

TAN TELADAKADIDJIK
APŒSTALEWIDJIK.

ÆE

AKTS OV ÆE APOSELZ.

IN MIKMAK.

PRINTED FOR ÆE BRITIC AND FOREN BEIBEL SŒSEIETI, BEI
EIZAK PITMAN, BÆB {BATH}.

1863.

TAN TELADAKADIDJIK APŒSTALEWIDJIK.

TEAPTER 1.

TƆOPƆL, kisiduép sɛs tɔmkewé agɔnuu-dumok'n utɕit tɛn tɛsigul kɔgwél Sɛsus bɔktɕi-tɔlsdegébunul ɛk bɔktɕi-kɔnuudum-uébunul.

2 Misɔkuu nɛ nɔgwék nɛpsɛluksidɛgu : kisiu-tɕitplumadék Wedjiuuli-nikskɛm iktuuk apɔstale-wilitku tɛnku ninɛsunɔtku.

3 Tɛnku elinɛyɛsibunigú ɛk mɛmadjip, kɛs kɛsi unmadjɛgék ; ɛukubunigul pigwelkubunigul eluidum-asudigul, tɛnkul muu kɛsip-sɔkɛsnugul [ukudji-djíduunou unɛgɔmɛwinu.] Mɔdu nɛu-ɛnskegi-guunɛgek telipkidji-numiguisiték utɛnɛ-woku, ɛk agɔnuudum-uosunigú tɛnɔl kɔgwél tɔlél Nikskɛm uteligɛ-wɛgimku.

4 Ak mouslátɕ, telitplumadji muu unoktumɔlin Salusalém ; kɛdu utɛski-beduɔlɛn misɔkuu umsinumɔnou tɛn Wegwisit Nikskɛm telimkwáidis utigunɔmɛgunou : eladji : Tɛnɔl wedji-nuudum-udiyó-gúbunul n'tininku.

5 Mɔdu Sɛn kedlewé iktuuk wedji-bapteisɛ-wɛ-

degup sámugwon iktuuk; ksdou kilou utçi-bap-
teise-wædidoksup Wedjiuli-nikskæm iktuuk mu
kækeiyisua-guunæktouúuk elmágunigu.

6 Næ tæn kisi mouidædjik, pæbsnimædidjul,
teluedjik; N'sækumæminén, nuugu nigétç ked-
-eli-abadjæ-dátç elige-wægi Islælegu?

7 Aladji, Mu kilou uside-lumuk-sultiuók
ukudjidjiiduouú tæn tilisíp tetpuçágul utigænu,
tænu Wegwisit Nikskæm kisi igæðogul negum
utalsusúdim iktuuk.

8 Ksdou m'sinumú-didoksup mælgigunædi kis
Wedji-uli-Nikskæm kisipkisink ukтинewoku; æk
tuluidum-asulti-dóksup utçit nin Salusalémk,
æk Leswibewægik, æk Sameliæk, æk misæku elmi-
wegwæk mækumigeuu.

9 Næ kisi tuluetç wégulæ Sesús nepsædasit,
apostalewidjik ankap-tæks-didjik, æk sluk weswæ-
-utç, æk wedji buunumi-ædidu, mudu sluk edø-
-gwop-tumædidju.

10 Næ tæn etli-mælgæ-snkæp-tæks-diiditç wæ-
-gwélu tæn tilisíp Sesus pemi-uunsgæsitç; tæbu-
-sidjik edu tçinumúuk wobegunægik kiktçi-bug-
-ædilidji.

11 Teluedjik: Kilou, Galilet-kewstúut, ?kø-
-gué wedji-kum-ultiyók elabultiyók wæsgu.
Uwæ Sesus tæn wedji nepsslut ukтинewók wæsgu,
aptç tulipkisintouú stugé nigétç telnumiyók teli-
-lumæétç wæsgu.

12 Ns wedji apskwedádjik pumdun iktuk tsn teluisik Olíbiae, tsn wedjadedgémk Salusalemk edúk stlssmuudi-giskugewé pumadimku; (tsn telibesuk ilidáditç stlssmuudi-giskúgulu;) elum-idádjik Salusalémku.

13 Ns kisi-piskwedádjik, tçktçwedádjik kekwek pçktuskásik, tsn tet etlugadum-uididjik Piél, sk Ssk, sk Ssn, sk Andulé, sk Pilip, sk Tums, sk Baltálumi, sk Ssk, Alps ukwisul, sk Simu tsn elp teluisit Sils; sk Suds widjigudiididjul Sskul.

14 Ak m'sit negulá negou neukté teli-yaptçi-slssudum-sdidjik, sk edouúdidjik, tegweuádidji ébilidji; sk Mæli, Sesus ukwidjul, sk Sesus widjigimadji tçánumú.

15 Ns wéguls nsgwegul Piél kekumasit eumulítç kegi-nudumuuk-sultilidji, eladji: (ns mim-adjuainúk nádél etli-mouégik uwisunumuól edúk kuskim-tulnskun-igul tçel tsbuinskégul:)

16 Tçánumutút, widji-gudultiikw, depkadik-snp uls tsn ewiigasik ukiskadjián, tsn Wedjiuli-nikskem wedji-nigani-agunútkup Dæbidø utúnku utçit Suds tsn niganou-tiigum-uobunigú tsnkú kçkwsls-díbunul Sesusul,

17 Mundu witki-dasibunok uktánenaku, sk ututkun-uokun-umék witegunék uls lugowokun iktuk.

18 Ns nut tçánumók wedjipkwod-elkup

memkék pæðssuðiék utsbæn-kvðuou-ευμέγυ, sk edjedun-kwed-es-inkék tçel pæskined-esink-υβυνόκ, sk tçel m'sit ulvksiék tæwol-kvdeskvbunnék.

19 Ak 'msit tsnik etlugædum-údidjik Salusal-émk, kedjidúdis. Næ utçit ut memkék teluásik usidúnuou iktuak Akéldumæ; tsn teluémk, "mulðewé memkék."

20 Mvdu teluágasik ælsaudum-ækvnin-tvmkewé wáigadigvñ iktuak : Usegegnítç wáikv ; mou wen imvuitç, sk ap vktúk ususðuótç utalsudékvnum.

21 Næ utçit nsuktédjit negvlá tçinvmúk tsnik tegweulkwik tsn tilisíp vkskvmsminú Sesús elipiskwsdék, sk wedji-tviedék ten εvmugúpυ ;

22 Wedjædegémk Sænσøk ubapteise-wædegemk-εwevmék, misóku næ nágwék wedji-uunægv-luaksidék vktvinínkv, depkvdík unínæsun-kvusin vk-mou-iutç-i-luw.idvm-asultinenu Sesús utabidjibénú.

23 Tøku megvnsdidji tsbusilidji teluásilidji Søsep, tsn elp teluásit Balsabás, sk vktúk Mætiss.

24 Tøku ælsaudumadjik, teluedjik : Vktçisákvmou, kíl kvskektçidjidádvñl ukwomlamúnuol m'sit mimadvuinúk ; kvnuásduin tegén wegét tsbusidjik návsvúnt.

25 Ususðuún ulé 'mtvmórdæk'n sk apøstalewudi tsn Svdsøøk wedjinkvtkvç upsvds-svudim iktuak, kvulsmán utvlien tsn tvlé.

26 Tøku elskø-didjik ; tøku kunnugwódigun igák Mastiss utininku, sk witkidasit neuktins-kuksilidji tçel neukt apostaléwilidji.

CHAPTER 2.

NA tsn tilisip nsgwek igák, tsn teluisik Pentikø-ewímk, 'msit tsn tesiiditç neukté etlimouæegik.

2 Tøku wiskiú kesidewedák igák emiiditç, wedjiák wassógu ; telták stugé eulámsun tçel m'sit wodjuásik wendjígwom tsn ebultiiditç.

3 Ak nemiiguisigul utánewou iktúuk niktuil-nuogul milnúul, telsmugul stugé buktau sk inkudji-igagul utánewok tsn tesídidju.

4 Ak'msít wodjuui-édidjuWedji-uli-niksksmul, sk teli-bøktçi-kskeiyisi-miladu-sdidjik snsumás stugé Wedji-uli-niksksm teli-igunumuoçtç utuli-kulu-sultil-inu.

5 Ns etlugsdum-uudidjik Salusalémk, sabe-wultidjik Leswibák tsnik wedjidédjik tsn tessks-miksilitç tsn telkák usitkumúu.

6 Ns tsn tuttçu nudumámk uls agunudum-ókun, pigwelkik mouidæsdjik, sk pskøleiultidjik, mudu m'sit wen nuduádji teliisultilidji tsn negum teliisitçu.

7 Ak m'sit kesi pskølei-ultidjik telimultidjik ? Muu tu 'msit wegét Galiletkewák tsnik etli-wistúdidjik.

8 Nε † talnuudsgwik, tu, kisituliiisultidjik tsn kinu'msit telisultiikw tsn teliuskidji-nultiigwu.

9 Paltiskewák, Midiákewák sk Elamákewák, sk tsn etlugsdum-udidjik Mesopσ-temígv, sk Leswipewsgik, sk Kapσdσsígυ, Pontúsku, sk Esiéku :

10 Ak Plidjiák, sk Pampilisgv, sk Esipték, sk Libiák ouwiiu Seilinígv : sk tsnik wedji-páhuε-ouultidjikw Lómku, (Rómku) Leswibák, sk tsnik eli-kiwouskídsbuník uleswípe-wultinou.

11 Klitkewák sk Alebiskewák, kinu nuudsgwik teliiisultidjik tsn kinu telísultiikw, weskuudum-uádidjul meskígυl Nikskémυl utlugσwóknumυl.

12 Pskuleiultidjik 'msitu, σswídεdumáditç, telimtuultidjik † Taliák ut.

13 Uktugik maligigedum-údidjik, édjik, négvls tçinumuúk wodjubudiiditç pilé megσbégυ.

14 Kádu Piél widji-bugυ-ásidji neuktinskuk-silidji tçel neukt apσstale-wilidji, kelusit, εladji : Leswibetuút, sk 'msit tsn tesiyók Salusalemk etlugsdumuuyók, uktçidjidasiç négvls uktinewóku, sk djiksetumuúkw n'keluswóknumυl.

15 Mudυ négvls tçinumuúk muu ketkisdiikw tsn kilou teli-delumóku ; mudυ eskitpúk nsgósit pasuk sistadjiet telitát nigédju.

16 Ksdu uls ns keluswókun tsn wedji-tuluemkus Nigsnik-tçidji-tege-winuók Sσelσσυ.

17 Tuli-kiskadji-adó elumiégvυl nsgwegυl, Nikskem et, utçákuudsduwés 'ntçidjskumitç-wik-

tuuk 'm'sit mægei iktugv ; sk ukwisuók sk elp uktúsuok nigsník-tçidji-tege-winuus-dæks-didák, sk uktulbsdúmuok piltuop-tsksdidák, telabulgi-gwedsdák, sk ukisigumuók puuidúdidák puók-nunl.

18 Ak nenókubemk sk nenokubem-iiskwémk utínewok utçi-kuudsduwés'ntçidjskumidjuiktuk néguls nsgwegul, sk nigsnik-tçidji-tege-winu-śds-kdidák.

19 Ak kisduwés pskuleiudíl wssók kekwekn, sk kunugwosudíl mskumigék ebunék ; muldéu, buktéu, sk upkudeu.

20 Nægósit upkunit-pugásidou, 'mkudewásidou, sk depkunuset muldewásidou eskw munék igánuuk uls Uktçisskumou uwegwod-sswokuni-giskugum espéku.

21 Ak tuliadoú 'msit tsn wen ulgømiktuumuótç Uktçisskumál uwásunum, ns negum usutad.

22 Tçinumutút, Islélék wedsbeksijók, djikset-umúkw wegulá keluswókunul. Sesusók Naselet-kewsdjók, tçinumók teliuhtçi-kunugwos-ibunók Nikskæm-ewíktuk ténul lugøwókunul pskalsmu-gul, sk pskulei-udíl sk kunugwosudíl ténul Nikskæm weptinkouhtçul megweik uktínewok, stugé kilou teliktçidji-duuudiyók.

23 Negumók wedji-igsluk-sibunók Nikskæm ukskei-kiskadji-dedákuunum iktuuk, kilou køkwe-løgunók, wedji-klutçi-outøgubunók, sk wedji-nebø-gubunók eluwe-wultigul 'mpátunul.

24 Ténul Niksksm kisi abidji-belábunul tsn kisi apkwaduobunul 'npuokunégul unmedjógun-
kul ; mudu mu kisiutçi-gulnuuk-sígup 'npuókun
iktúgv.

25 Mudu Dsbid telagunimadjul : Aptçu nemi-
gup Uktçisískumou nuskséluk, mudu 'ntínskun-
úm k ek ; kuksmán ms 'nkisi madjs-luksin.

26 Ns utçit 'nkamlsmun weskewidssigup, sk
nálnu welidssigup, sk metç ókuuç nagei stlss-
midó adjiptçúdskun iktuk.

27 Mudu ms n'kslout 'ntçidjskumitéç 'npúinu
iktuk, kusns ms igunumu-edún sebéwit kunók-
vbem usugulugánu.

28 Kil kisi kunu-dumuiip mimadju-okunél
outálu. Tsn teli-gwedú-dumun utçutçuaslidúks
usuge-widásuuiu.

29 Tçinumuutút, widji-gudultiikw, usidélum-
ikw 'npskei-agun-uidum-ulinoú utçit kuniks-
kamidji-nuók Dsbidøøk, negum unbínu, sk
ututkudásin, sk ututku-dáskunum tegweúlk
misøku pemi-giskúgv.

30 Ns utçit mudu nigsnik-tçidji-tege-winu-
-ibunók Dsbidøøk, sk mudu kedjidsgunék Niks-
kumul ukwisi-luidum-asilín utinink ukudu-
-uhtçi-minu-slán tsnul wedsbeksilidjul utinink,
tsn teliwsgewitç, uklistewilin, utubilin eligewite-
wé ukudpuudimu.

31 Dsbidøø tsn nigsní-numi-døgunék néguks

telagunutkubunék Sesu Gúliul utabidji-bemke-wéum, utçidjskumidjul muu unugulkuusilin 'npúinu iktuk, kusnás wágei muu usugulugánu.

32 Neguls Sesusul Nikskám kisi-minusladjul, ten 'msit nuudjiutçi-luwidumas-ultieku.

33 Ns utçit kis-iutçi-nepsásdasit Nikskám utinskunómk, sk kisiutçimsunadjul Wedjiuli-niskámul Wegwisit Nikskám-ewiktugw, tsnul Wegwisit Nikskám teluép ukudwai-igunumued-um, nigé kuudsók uls tsn kilou nemidudiók sk nuudumudiók.

34 Mudu Dsbid utinin me muné eliuusgásin-úk wásógu: Mudu teluebunók Uktçisskumou telimasunul 'nsakumémul: bása 'ntinskunómk,

35 Misókwa igsladés tsnik kedanskik ukudji-bugw-ásinu: (ukátk upkewéku.)

36 Ns pskei-tçidji-duudiiditç 'msit Islelék wedsbeksidjik Nikskám ukwisján néguls Sesusul tsnul kilou klutçi-ouhtsógúbunul, utuktçi-sak-umou-ilín sk uklistewilín.

37 Ns tsn nuudumudiiditç uls saptssultidjik ukwomlsm-únuuou iktuk, sk elsdidjul Pielul sk uktugi apóstale-wilidji: tçinuumutút, widji-gud-ultiikw, † talb-dskd-didésunen.

38 Toku Piel eladji: Apskwededumúkw! uk-telu-wewuudiwól: sk bapteisewb-dasultíkw, 'msit tsn tesiók, Sesu Guli uwisuunum iktuk, utçit eluwewudíl utabiksiktásinu; sk 'msinumudi-doksop Wedji-uli-niskám.

39 Mvdu ns telagun-udum-umkewé ek utçít kilou sk kunidjvnuók, sk 'msit tsn tesidjik sms-sedjik, tsn tesilidji Uktçisískumou Kunikskáminu wigumadvhu.

40 Ak pigwelkul ap vktugul keluswókuvul wedji-witnis ewidjul sk wedjinsetuimadji teluét: Utçusetslusultíkw negulé winmvdúdidjik wedb-bskum-ultii-didju.

41 Tøku tilisip negumou tsnik weliu-sus-dusditç ukelus-wóknvm, bapteisewadasul-tidjik; sk ns nágwék eli-ankuai-dslidji edúk sist bituim-tulnskun-ilidji 'mtçidjskumitçv, [mimadjuinúv.]

42 Ak winpadj-uktvm-iiditç apøstale-widjik ukngi-nudvm-adimk-ewévm-uou iktuk, sk wigvm-adul-timkewé-vmwou iktuk, etli-skwis-kibvn-egsdúmk pibvnokun, sk etli-moui-sl-sudvm-adjik.

43 Ak wegwodsvudi igák 'msit mimadjuinúv utánewokv; sk pigwelkul pskuleiudíl sk kuvw-gwosudíl wedji-kiss-dásigul apøstale-witewiktugv.

44 Ak 'msit tsnik kedlamsitvm-uididjik, mouit-kweadul-tidjik, sk mouumádjik.

45 Ak neduisked-uididjul utaligémuol sk utapsúnuol, sk teltetpi-vtkvn-sdidji 'msit tsn tesilidji, stugé 'msit tsn wen teli-pugweliu-tumi-détkv.

46 Ak moukwodum-údidjik tesigiskuk nktçi-slsaudum-ogwomku, sk ali-skwis-kibun-egadu-didjul pibunókunul edás wendjig-womulu; wes-wadúditç wáluou usugewidésud iktuk, sk ked-lewe-ultidjik ukwomlam-únuou iktuk.

47 Eтли-moui-mui-wols-dídjul Nikskamul, sk wedji-uli-dedasul-tidjik 'msit mimadjuinu iktuk. Ak Wktçisskumou tesigiskuk eli-snkus-ladji sls-sudum-ewi-mouióm iktuk tsní keduwutçu-sets-dílidju.

CHAPTER 3.

NA Piel sk Ssn tokel-itkødjui-imtum-édidjik nktçi-sls-sudum-ogwomku, tsn tilisip tetpuçák slsaudumumku, tilisip sistádjiet nsgósit telitát welsgwélu.

2 Ns nsdu wen tçinum tsn ukwodul yaptçu kesinu-kwodjul wedjædegémk weskidji-nuidegu, pemáhút, tsnul tesigiskuk igslédidjul kweiítçk nktçi-slsaudum-ogwomé ksgunásasik tsn teluisik kesi-uli-snkamkúuk, utudamán tsní nktçi-sls-sudum-ogwómk kedui-piskwedélidji:

3 Tsn nemiatç Pielul sk Ssnul kedui-piskwad-ilítç sls-sudum-ogwómk, edamadji.

4 Tokuu Piel sk Ssn kitk kesi-ankam-édidjul, sk Piel ét: Ankamín!

5 Tøku snksmadji, eskibedók¹ nsdu køgué utigunumsguun.

6 Tøku Piel ét: Suliéwé sk wisou-suliéwé møgwé weskódumu, ksdu tsn køgué telius-kødum tuli-igunumúl. Sesu Guuli Naseletkewátç uwisunum iktuk [telimúl] unagási! pumiyé!

7 Tøku wedjusuás-ladjul utinskunómk, sk wensgáladjul. 'Nkuseiiu ukwodul sk snkwiskadjul ukwótk melkigun-ews-dásigul.

8 Tøku wensgup-sugwát, sk kskumít, sk pis-kwi-widjeu-odji vktçi-sls-sudum-øgwomku; pemi-ét, sk pemi-unaksyét, sk etli-mui-woládjul Nikskémulu.

9 Ak 'msit mimadjuinúk nemisdidjul pemi-el-idjul, sk muiwolalidjul Nikskémul;

10 Ak kedjisdidjul unegumewilín tsnul íbilidju-etlitouok-tumalidjul kweiítçk tsn kesi-wli-snksm-kúk ksgunásasik vktçi-sls-sudum-øgwomé; sk kesi-pskulei-ultidjik tsn teli-kiskadj-ásasik utininku.

11 Ns tsn tilisíp tçánum tsn kásinsásasit etli-kulnátç Pielul sk Ssnul, m'sit mimadjuinúk moui-liibultidjik tsn tet eumúlídju, túsád iktuk tsn teluádasik Solómún utusadím, løk pskulei-ultidjik.

12 Ns Piel nemidók vsitegululadji, eladji mimadjuinú: Kilouí Islelék wedsbeksiyók, ? køgué wedji-pskul-aptum-udiyók út; kusnás køgué

wedjiksi-snksmiék, stugé edúk ninén numul-gigun-ødim-inén kusné 'nsabewud-iminén iktuk, wedji-kiss-dskvt ulé tçánvm upvmienv.

13 Ablshám sk Hsák sk Sskóð uniksksmuól, kunkskm-idjinskik uniksksmuól, kisikpumi-delvm-adjul ukwisul Sesusul tsn kilou igvnumu-eduógup unebøksinv, sk alwomógup usksluk Pilátul, tsnék telsutkék Pilát ubuunslánu.

14 Ksdu alwomógup mouisabewit sk moui-kukwodjiét, sk edoueyó-gvbunók nudji-nebsdegetók tçánvmók vktigun-vmuक्सinóuv.

15 Ak nebøgvunók tsn 'kskei-alsútk mima-djuókv; tsnul Nikskm abidjibáladjul; tsn ninén wedji-nudji-luidvm-asultiék.

16 Ak Sesus uwisúnum wedji-mulgigun-ewáladjul ulé tçánvmul tsn nemiyók sk kedjiók vktlamsituók'n iktuk Sesus uwisunvm tulé; smútg vktlamsituókv negvm utinínkv tulé, igvnumu-ótç ulé tçánvmul ukskei-ulein kukskluók kilou tsn tesiók.

17 Ak nigétç, widji-gudultiikw, kedjidú kudji-tuls-dsk-dinóu mudv tsn teli-kitçks kedjidsks-diyógup, sk elp vksakvmsm-uægik wedji-tuls-dsk-dibvniik.

18 Ak Nikskm kisi tulsdøgul negulá køguél tsnul wedji-nigsni-agun-utkúbvnnul utúnewou iktuk 'msit unigsnik-tçidji-tege-winum-kvhu, klistewít utuunmadjeinv.

19 Ns utçit utçi-apskwed-edum-údíkw vkteluwewuudi-wólw, sk kiwonskidákw; kuulsmán vkteluwewu-diwól ukssu-iigasinn, kuulsmán u-udjinn Uktçisskumou iktuuk tetpugágnl ilkwidjs-degemkewél.

20 Ak vlgimadól Sessu Guliól tsnvl niganagun-imkusi-libunvl tsn tet eumudioku.

21 Tsn depkádik utiimun wssók misøku tetpugágnl igák 'msít køguél uminuásdasinn, tsnvl Niksksm wedji-teluebunvl utunnuók 'msit sabewul-tilitku unigsnik-tçidjitege-winúmkv wedjsdegémk usitkumú vmskwés pøktumkiák.

22 Mndv Møisøok edu elábnignv kutçainsku: Uktçisskumou kuniksksmuóú utçi-unags-ladól neuktedjilídjvl widjigudultiyók unigsnik-tçidjitege-winuulinv, sk utulein stugé nánv. Negum djiksetuodóksvp 'msit køguél tsn tulimuloktúl.

23 Ak tuliadó 'msit wen tsn ms djiksetuagvl negulá nigsnik-tçidjitege-winúl, kskeiskwis-ksluksidó mimadjuuinú iktuuk.

24 Ak 'msit nigsnik-tçidjitege-winuugvik wedjsdegémk Samiulók, sk 'msit tsnik wedjsdegémk Samiuelék misøku nigétç, nigsn-agun-udum-údisvnik negulá nágwegvl.

25 Kilou nigsnik-tçidjitege-winuugvik wendjvnuultiiditç vktánewouv, sk teleou-ultiyók kisagun-u-dumvuk-eweék tsnék Niksksm kisi-døgunék kutçinskik utánewou iktuugn, telimadék

Ablehsmøø: Ak kundjún iktuuk 'msít tsn tess-kæmiksídjik usitkumúuk utçj-ulsluk-sultidák.

26 Nikskæm kisi abidji-béladjul ukwisul Sesusul, tumk elkimadjul vktinewou iktuuk kulslugunou; kulsmán m'sit kuudjiæpskwednou vkteluwe-wuudiwóú iktuugv.

CHAPTER 4.

NA tsn etliuskumádidji mimadjuinú, psduliák sk tsn slsusit vktçj-sls-suudumógwom, sk Sadusiák pedjidædjik tsn eumolidji,

2 Muu welidedum-iidikw ukukugi-næmuonóú mimadjuinuuu, sk utvliutçj-pestunumnuóú abidji-bemkéwé Sesusul utininkv.

3 Tøkuu igsdudidjul upitunuuól utinewoku, sk pidjæsdidji lsplisunkv, misøkuu wópk; mudu nigé welákwv.

4 Kædu pigwelkik tsnik nuudumiiditç keluswokv kedlamsitumiiditç; tsn tesídjik edúk næn bituim-tvlnækv-idjik tçinumuúk.

5 Næ wopk eskitpúk usskumæmuó, nuudjitplu-dskæ-didjik, sk kisigúk, sk nuudji-wiigug-edidjik, mouidædjik Salusalémkv,

6 Ak elp Anus moui-espék vktçjpsduliés, sk Keiáb, sk Sæn, sk Aleksandul, sk 'msit moui-vktçjpsduliés wøgumou (mouidædjik Salusalémkv.)

7 Ns tsn tilisíp kskumálsditç apostaléwílidji miswék, píbsni-mádidji: † Kogué mulgigunódi, kusns † wen uwásunum iktuk, wedji-tulsduó-gup út.

8 Toku Piél wodjuúsdjúl Wedji-uli-nikskémul, eladji: Kilou nudjitplu-dská-diyók mimadjui-nú iktuk, sk kisigul-tiyók Islelék wedsbeksiyók,

9 † Utçi-tedokumadjó-dasiék kiskúuk tsn kel-ulkuul lugewókunul tsn kisdasigul nudjimuit utininku, kusné talinsalkusit,

10 Ns utçiktçidjidúkw 'msit tsn tesiók, sk uktçidjidúditç 'msit Islelék wedsbeksidjik, negum wedjskumít, sk wedji-ulék kuksaluók, Sesu Gúliul Naseletkewsdjúl uwásunumku, tsn kilou klutçiouktogup, sk tsn Nikském abidji-bá bunul.

11 Negum ns uls kundeu tsn kilou nusegun-sudiók kenski-dedum-ogup; ksdu tçel nigé undjié kundeu kedjigásiku.

12 Ak mógwé étinúk usetogun tsn wen uktuk utinink, [psúk Sesu Guli utinink ék,] sk mógwé aptç usitkumúk nespí-igunumu-edumúk wisun iktuk ebunék wssók, kusns mimadjui-inú iktuk tsn kisiu-tçiusetouulkus.

13 Ns nemisditç Piélul sk Ssnul telmulgi-duudumúlidji, sk elp kedjisdidji wsgadji-kánsmauk-silínu, sk ubenogótilinu, psuleiultidjik, sk nenuúsdidji Sesusul ukwisit-kweuonow.

14 Ak etli-numiásdidjól tçinumul tsn kisinsalus widji-bugua-ilidjól ; mœgwé kisi amsaludum-iidikw.

15 Tøku kisitplumsdidji utuudilín tsn tet itul-agunudum-úmku, mouagun-udumadjik,

16 Telimtuultidjik : ? Talsladúksunu wegét tçinumúk, mudu meskák kunugwosudi utçikisidasin utinewók, 'msit tsnik etlugádumu-didjik Salusalémk weliktçidjiduditç, sk kinu mœ kisi mimugwódukw :

17 Kædu kuulsmén muu négvk utulissessinun mimadjuinú iktugu, mulgit-plumánétç vksikw-tsmánétç muu ap ukugj-nsmu-enoú uls wisun iktugu.

18 Næ wigumásdidji sk teblumásdidji muu uskumænou sk muu ukuginæmuenoú Sesusul uwísunum iktuk.

19 Kædu Piel sk Sæn usedabugwedjik, eladidji : ? Telidæsuultiyók ukuuukwodjián uskæluk Nikskæm n'tadji-skudu-linén muu enkudæ Nikskæm.

20 Kædu edjeláduék muu nuuskúudumunén tænuv kœguél telnumidudiegul sk tænuv telnuudum-uidiéglu.

21 Tøku aptç kwedsmásdidji, sk pœktugimásdidji, muu wedjidudikw tsn kœgué tsn udji-unmadji-kinsmuu-ádísu ; mudu tçiplásdidji mimadjuinúu, mudu 'msit wenik wedjik-pumi-delum-ásdidjól Nikskémul utçit tsn kœgué kiskadjæ-dasigu.

22 Mvdu ulé tçinum tsn utinink uls nessler-
dimkewé kunnugwosuá etli-kiskadjé-dasik, piam-
iu-neuin-skugi-bunét.

23 Ns kisipkøtkimútc, elssdidjik wigumouu
emudulítç, sk kskai-agun-udum-uádidji 'msit
tsn vktçapsduliás sk kisigú telimkwii-dídju.

24 Ns tsn tilisip nuudmáiditç, moui-keluls-
-didjul Niksksmul, teluedjik : Uktçisákumou, kil
Nisksmewín, kisidúp wssók sk mskumageu, sk
vktçigum, sk 'msit køguél tsn tesugul ékul.

25 Ak kil wedji-tuluép kunókubemók Dsbid-
øøk utúnk ? Køgué wedji sespenok-sultidjik
teli-kskai-yisi-mili-tessks-miksíditç : sk ? mima-
djuuinúk ankidedum-áiditç segewél køguél.

26 Eligewitkik usitkum-ugewækik kskumids-
suniik, sk nuudit-pludsk-ditkik mouidsunáik,
mouipkwodji-delums-dísunul Uktçi-sskumél sk
unókubemúh mámsdasilidúhu.

27 Mvdu kedlewé iktuk Helót sk Puus Pílé, sk
vktugik tessks-miksidjik sk Islélék wedsbek-
sídjik mouidsunák pøkwodji-delums-dísunul
vkwisul sabéwilidjul Sesusul, tsn kil kisi máms-
lutp.

28 Utulsdsk-dinoú tsn vkpítun sk kuuli-dé-
dskunum nigsi-kiskadji-dedum-áidibunul utul-
i-kiskadje-dásinu.

29 Ak nigétç, Uktçisakumou, ankaptén
ukwedam-timkewe-vmuól ; sk igunumú kunok-

ubémk ukeludumunóu ukeluis-wókunum 'msit kskéi-mulgi-dssud iktuk.

30 Uksibinskésin kunsédegén, sk kunugwosudál sk pskuléiudál utçikisásdasin uwsunum iktuk sabewit ukwís Sesusu.

31 Ns kisi slsudum-sditç, 'msit nenkudésk tsn tet etlimoui-édidju; sk 'msit néguks wodju-deskag-wiididjul Wedjiuli-níkskémul; sk 'msit mulgidssud iktuk wedjitulu-éditç Nikskémul ukeluis-wókunumul.

32 Ak 'msit tsnik kedlamsitum-údidjik neukté ukwomlém-únuou, sk neuktédji-lidjul utçidjskumídjuol, sk mouwen teluék, nin 'ntáligam, tan wedaligamidju; ksdu 'msit wenik mouumadjik.

33 Ak pugwelk mulgigunód iktuk wedji-luwidum-asultidjik apóstaléwidjik utçít Uktçi-sékumou Sesus utabidjibenu, sk pugwélk welsstimkéwé ek 'msit utinéwoku.

34 Ak mouwen negumou kskunumákw, mudu 'msit wenik tsnik weskdumádidjul igsdáskunul kunsé wendjígwomul, neduiskéd-údidjul. sk pegisidúdidjul sbankuduouél tsn teloutik ksguél:

35 Ak meskuns-dúdidjul kweiitçk apóstaléwidji ukwoduoóku; sk telintkunasádidjul tsn wenedudji-pugwel-iutumidétku.

36 Ns Soses tsn apóstaléwidjik teluidádidjul kiunskutç Balnsás, tsn teluék kiwonskui-dasik,

“Ikwidjádskun ukwisul,” tsn Libeiek wedsbek-sit, tsn etligít Seiplúsku ;

37 Weskótk mskumigén, sk neduiskedok, sk pegisidók suliewé, meskunsdok kweiítck Apostalewilidji ukwoduok.

CHAPTER 5.

KADU nēdu wen tēnum teluisit Ananeias sk utēbitemul teluisilidjul Sapeils, neduiskedók utapsun.

2 Ak nenksdok inkútc tsn teloutik, sk utēbitemul kedjidulitc ; sk inkútc pegisudók, meskunsduótc apostalewilidji ukwóduok.

3 Kēdu Piel eladjul : Ananeias, ꝑ Kōgwé wedj-utgusdúsk mundu ukmlsmun ukspuigwslán Wedjiuli-niksksm, sk uknenksduun inkútc tsn teloutik ukmskumigem.

4 ꝑ Keskwe edék, mōgwé kil uktagamék ede-nuksubbnék : ꝑ sk kisintuiskedunék mu ektin-uk-subbnék ukalsu-súdim iktuk. ꝑ Kōgwé wedji-igák ukmlsmúnk ut kōgwé. Mu kespugw-loutçik mimadjuinúk ; kēdu Niksksm.

5 Tōku Ananeias nutkul negulís keluswókun-ul, siktesínk, egulamit ; sk meskák wegwodésuudi igák utinewók tsn tesidjik nuudumédidjik.

6 Nē ulbsdúk kskumidsdjik, tetpōgwolésdidjul, tēwslésdidjul, utkuudslsdidjul.

7 Ns edúk sistadjiét wedjsdegémk utébitemul pegisilnidjul, mu kedjidulikw tsn kəgué teliák ;

8 Ak Piel eladjul : Túlímá, ? nut teloutak-subunék telintuis-kedu-oksubunék ukmskumi-gemwouék. Ebit teluét : εε, teloutigunék.

9 Təku Piel eladjul : ? Kəgué wedji-tuli-agun-udum-eiyók ukudjalsnou Úktəisəskumu utəjdjəskumidjul. Ankaptén, négumu ukwoduók tsnik kisi utkudəlsədidjul ukətəinummumul, kəgunúk ekul, sk tuwəluəltək.

10 Ns wiskusiktəsínk wedjuou ukwótk, egulamit. Təku ulbəduók piskwedədjik sk wedjiədidjul nebulidjul. Təku təwəlsədidjul, utkudəlsədidjul kiktəu utətəinummúm iktuk.

11 Ak meskik wəgwodə-sudi igək 'msít ələsuum-əwəimoui-óm iktuk ; sk tesitə tsn wen nudumát, meskák wəgwodə-sudi igək utininku.

12 Ak pigwelkul meskəgəl kəguél, sk kinu-gwosudəl wedji-kisədasigul apəstaləwidjik upit-unuók mimadjuinu iktuk ; sk 'msit nəukté mouəgik Solumun utusadimku.

13 Ak ukətúgik mu nəuktədjikw melkidəkw utəguməsnou. Kədu mimadjuinúk kepmidel-nmədidji.

14 Kədu uktlamsitegə-winúk pəmi-ankui-dəsdjik Úktəisəskumu iktuk, mouipugwelkik tətəinummúk sk əbidjik.

15 Ak təwəlsədidji kəsinugudilidji outígə, sk

igslsdidji 'npøgun iktuk, sk noksun iktuk, ku-
lsmán Pielul pemieltç, utsktçi-gsdsgunou in-
kuttçu.

16 Ak monipugwelkik wedjidssdjik vktçigunul
tsnul skul ouiyú Salusalémku, pegisuládidji
kesinugudilidji, sk tsní mundúk wenmadjewá-
didji, tsnik 'msit kisinséluudjik.

17 Tøku kskumssit moui-espék vktçipaduliás,
sk 'msit tsnik tegweuádidjul, tsnik Sadusiák
utelkam-kumuoku, wodjwiéditç ukweiudi,

18 Ak igsdwádidjul upitunuel apøstale-wil-
idji utinewoku, sk pidjalsdidji lsplisuunku.

19 Ksdu Uktçisáskumou utansalémul pantsdu-
litç lsplisuunél kégunul depkigu; tewsladji, eladji:

20 Upkøtum-kidákw! kumultíkw, vktçi-slss-
udum-øgwomku; tulimúkw mimadjuinúk 'msit
keluswókunul uls mimadjuokun tulél.

21 Ns nuudumáditç piskwedssdjik eskitpúk vk-
tçislssudumøgwómku, keginuudumuusdidjik. Ns
pegisínk moui-espék vktçi-paduliás sk tsnik teg-
weusdidjul pedjidssdjik, sk moukwimá-didji mou-
it-pludaks-dilidji, sk 'msit kisigú Islélék wed-
beksilidji. Tøku elkimsdidji nuudji-køkwæ-daks-
-dilidji lsplisúnk, upugi-sudas-ultilinu.

22 Ksdu tsn tilisíp nuudji-køkwæ-daks-didjik
pedjidéditç, sk mu wedjidigwi lsplisuunku, aps-
kwedssdjik, telwedjik:

23 Laplisún smúitç wedjiduék kepskték sk

weltçadji-gikpuskudék, sk nuudji-ankødegedjik kskumultidjik kuudjumúk ksgunugv; ksdau tsn tautçu pentæduék mouwen wedjiesgvtlamigwómku.

24 Næ tsn tilisip mouiespék uktçi-pæduliás, sk tsn alsusit uktçi-slæsudum-øgwom, sk uktçi-pæduliásk, nuudumiditç negulé keluswókunul, æswidædum-iiditç tsn tulikis-kadjiadó uléhu.

25 Næ nsdu wen pegisínk, telimadji: Negulé tçinummúk pidjælgunik læplisúnku, kskumultidjik uktçi-slæsudum-øgwomku, sk etli-kinæmuædidji mimadjuinúu.

26 Næ negum tsn ælsusit uktçi-slæsudum-øgwom sk nuudji-køkws-dæks-didjik, pedjidsdjik, sk miniskædidji kuuldjækvhu, mudu tçipæsdidji mimadjuinúu ukunteugunouu.

27 Næ pegisulæditç kskumæsdidji uskæluók mouitplu-dæks-dilidji; tøkku mouiespék uktçi-pæduliás, pæbnimadji:

28 Eladji, ? Mu melkit-plummu-luóksup mu ukegi-næmædum-ynoú út wæsun iktuuk: sk, ænkaptummúkw, kisiu-tçusæduók Salusalém ukeginæmadim-kewé-ummuou, sk kedup-kisi-duók ut tçinumm umwldem 'ntininensku.

29 Tøkku Pæl sk uktugik apøstalewidjik usitægululæ-didji, teluedjik: Adjæulísk uksæktuonenu Niskæm muenkude mimadjuinúk.

30 Kutçinæk uniskæmuól abidjibæ-lábunul Sæsusul tsnul kilou kisi næbøgúbunul sk økut kwedó-gúbunul kumútg iktuuk.

31 Negumúl Nikském espslábannul utínskun-umku, utelige-witewilín sk unudjuu-setoui-welinn, utigunnumuón apskwedédskun Islelék wedabeksilidji, sk eluwewudíl utabiksiktasin.

32 Ak ninén nudji-luui-dumas-ultiék utçit wegulés, sk elp Wedji-uli-nikském nudji-luuidum-asit, tsen Nikském kisiigun-umwodji tseni ssk-tádjiv.

33 Ns tsen tilisip nudumáiditç wegulés nedkud-esultidjik telik-siukwei-ultidjik, sk mouagun-udumadjik unebsoúv.

34 Tøkuu kskumssit wen mouitplu-dsks-dilidji eumulitç Pálish ns, nudjitpludegét, teluisit Gammelýel, wedjik-pumi-dédasit 'msit mamadjuinú iktuk; negum telkigétk utuusluksilín apostale-wilidji kitçkás talipkadje-djítçku.

35 Tøkuu eladji nudjit-pludsks-dilidji: tçinnumutút, Islelék wedsbeksiyók, ankwe-asultíkw tsen kedui-tulslok negulés tçinnumúgv.

36 Mudu eskumú negulés nsgwegul kskumssis Teudás, telués utespi-tçinnum-uinn, sk edúk neu kuskim-tulnskun-ilisunígú tçinnumugwu tøkumadul-tádisun-igv; tsenók nebsunók, sk elp wegulés 'msit tegweuótku sesi-dslisunígú sk igdisunák umøgwe-djultinoúv.

37 Ak kulabís uls tçinnum kskumssis Sudad Galilétk tulé, tsen tutçvu wisunnul kskei-moukwí-dasigék sk utaligemououék; sk pigwelnisunígú

mimadjuinugv pøktçi-widjεu-subunigú. Neg-
umók nebøsunók, sk tan tesiditç djiksetuædísunul
sesidssunák.

38 Ak nigé telimulók utçi-djigulidákw negulá
tçinumuúk utinewokv, sk bunadjeúkw; mudv
ut ulidædskv kvns ut lugøwokv utçiásk tçi-
numu iktuk, smútc ksksyadó.

39 Kædu Niksksm-εwiktuk utçiásk, ms kisi-
-skwiskε-dwók; sk tçiptúk edúk wedjuoktén
vkmavnanou Nikskæmv.

40 Nε djiksetuædidjul, sk abadji-wigv-mædidji
apøstalewilidji, matædidji, sk teblumædidji mu
utuliwistúdinou Sesus uwisunumkv; tøkuv
bunslædidji.

41 Nε wedjipkøtv-kidædjik mouitplv-dskε-
dilidji εvmudulitç, wedji-moui-ulidε-sultidjik
utçi-pvmi-dεlv-uksul-tinou utvlin-tagø-da-
sul-tinou utçit Sesus uwisúnvmv.

42 Ak tesigiskv vktçi-slsvudv-øgwómk, sk
edásiu wendjígwomv, møgvé buni-kiv-muæd-
ák, sk mu buni-uli-agunimédigul Sesus-Gvli-
úlv.

CHAPTER 6.

NA negulá nsgwegul tan tilisíp nuudji-ki-
nuudvudjik kesi-pvugveli-εnkvi-dædjik, amsela-
bu-gvémk igák; sk Glikewák amseli-mædidji

Leswibáhu, mudu usiguuskwumúók pelide-lum-
udjik tesi-giskugewé utkuns-simkewé iktuk.

2 Ns neukt-inskuk-sidjik apostal-ewidjik tçel
tsbu, mouwigu-médidji moui-pugwelnidji nu-tji-
-kinu-dumuk-sultilidji, elédidji : Mu depkadin-
úk ninén n'buunsdunén Nikskám ukeluswókun-
um, sk n'tetli-ilsdunén batsludilu.

3 Ns utçit, utçkinetút, ninssunúkw tsn eum-
uidiyók, eluigunuk-tésidjik tçinumuúk, tsnik
welius-kumúdjik, sk wodjuui-édidjúl Wedji-uli-
niksksmul, sk n'situçgun; tsnik igsléguup
utumódumunou ulé 'mtumódsk'n.

4 Ksdul ninén-utumi-dæédésunen slsudumómk
sk pestunumúk Nikskám ukelus-wókunum.

5 Ns 'msít moui-pugwelkik welidedumáditç
ulé keluswokun, sk nins-sums-didji Eginnul,
tçinumuúl wodjuuiedjúl uktlamsituókun sk wodj-
uuelidjúl Wedji-uliniksksmul; sk Pilipul, sk
Pløkølsul, sk Nikenulul, sk Timunul, sk Palmi-
nul, sk Nikøulul, tsnul keskws-dasilibun uleswipe-
wilinu, tsn teleou-ilidjúl Antiokuk.

6 Tsnl kskum-slédidji usksluók apostale-
-widji. Tøku apostale-widjik slsudumadjik,
sk igsduádidjúl upitunuwól utinewókun.

7 Tøku Nikskám ukeluswok'n pemík; sk nu-
dji-kinsmudjik moui-pugweli-ankwai-dædjik Sa-
lusalémku; sk moui-pugwelkik pæduliásk saktum-
iiditç uktlamsituokun.

8 N₈ Egiun wodjuuétç vktlamsituokun sk mul-gigunodi, kisidogul pigwélkul pskulaiudil sk meskígul kunugwosudil mimadjuuinú iktuk.

9 N₈ kskumidádjik tsnik wenik tulék negulá slssudumógwom teluisik Libulteínák, utsls-sudum-ógwomuou, sk Kiliniák sk Aleksandliske-wák, sk tsnik tleouidítç Kilikiák, sk Esvuku, kwedji-wegwá-madul-tádidjul Egiunul.

10 Ak mógwé kisi-bugwá-duá-digul Egiúnul unustwó-gunum iktuk, sk utuli-dáswókunum iktuk, tsn wedji-kelusitç.

11 Tøkuu ssimádidji tçinnumúu tsni teluelidji : Nudáskutçp Egiun winimábuni Muisól, sk Nisksmul.

12 N₈ kisaládidji mimadjuuinú usespenum-slinu, sk kisiguai-sakumás sk nudjiwai-gugedilidji ; tøkuu pedjásdjik, køkwaládidjul Egiunul, sk elaládidjul tsn mouitplu-dská-didjik eumvilitçv.

13 Tøkuu kskumaládidji muu kedlewai-luidumasul-tiligwi, tsnik teluedjik, Ut tçánum muu buni-winudumúkw ut kepmeék vktçisls-sudum-ógwom, sk vtplúúsk'n.

14 Mudu nudáskutçp teluép ut Sesus tsn Nasalétk tulé kskwi-skwis-kádudó ulá vktçj-slssudum-ógwom, sk ssewáduudúl vtpludáskunul tsnuv Móás igunumul-kúbunul.

15 Tøkuu 'msit tsnik ebultidjik mouitplu-dská-dilidji eumvilitç, anksmá-didjul Egiúnul, sk nemi-

duásditę usískw utuls múktunún stugé ansalewit
usískw.

TECAPTER 7.

TOKW mouiespék uktęipsduliás eet ? Nut teli-
sgul wegét.

2 Teluēt Egiun : Utękinetút, sk nutęutút,
djiksetuík. Mouikpumék Niksksm elineyssi-
sunul kunikskamitęinuóh Ablshsmę, tsn tilisip
etlugsdumulís Mesopu-temiáku, eskw muu etlug-
sdum-ugwék Kalunku,

3 Ak telimásunul : Utęipkętumkksi kumutkigu,
sk kęgumou iktugu ; sk tęugúyu, liyú mskumi-
géu tsn kinusdultésu.

4 Toku wedjip-kętum-kssi Kaldjunkwák
umutkiuoku sk etlugatku Kalun, sk kisinpuli-
dék utęu elikwsi ns mskumigęu tsn kilou etlug-
sdumók nigedju.

5 Ksdu Niksksm muu etli-igunum-uoksęp
utáligam nsdél tęel telkák tsn ukwótku. Ksdu
telagun-udumáp utigunumuón negum utálig-
amin sk kulabís elmágunik unidjintu, tsn ns
tutęu męgwétę wendjuni-ligúbunul.

6 Ak Niksksm telimábunul unidjún utetlug-
sdumulín pilué mskumigęu, sk ukistewę-dasul-
tilín, sk unmadjędasultilín, neu-kuskim-tulnsk-
un-ibunuku.

7 Ak telués Nikskam ; ilsumadés negulá neuk-
tuone-miksidjik tsnik utçi-kistedju-ódasul-tidák
kunidjinku ; sk kulabís tçugwituidsdák, sk lu-
gwouidák ulá tetu.

8 Ak ignum-uábunul pegwon-esas-imkewé
telikisagun-udum-umkewén, sk Ablshsmøsk
wegwisiesunáh Fskøø, sk pegwon-esábunul elu-
igunúk-tesuguanégék ; sk Fsskøøsk wegwisiesunáh
Sskøbøø ; sk Sskøbøøsk wegwisiesunigú neuktin-
skek-silisunigú, tçel tsbusilisunigú kunikskam-
-idjinskúu.

9 Ns kunikskam-idjinskik wiskwodji-deluma-
-dibunú Søsepøø, sk elintu-iskedu-dísunú Esip-
tegu ; ksdur Nikskam tegwe-adiidísunul 'msit
utunmadji-dsswokunumku :

10 Ak wedjiusetouíasunul sk ignumuósunul
welstmkewé sk 'nsetuøgun usksluk Palóunul
tsnul elige-witewilíbunul Esiptégu ; sk kislásunul
utalsudumulín mskumigéu Esipték, sk 'msít
wik.

11 Ns igksup meduegék ouisousimkék Esip-
ték, tsn telkák mskumigéu, sk Kenunku ; sk
pigwélkék unmadjøgunék ; sk kunikskam-idjins-
kik møgwé wedjidu-diksøbunék matçiptçewegø.

12 Ksdur Sskøbøøsk nudumadék kulumkuugul
utimúðunun Esiptegu, tumk elkimadék kuniks-
-kamidjinskúu.

13 Ns tsbuouéék Søsepøøsk wedjiktçidjii-gu-

sidék widjigimatnúhu, sk Sösepešek widjigimatku wedjiktčidjiiğusul-tilisun-igú Palounnegu.

14 Töku Sösepešek elkigedúksup sk wīgumasunigú utçuh Səkəbšə, sk 'msít wəğumsku, elwiğunuk-tesinskuk-silisunigú tçel nen mima-djuu-nuğwóhu.

15 Ak Səkəbšək elnisəğs-sisunók Esiptégu, sk nepkusunók, negumók sk elp kunikskəm-idjinskik.

16 Ak elikskumas-lusunák Sikumku, sk etli-utkuuds-lusunák ne utkuudskun tən Ablšəməšək wedjip-kwodelkus utçit suliewé wetelumwós Hemulšə ukwisku. Ne Hemulšək ukwisubunú Sikumšəku.

17 Ne tən tilisip kweiitçk utetpugán telagunudummkewé tən Nikskəm telilui-dumasibunul Ablšəməšə, mīmadjuu-núğwik moui-puğweli-snkwas-lusunák Esiptégu.

18 Misəku uktugók eligewitók igasunók tənók mu nenuoksúbunw Sösepešəhu.

19 Negulís eligewitók nedouidétkus tən teliksi-buğwálatç kəğumunskuh, sk wenmadji-kistewə-wosunigú kunikskamidjinskuh; kisšlasunigú utuəsləlin unidjun-wokuh unupúdilinu.

20 Ne tutçu Muisəšk weskidjinuis, moui-uli-snkəmkusis, sk telip-kidji-etli-ankódasis utçul wiik nesilidji depkunuselidji.

21 Ak tən təwəluték Paloun utuəsul weswə-lusunul, sk niğiásunul uwuğwísinu.

22 Ak Møisøøk kegi-nuudumuuk-sisunók 'msit Esiptegewák unustuó-gunumuouu, sk melkigunús keluswókun iktuuk sk lugšwokun iktuuk.

23 Ns newinskegi-bunadek Møisøøk igsgusunék ukwomlamunku umituugwolán wøgumshu Islelék wedsbeksilitkuhu.

24 Ns nemiadék neuktædjilidú atçkunsdudek, sbøgunumuósunu, sk usidewósunu øbulædegedidúhu, sk nebásunu Esiptegewædjúhu.

25 Mudu telidasis wøgumsh n'sutumuidísk Niksksm ukudutçu-setouián negumóu negum upútunku. Kædu møgwé nestumu-diidiksøp.

26 Ns wopkék ap elineyásisuni, nemiásuni etli-kæmiidil-ísuni, keduiip-tugi-másuni, elásuni: Tçinumuutúit, kilouú widjigudiók, § køgwé wedji-atçkune-adiók.

27 Kædu tøn atçkunslásunul wigumædjul, edji-gulslásunul Møisul, elásunul : § Wen kislsusk uk-talsuminén sk uknuudji-ilsuminén.

28 § Kedui-tuli-nebáin stugétç teli-nebstøp Esiptegewátç ulsgúu.

29 Ns Møisøøk wedjuusi-muigwósunu uls keluswokun, sk etli-pilueou-isonú mækunigéu, teluásik Madiun, tøn tet wegwiásuni tæbusilísuni ukwísku.

30 Ns kis newinskegi-bunukukék, Uktçisskumou utansalémul eli-neys-silisunul bætskumík-

tuuk Sineíik pumdun teluásik tólé, sisu'é etulam-
kulék nibisøkun iktuuk.

31 Ns Møisøøk nemidók, pskulaptuksup, kik-
tçudesküksup utankáptumun. Tøku Uktçisák-
umou ukeluwóokun igáksup utínink telu'éksup ;

32 Nin kurtçuók unikskamuól, Ablshám
unikskámul fssk unikskámul, sk Sskób uniksk-
kámul. Tøku Møisøøk nenkudesinkus sk tçipa-
lués utulabinu.

33 Tøku Uktçisáskumou elásunnul : Munál
kumukusúnku ; mudu tsen tet kskumin kepmeék
mekumigeu nís.

34 Nemidák, nemidák, 'nmimadjuainúmk Esip-
tégu utunmadjidssudimuoú, sk nuudumák ute-
bi-doksu-dimuoú ; sk wedji-nissu n'nadjiuset-
ouiánu. Nuugú liyé, ulgimultés Esiptégu.

35 Ns wegulá Møisøøk tsen negumou edjigula-
-díbunu, sk telimé-díbunu, § Wen kiselsk vksæk-
umouin, sk vknudjilsuudegén, Nikskam wedjilgi-
másunul negulá ansalewit upútunku, tsen elneyss-
ibun utininku nibi-søkun iktuuk, utulisskumouin
sk unudjuhsetouwíwénu.

36 Negum tewslásunigú kis kissetgúbunul ps-
kuleiúdigul sk kunuugwosúdigul mskumigék Es-
iptégu, sk megwék vktçigumúuk, sk bøktskum-
íktuuk, newinskegi-buunkukégu.

37 Wls negum Møis tsen telimabunigú Islelék
wedsbeksilibunigú, Uktçisáskumou kunikskamuíou

utçukumsladúl utçit kilouú nigsnik-tçidji-tege-winuúl neuktedjilidjúl widjigimóç, tulédø stuçé nánv. Negum djiksetuadóksup.

38 Wlís ns negum tsn tegweuóbuní sls-suidum-ewi-moui-ømj boktskumiktuk, sk tegweadidíbunul ansalewilídjúl tsnul kelultóbunul pum-dun iktuk Sineiiku ; sk tegweuabunigú kuitçin-skúhv. Tsn weswsdógubunul keluswókunul mimádjigul vktigunums-gunenunv.

39 Tsn kuitçin-skik muu keduai-djiksetus-diksubunigú, ksdua edjiguls-lsdísunn, sk ukwomlsm-únuuou iktuk apskwedsbuníik Esiptegu.

40 Ak telimsubunigú Elunøø : Lugwodumuwin vknisksmínú vknigsnou-tiigumou-gunenúv ; mudu muu kedjioukwók negulís Møisøø tsn telssitç, tsnók wedji-tus-lulkuub-unók Esiptegu.

41 Ak negulís naçwégul elisdíbunul wendjudis-mudjúhv, sk igunum-adimkewe-égul ulnuusktúl igunumu-sdibunígul, sk wedji-uli-ds-sultisuník ulugø-wokun-umuól upitunnuóku.

42 Tøku Niksksm kiwonski-buçu-íssít, sk bunsladjí utluçuudilín wæsók utublúmpmu, tsn teluágasik nigsnik-tçidjítege-winuúk utwiigadigun-uouú iktuk. Kilouú Islelék wedsbeksíyók pegisidwai-yóksubuníik weisiskik næbsdasultibuníik, sk weisiskik nuçuwæ-dasul-tibuníik bøktskumiktuk kis newinskugi-bunkugék.

43 Ak epsitkwædu-øguubunék wigwoméç Møhuk

wikék, sk vknisksm-uouók Lempanó ukulø-køwédjum, ulnuøktákik tsnkik kisiøkunák vktøls-sumsnou. Ak vpkøtum-køluul-tóksup øøk Babulunku.

44 Eluidumas-uidiøgwoméék edegunék kutçinøgik utínøwou iktuk bøktskum iktuk, tsn Niksksm telitpludegésu, tsn telimásunul Møisøø, utulsdún teliktútçnabuegøun tsn nemidoksup pumdun iktuk.

45 Tsnék kutçinøgik tsnkik napuue-wødibun-ígø, pegisidu-dibunék Suisuøøøk tegweuasunigú vktukik tesuue-miksisunæk utaligámuou iktuk, tsnkik Niksksm wedji-djigul-asuniguhø uskølu-ók kutçinskshø, kulabís misøkuu tsn tutçøu Døbidøøk unøgwégum.

46 Nø Døbidøøk wedjidoksup ulølsuudi uskøluuk Niksksmul, øk pøwotkus uhwedjidún wigwom utçit Søkøb uniksøkumul.

47 Kødu Solumunøøk eliduosunék wendji-gwoméék.

48 Tiliø mouiespék Niksksm møgwé etlugsdumúk w ølsuudumøgwómul wedji-kisi-dasigul 'mpåtun iktugø : stuçé tsn teluesunók nigønik-tçidjitege-winuokø ;

49 Wøøøk 'nkuudpudim nø, øk mskumigéu ektçibúguui : ø Talsmúk wendjiøgwom eliduiók, teluét Niksksm, kusnø ø tsmi tet 'ntøtløsmudim ék.

50 Muu tu 'npátun kskéikisidugul 'msit wegét kəgwél.

51 Kilou melki-skibədiyók sk muu teli-pegwon-esasul-tiwók ukəmləmun-uoku, sk ukəsituok-unuoku; yaptəuⁿ kikadjiók Wedjiuli-nikskəm. Stugé kutəuəgik teləltiəidip kilou teləltiyók.

52 Tegenoh negét nigəniktəidji-tege-winuók kutəuəgik muu nadjinə-dikənbunáh; sk nəbə-disunigú tənku nigən-agunudum-úduəlisunigú ut sabewit wenu ukudwipkisinunu, tən kilou nigé igunumuədók sk nəbók.

53 Wedjim-sinum-əgup utplúdskun ansalewidjik utlugə-wokunum-uou iktuk, sk muu sək-tumuəgup.

54 Nə nudumiditə [nudjitpludskə-didjik] lək wegeiultidjik, sk təkabədəu-ədidjul.

55 Kədu negum wodjuədjul Wedji-uli-nikskəm ul semkulabəssit wəəgwél, sk nemiduwótə Nikskəm ul ubəktadegum, sk nemiadjul Sesu Guliúl kəkumilidjul Nikskəm ul utinəkunumku.

56 Təku əladji: Anəkəptumúkw! nemidú wə-sók pantedék, sk uluu ukwisul kəkumit utinəkunumk Nikskəm ul.

57 Təku nedouedjik, kesigou-edjik, kebidjok-wəduədidjul usituokunuól, sk mouipsu-gwodwədidjul;

58 Wedji-djigulə-ədidjul ukətəigunku, sk kundu-əw-tədidjul. Ak nudji-luədum-asultidjik mes-

kuns-dúdidjúl utøkwónuol wedjuouú slsduu ukwótk tsn teluisit Sólú.

59 Ak kundeutédidjúl Egiúnnul etli-elkømik-tuolidjúl Uktçisákumal, sk teluelidjúl: Uktçisákumou, Sesus, suál n'tçidjiskumítç!

60 Ak emutkuuli-buguu-ssit, nedouét, ét: Uktçisákumou, mu uktoutugwéuou ut eluwé-wuudi negumouú. Ak kis kisiteluet negulá, nebat.

CHAPTER 8.

NA Sól wedji-ulidétk Egiúnnul unbulínn. Negulá tuttçu slsduu-ewimoui-ømi løk atç-kunédasik, kistewódasik, Salusalémku: sk 'msit tsn tesidjik sessludjik 'msit tsmi Leswibskik, sk Samelisku, psuk apøstalewidjik.

2 Ak sabewultidjik tçinnuúk utkuudslsdidjúl Egiúnnul, sk moui-pugweli-muimédidjúl.

3 Ksdou Sól pugweli-swis-kødok moui-slsduu-ewiømi; pemi-piskwádjúl 'msit tesuk wendjigwomul; elsdedjimadji tçinnuú sk ebilidji, pidjéladji lsplisuuku.

4 Ns tsnik négulá sessludjik, elidsadjik 'msit tsmi etli-uli-agun-udumáditç ns agunudumokun.

5 Tøku Pilip elnisimtçuást, eliét Samelisku sk weli-agunudumuadji utçít Sesu Gulínn.

6 Ak mimadjuuinúú mouiuli-djiksetu-édidjúl tsn Pilipul teluelidju etli-nudumu-dádidjúl sk

etli-numidu-dáididjul neguls pskuleiuidil tsnul
telsdøgul.

7 Mødu medjigøltidjik møndúk saskuudidjik
sk wedjituol-kids-didji pigwelnidji tsni weskwæ-
uadibøniv. Ak pigwelkik malksdádidjik sk pi-
gwelkik ssksuultidjik, nesslerudjik.

8 Ak meskiik ulidásuudi ek uls vktçigúnku.

9 Ksdu nsdu wen tçánum eyit uls tet, telu-
sit Simu, tsn kisi buøin-wædegep uls vktçigúnk,
sk pskuleiuidji tsni etlugsdum-uidilidji Sameli-
sku, teluep utespi-tçánumuánu.

10 Ak 'msit meskiluultidjik sk aptçedjuultidjik,
djiksetuadibønul, teluesuniik: Uls tçánum
Niksksmul meskiik umvlgigønødim ns.

11 Djiksetuadibøn mndu buøinwædegétç kis
sæk pskuleiuidji.

12 Ksdu tsn tutçu kedlamsitus-didjul Pilipul
teli-uli-agøn-udum-vidjul tsnul telégul Niksksm
uteligewsgim, sk Sesus uwásunum, bapteise-
-wsludjik, tçil tçánumúk sk elp ébidjik.

13 Ak elp Simu kedlamsítç, sk kisi bæpteise-
wslút, aptçitkweadiididjul Pilipul, sk pskuleiit tsn
nemidøgul pskuleiuidil, sk kunnugwosuidil tsnul
kiskadjidásigul.

14 Ns tsn tilisip Apøstelewidjik tsnik eum-
-údidjik Salusalémku, nuudmæditç Samélie
umvø'numvlin Niksksmul ukeluwókunum, slé
tet elkimádidji Pielul sk Ssnul ;

15 Tsnik tsn tilisip pegisinkik, slsitudum-else-
uás-didji usuaslanoú Wedji-uli-niksksmul.

16 Mudu metç munás kisi-ulanisiékw wenu
negumou utininku: pasuk kisi baptese-wsdas-
ultidjik Sesu Guuli uwisunumku.

17 Tøku apostalewidjik igsdusdidjul upitun-
uól utinewoku, sk mesunádidjul Wedjiuli-niks-
ksmul.

18 Ns Simu tsn tilisip nemidók Wedjiuli-
niksksm wedji-igunum-uémk Apostalewidjik
upitunuól igsdásigul, kedua-igunum-uadji sul-
ewéu :

19 Eladji: Elp nin igunumuúkw uls mulgig-
unódi, kulsmán tsn wen utinink igsdudés 'npí-
tun, m'sunadúl Wedjiuli-niksksmul.

20 Ksdu Piel eladjul: Uksulieweum widjik-
sugátç uktininku, mudu telidásin Niksksm utig-
unum-adimkeweum ukwisiu-tçip-kwodelasin su-
liewé iktugu.

21 Kil me^ç munás weskdumuún uktatkun-wók-
unum uls 'mtumódkun iktuk; mudu ukmls-
mun mөгwé køkwadjénuuk usksluk Niksksmu.

22 Ns utçit utçi-apskwededén uls uktelue-
wudim, sk tsm Niksksm, tçiptúuk edúk uktali-
-dswókunum ukmlámuunk sbiksiktasidó.

23 Ksdu nemidú kil ukpisin wiskúk wiskún
iktugu; sk wedjikulsks-pisin pdsuudi ukuls-
-pisúd iktúgu.

24 Ns Simu vsitegul-uladjul, eladjúl: Kil slasudum-elseui Uktçisákumou, kuksmén wegulá tsnul weskuudumvunul ms igsnugul 'ntinink.

25 Ns apøstalewidjik kisi-luidum-asultidjik, sk kisi-pestunumáiditç Niksksm ukeluswokunum, apskwádidjik, eládidjik Salusalémk, elmi-uli-agun-udumáiditç uli-agun-udum-okun Samili-swák pigwelkul utçigun-tçidjumúól.

26 Ns Uktçai-sákumou utansalémul eladjul Pílipul: Kumási, upkudesvnuugwél liyé, outígv tsn elimtøkték wedjsdegémk Salusalémk misøkuu Gesuku, tsn øokumiktegv.

27 Tøkuu wensgssit, eliét; sk edú tçánum Ftispiawátç moui-espi-tçánumuit, unokvbemul Kandesi, tsn etli-eligewisk-øitewit Ftispi-ewák utinewóku; tsn nuudjødum-uótcç 'msit tsn tsuk Eligewiskwól usuliewéum; tsn kisipkisinkvø Salusalémk utsls-suduménu;

28 Wetçkwi-apskwssit, sk téppít utobákunum kiutøgwssík etligítç wáigádigun tsn nigsnik-tçidjitege-winuók Fssisøok kisidoksvø.

29 Tøkuu Wedji-uli-niksksm eladjul Pilipul: Kweiítçk liyé, widjewén ns tobskun.

30 Ns Pilip øøktçábit evmulítç, sk djiksetuadjul egidum-vlítç nigsnik-tçidji-tegewinuó Fssisø tsn kiswikum-vlísv, eladjul, § Néstumun tsn egíðumun.

31 Eladjul, § Tali-kisinsetumúuk muu wen kiná-

muik. Tøku kwedjmadjul Pilipúl utebasilín sk utøkpinoú tobákvnu.

32 Ns negulá ewágásigul tanul egitkul wegét ns: Pemiguldskvnuús stugé tçitçkelueútç ked-
unebódjél, sk telék stugé tçitçkelueutçátç tsn
mu mededoksikw usksluk nuudjipskwess-welidj-
ul; sk negum mu touuldvnssikw.

33 Tsn tilisip moui-bvnøgwslús utílsudásk-
unum wedjuswasdasik, sk ? wen kinuádegedó tsn
wedbskvmidju. Mvdu umimadjuókunum wedj-
iuswásdasik usitkvnúgv.

34 Tøku espitçínnum vsitegululadjul Pilipul,
eladjul, ? Wenul weskwimádjul nigsnik-tçidjitege-
winu. ? Weskwimsit ? kvsná weskwimadjúl vk-
tígul.

35 Tøku Pilip touuldvnssit sk wedjpkødji-
uli-agunuudum-uadjul uls tsn teluwiigasigul,
Sesui Guuli iktuk.

36 Ns tsn telpumidéditç outígv, sabugwónk
igsditç, sk espitçínnum eladjul Pilipul: Ankaptén!
uls sábugwon! ? Køgué wetkulik 'nbapteisew-
dásinu.

37 Pilip eladjul: Utçiktlamsítumun 'msit vk-
smlsmúnk, vsidelumuultén. Usitegululadjul,
eladjul: Melkiktlamsitum Sesus uklistewinu, sk
Niksksm ukwisul.

38 Tøku teblútk utábákvun unvngssin, sk
kitk psksédidjik Pilip sk espitçínnum, sk baptei-
sewsladjul.

39 Ak tsn kisi-natksdiiditç, Wedjiuliníkskm nenskip-køtum-káladjul Pilipul; sk espi-tçinum mөгwé nemisgul aptçv. Ksdu etli-mouuli-dssit tsn elumiét utoutígv.

40 Ksdu Pilip etli-wedjút Asøtusku; sk etli-sapteskugul 'msit vktçiguvul, yalipsedúnk misøku pegisínk Sesslisku.

TCAPTER 9.

NA Søl métç etli-kámlsmútk káks-wobugwémk, sk nebadegémk, utinewó tsni wedji-kinuudum-uksul-tilidji Uktçisákumou iktugv, eliedjul moui-espélidjul vktçipsduliásul,

2 Ak edamádjul utiguvumágvun wigadigun tçádjul tsnul kedulsøgvul slsuvumøgvomul tsnul edegul Damaskusku. Kuksmán wedjiátç tsni weni uls elkámkúk, tçinumú, kusná ebilidji, Salusalémk upvgisulsn kelsgvpisultilidjiv.

3 Ns liétç, pegisínk kweiítçk Demaskusku. Tøku wiskiú wedji-kiutøgi-bæktadék wssøgv.

4 Ns meskvnadesink, sk keluswokvun nuuk telímtç: Søl! Søl! køgvé wedji-kistewéuin.

5 Eladjul Søl: N'sskvmám, s wenin kálv. Ak Uktçisákumou et: Nin Sesus kil kistewéuin. Meduék vktvsøgv-wedéskumun køgvél kiniskwégulv.

6 Ns Søl nengudesink, pskuleit, teluet: Uk-

tçisákumou, ? kəgué welidédumun n'tulsduun.
 Ʋktçisskumou eladjul : Unsgassi, liyó vktçigúnk
 sk tulimultén tsn depkədik vktulsdegénu.

7 N_B tçinummúk tsnik widjeuásdidjul, kskum-
 ultidjik məsikelusultidjik, nuuduədidjul wede-
 wistulidjul, kədu mouwenul nemisdigul.

8 N_B Səl wedji-unsgasitç məskumigegu, sk
 wobásitç, məgwé nemidegékə; kədu kelinskəl-
 didjul eliguldəkun-ədidjul Deməskuskə.

9 N_B nesugunək mu nemidegékə, sk mu
 midjisíkə sk mu nesamuəgwókə.

10 N_B nədu wen nuudjakinsmut etlugátk De-
 məskuskə, teluisit Ananeis. N_B Ʋktçisskumou
 eladjul tsn telabulgígəwsitç. Ananeis ! Eladjul,
 ənkəmi, Ʋktçisákumou, uls əum.

11 Ʋktçisákumou eladjul : Unsgassi ! liyó uls
 outi vktçigun íktuk teluisik pegək, sk piskwəs
 Súdəs wik : pibəniğemi tçínəm teluisit Səl, Tal-
 suskəwədjə. Mədu, ənkaptén, etli-əlsəudumət.

12 Ak kisi-tulabul-gigwə-ladjul tçinummúl tel-
 uisilidjul Ananeis, upiskwən sk utigəduun upi-
 tən utininkə, utçit aptç unmədegénu.

13 Ananeis eladjul : Ʋktçisskumou wedji-nu-
 dumei pigwelkik utinəwók utçit uls tçínəm;
 telipugweli-atçkunəuótç sabewultilidji kunok-
 ubém Salusalémkə.

14 Ak elp uls tet kekúnk əlsusudi moui-es-
 pék vktçipəduliss-wiktuk vkuəgubilən 'msit

wenul tsnul wedji-slsuudum-olidjul ukwásunum iktugu.

15 Ksdu Uktçisákumou eladjul: Liyó, mudu negum 'nteptáskunum ninasuoptasik upumsdun 'nwásunum uskáluók uktugi-tesuue-miksilibdju, sk eligewilibdji, sk Islelék wedsbeksilibdju.

16 Mudu kumududodés tsn teli-pugweli-unnadjédø utçit nin 'nwásunum.

17 Tøku Ananeius pøktumksit, piskwát wendjágwomk, igsdøgul upátunul Søl utinínku; et, Utçkín! Søl! Uktçisákumou Sesus, tsn mesws-sip uktinin outígø, tsnék wetçkuienék, elkimít utçit kil aptç uknumidegénu, sk Wedjiuliniksksm kuutçutçuásasinu.

18 Ak enkuseiiu wedji-nisiégul upukikw stugé piwigésk, sk enkuseiiu nemidegét, wensgssit, sk bapteisewásasit.

19 Tøku kisi midjisítç melkigun-ewásasit. Tøku Søl tegeluugunák tegweuadji keginuudum-uk-sultilibdji tsni etlugadumu-dilibdji Demssksku.

20 Ak enkuseiiu alipsidúnk slsu-dumø-gwomul utçit Sesu Gúlibl, teluét negum Niksksmul útçinu.

21 Ksdu 'msit tsnik nuudusdidjul, pskulei-ultidjik, telwedjik, ? Muu ut negum tsn kskeiskwis-kalásuni Salusalémk 'msit weni tsni wedjil-gø-mik-tsks-dilibdji uls wásunu. Ak pegisinkup uls

tet kuulsmán unadjilmslén kelsgyp-isultilidji tsn tet nktçi-psduliásk eumii-didju.

22 Ksdu Søl pemi-mulgigunút sk wiswigun-umádji Leswibés tsni etlugsdum-uudilidji Demaskusku, pskei-kedlewei-kinuus-duadjji Sesu Guuliól uklistewilínu.

23 Ns kulabís pigwelkul nsgwegul tebludum-iiidítç Leswibék unebsnou Sølulu.

24 Ksdu Søl kedjidók ukudan-keiguudilinu. Ak negumou eskumatum-iiididjul ksguns-dásigul nsgwek sk depkik unebsnouu.

25 Ak pemi-kíns-mudjik weswsls-didjul, sk nispálsdidjul putaliawé iktuk ulsegunigun iktugu.

26 Ns tsn tilísip Søl pegisínk Salusalémk, kwedjitkws-mádidji pemi-kinu-dumuk-sultilidji. Ksdu negumou 'msit tçipsálsdidjul, sk muu kedlam-situus-diguul upemi-kíns-muksil-ínu.

27 Ksdu Balnsbás weswsladjul, pegisuladjul tsn tet apóstale-widjik eumáditç, sk pskeitulimadji ukwisinumján Uktçisskumál outígu, sk uweskwimkuunu, sk tsn telpskei-mulgip-siduunkus Sesusul uwísunum iktuk Demaskusku.

28 Tøkuu tutçu Søl tegweuadjji, eli-tuiét, sk eli-piskwát Salusalémku. Ak pskeimulgipsed-únk Uktçisskumou Sesus uwísunum iktuk.

29 Ak weskwimadji Glikewáh, sk mouikwtçi-wegws-maduul-tidjik ; ksdu negumou kedwoná-didjul.

30 Ns tilisíp widjigudultidjik kedjiduuuditç ukwuduonslínu, elslédidjúl Sesaliáku, sk elkim-édidjúl Tslsuskú.

31 Tøku moui-slsudum-ewinuuugwu 'msit tsmi Leswibewsgik, Galilétku sk Sameliaku, sn-kuiédidjik ; sk welkwidjúludjik, etli-pumi-dsdjik Uktçisskumál utçipatøgunómku ; sk Wedji-uli-nikskem welkwidjúladi, sk adji-pumi-pu-gwelkik.

32 Ns Piel yalsit 'msit tsmi, sk elp elni-sim-tçuást, pegisínk negulá sabewultilidji etlugsdum-uidilítç Liduku.

33 Uls tet wedjiadjúl tçinumuúl teluisilidjúl Fníusul, tsnul telipkidji-silnidjúl unpøgun iktuuk kis ugumultçin-tesibuunkuk, [wiskuswokun nen-kudes-inum-ugewé teluisik] polsi, matunútç.

34 Tøku Piel eladjúl : Fníus, Sesu Guli nes-slusk. Unsgssi ! ílsdu kunpøgun ! Ns bs skumtúk wensgsit.

35 Ak 'msit tsnik elugsdumuúdidjik Liduku, sk Selønkú, nemiédidjúl, sk elikiwonskidédjik Uktçi-skumou iktuuk.

36 Ns etlugátk Sopák pemikinu-dumuút tsn teluisit Tabitís, tsn kiwonskuiidasik teluék Lentukw. Ns uls ébit pigweli-ulsédegét, sk pigweli-naduøø-degét.

37 Ns teliák negulá nsgwegul kesinuukwót sk nepk. Ak kis kisik-sisps-duusdítç igslédidjúl kekwek pøktuskssigu.

38 Ns mudu Lidu wedjuou Sopu ek, sk pemikinudumudjik kisi nudums-disuník Pielul ns tet utámulinu, elkimádidji tsbusilidji tçinumuú utedamsnou mu ununkásilin unsnkum-itçug-wielin tsn emáididju.

39 Tøku wensgssit Piel, eli-widjeu-odji tsn emulidju. Tsn tilisíp pegisínk eládidjul kekwek pøktuskssik ; sk 'msit siguskwák wedjuou kskumultidjik utkidemultidjik, sk etli-neysdú-didjul kábul sk 'mtøkwonul tsnul Luntukw kisidoksúb-unul kskw tegweuodegu.

40 Ksdu Piel kskei-tusladji 'msitu, tøku emutkuuli-bugussit, slsseudumát. Tøku elikiwonskssit 'mtininkél, eládjul: Tabité! numtçási! Ns ébit wobssit ; sk nemiátç Pielul, nemtçssit.

41 Ak igunumuótc uputun, kskumsladjul. Tøku wigumadji sabewultilidji sk siguskwáh, sk neysladjul, keginwádok umi-madjilinu.

42 Ns mestuk-tçidjidasik 'msít mskumigeu Sopuk tulé, sk pigwelkik kedlamsitum-udiáditç Uktçissskumou iktuk.

43 Tøku kskei-yaisu-guunék Piél Sopuk ewitkádídidjul wenul teluisilidjul Simú ; nudji-pouni-nigulidjul.

TCAPTER 10.

NA tçinm teluisit Konálinu etlugátk uktçig-únk teluisik Sesaliu. Etli-keptinewit kuskimtul-

-nskunilidji sumágunisú : 'nkuudenemiksú teluidudjik Italianewsku.

2 Sabewit tçánum ns, tsn tçápsladjul Niksksmul, sk 'msit telikdjiksuídju : puugweli-nsduwødegét, sk negou slssumadjul Niksksmul.

3 Negum telabulgigwæsitç, pskei-numiadjul edúk nãgøsit welákw sistadjiét telittát, Niksksm utansalémul pegisilnidjul, sk telimtçul : Konilius !

4 Ns snksmátç lók wegwodæsit, teluæt, ? Køgué, Sákmou. Ansalewit eladjul : Uktslsuum-áknul sk uktaptçi-dimkewémul kisi-nepsádigul migwidédásigul usksluk Niksksmu.

5 Ns nigé ulgím tçánumúk Søpsku, sk wigúm Símu tsn elp teluisit Piél ;

6 Etlugatkul tçánumúl teluisilidjul Símu, nudji-pounigulidjul, tsn wák edék ksskegu. Negum tulimultó tsn depksdik uktulsdegenu.

7 Ns kisipkøtuukæsitç ansalewit tsn weskwim-abunn Koniliusul, wigumadji tsbusilidji unokubemu, sk neuktædjilidjul sabewilidjul sumágunisul, tsnik yaptçu elugwewæ-didjul ;

8 Ak pskei-tulimadji 'msit ugulá køguélu, sk elkimadji Søpsku.

9 Ns wopk eskw pemidsditç sk pemiutçu-águniditç uktçágunu, Piél toktçuást kekwek wendjigwom utsls-suumænu, edúk miouls-gwetu.

10 Ak kesi-kuisínk, sk kedu-midjisit ; kædu

tsn teli-pumi-ilsduuditç mitçiptçewé, wigwiét,

11 Ak telabul-gigwssitç, nemidók wssók pan-
tedék, sk ulskvn wedjinissik emulítç telsmúk
stugé meskik ssún neukvl kedjigásigvl kedjipi-
degvl ukwodewiilv, sk meskvnssik mskvmigev.

12 Ak tsn kskciyisi-milsmuk-siiditç newiks-
dásidjik weisisk sk segousvmúk sk tçudjítçk, sk
sisípk musigiskvdúk tvlék, tepultidjik.

13 Ak Piel elut: Kvmssi, Piel, nebadúks, mi-
djisidúks.

14 Ksdv Piel eladjvl: Mçgwé, Uktçsisékvmou,
mvdv me mvns malkódvmmv kçgvé mv kepme-
nvk kvsná medjigék.

15 Tçkv tsbvouvé telimút: Tsn kçgvé
Nikskám kisi wokvmsdok, kil mv uktvliwádvmmv
mv kepmenvk.

16 Ns uls kisi tvlsvsisk sástv; sk ulskvn
aptç nepsásisk wssógv.

17 Ns Piel tsn tilisip sswidétk tsn teliuskútk
negvlá tsn kisi nmidók tsn telabulgigwssitç,
negvls tçinvmúk tsnik Konilivs kisilgimadji ki-
si-pábsni-gemultiáiditç Simuvl wik, sk kskvm-
ultidjik kweiítçk kçgvnsásisk;

18 Ak elkç-miktaks-didjik, pábsnigem-ultidji-
ik; Simu tsn el telvssit Piel utetlvgsdvmmvlin
uls tet.

19 Tsn Piel ankidétk tsn telabulgi-gwssip,
Wedjiuli-niksksmvl eltçvl: Ankaptén! nesidjik
tçinvmúk kviluskik.

20 Ns utçit nuçgú unççssi, nisssi, widjeu, muu uktçswi-dédumu kçguçç; mudu nin kisi tulçimkik.

21 Tçku Piel nisssit eliedji wegulç tçinumu tsni wetkimudji Koniliusçu; tçku eladji: An-kaptumúkw, nin ns tsn kwiluók: ? kçguçç wedji-tçugwi-dçyok.

22 Tçku teluedjik: Konilius tsn etli-keptine-wit kuskimtul-nçkunilidji sumçgunisç; sabewit ns tçinumu, tçipçladjul Nikskçmul, sk wedji-ulimkuisit neuktuuç-miksçditç Leswiççu, wedji-kinçmuksit Nikskçm-çwiktuk, sabewit ansalewit utininku, ukwiçgmçuin uktulien wiku, udji-núçdumun keluswóçunul uktininku.

23 Ns piskwegi-madji: neçmou ketkuunidjik. Wopk eskitpúç Piel widjeuodji, sk inkúç widji-gudul-tidjik tsnik etluççdum-udidjik Sopçu, widjeuçdidji.

24 Ns wopk piskwedçdik Sesaliçu, sk Konilius eskibçdji, kisi-moukwi-madji wçgmçh, sk wigmçh.

25 Ns etlipiskwátç Piel, Konilius çsuçguadjul, meskuuçdesinç wedjuou ukwóçku, kepmçladjul.

26 Kçdu Piel kçkumçladjul, eladjul: Kuçççi, nin pççuk tçinumu.

27 Ns eskw weskwimátç, piskwát, sk wedjiadji pigwelnidji kisi-moui-dçlçuini:

28 Tçku eladji: kedjiduók muu uçidç-dasinuk

Leswíp uwigumouin kusné upugisinán ulnú wák tsn uktúgi-tesuue-miksiliidju. Ksdu Niksksm kegi-nuudum-wit mu 'ntulu-widán tsn pssuk wen mu keluusikw, kusns medjigék.

29 Ns utçit mu taludumu; ksdu telkuseiiu wigumím, pegisín. Ns utçit píbsnimúl kogué wedji-wigumin.

30 Ak Koníius et: Neuw-gunsgek sunewiep misoku tsn nigétç tesádjiæt. Ak tsn nsgosit sistádjiæt telitáp welákw, etli-blssuudumeí tesadjiép nigunsku. Ak edú tçánum kskumít nuksluk, boktasték tsn telissunsgu.

31 Teluæt: Koníius, uktals-suudum-ókunum djiksetasik, sk uktaptçi-dimkéwé-umul etli-migwi-dédasigul usksluk Niksksmu.

32 Ns utçit ulgagesi Sópáku, sk wigúm Símu tsn elp teluisit Piel. Negum etlugatkul Símuul nuudji-pouni-gulidjul, tsn wák edék kskéegw. Negum tsn tilisíp upkisínk keluhultoú.

33 Ns utçit enkuseiiu elkagesi émun; sk welsdegén upugisinun. Ns utçit negé 'msít ninén tsn tesiék eumudiék ulá usksluk Niksksmu, 'nuudumunén 'msit kogué tsn Niksksm telitplums-kusu.

34 Tøku Piel touuldunssit, et: Teliák nemi-dú Niksksm mu pssuk weskitaptegek.

35 Ksdu tsn tesuue-miksidiik 'msít wen tsn tçipsladjul Niksksmul, sk køkwojdáskun elu-

kwótk, wedji-ulide-lumuút Niks-kəm-ewiktuuk.

36 Uls keluswókun tsn Nikskəm sbuadjí Is-
lelék wedš-beksilidji, wedji-uliagunútk ankuómk,
(wontokøødi) Səsu Guli utininku : Negum kə-
kei-alsútk 'msít kəgué ;

37 Kilou kedjiduók negulś keluswokunék tsn
agunnu-dásiksup 'msit tsma Leswipəwəgigu ; wedj-
ipkətum-kjaksup Galilétku, turtəu kulabís ulś
bapteise-wəldim-kəwéék tsnék Sənbədis pestun-
kegu :

38 Nikskəm utudji-mimslán Səsu Guliól
Nasaletkəwədjul Wedji-uli-nikskəm iktuuk, əlsu-
sud iktuuk ; tsn teli-yali-ulsədegəsu, nəsəlábuní
'msit tsni etli-kistəwə-dəsul-tilibuní mundu ik-
tuugu ; mundu Nikskəm tegwəwábunul ;

39 Ak ninén nuudji-luidum-asultiék 'msit tsn
Səsus kisi-tuls-doksup Leswibśk umutkiuok, ək
Salusalémk. Tənuł negumou nəbš-dibunul, ək
əkətkwəš-ləđibunul kumútg iktuuk.

40 Kədu Nikskəm abidjibslábunul sistəwéék
nəgwék.

41 Ak məswəlábunul, mu 'msit mimadjui-nú
iktuuk, kədu utinewók tsni kisi ninəsunábuní
unudji-luidum-asultilin, ninén nə, [mundu]
wəbudultiəgu negum, ək movin-samugol-tiəg-
up, kisi minunsitegu.

42 Ak telkimi-námugup 'npestunum-əsnén
mimadjuinugup, ək 'ntelui-dumas-ultinén neg-

um utçjininæsum-kusin Nikskæm-ewiktuk uttilsumæn mimadjultilidji æk nebúdulidji.

43 Ak 'msit nigænik-tçidjatege-wanúgwik eluidumasultitik utçit négumu, 'msit wen tsæn kedlamsitkul uwisúnum iktuk utçj-sbiksik-tasidúl uteluewudálu.

44 Næ eskw eliuskútk negulæ keluswókunul Piælu, Wedji-uli-nikskæm elnisiét 'msit wenik utinewokun, tsnik djiksetum-ïiditç ulæ keluswokun.

45 Ak negulæ tsnik eliktam-situmu-didjik pegwonesuudimk tulék, tsnik pedji-widjeu-sdibunul Piælu, pskuleiultidjik Wedji-uli-nikskæmewé igunomadimkéwé ututli-kudédasin utinewók uktugik tesunemiksidjik.

46 Mødu nuuduédidji telikskei-yisi-miladusdilitidji, æk utemtøgwolælin Nikskæmul. Tøku Piæl usidabugwét, et :

47 ? Næ edúk wen kisiutugulús sámugwon egwét mu ubapteise-wædasultilin, tsnik telimsunédidjul Wedji-ulinikskæmul stugé kinú.

48 Ak telkimadji ubapteisewæ-dasultilin Ukçisækmál uwisunum iktuk. Tøku edamédidjul Piælu unnkæsilin tegelugunæsgu.

CHAPTER 11.

NA apøstalewidjik æk widjigudultidjik tsnik etlugsdumuudidjik Leswipewægik, nuudum-sditç

uktugi-tesuue-miksiliidji uuwusudulín Niks-
ksmól ukelus-wókunum.

2 Ak tsn tilisíp Piel pegisínk Salusalémk ts-
nik kisip-kwonesudjik kwedji-wegws-muus-didjul.

3 Telwedjik: Kil kisi piskwəsıp tsn eum-
idip tçinómúk muu pegwonesas-ultiikw, sk wi-
budul-tiyoksıp.

4 Təkuu Piel wedjipkəd-amkiák, wedji-tçadji-
-kiagun-udumuodji, sk tçadjik-agunuu-dumu-
odji, eladji:

5 Eumép uktçigúnk Sopák, etli-əlsudum-eiép.
Ak wigwianék, nemiduép uláskun telsmúk stugé
meskák əsún wedjinissik wəsók, néukul kedji-
gásikul kedjipidegul ukwodəwáilə, sk igəgıp tsn
tet eumepu.

6 Tsn ankaptumép nemigubuník nəwi-kədəs-
-didjik weisiku; segousumuuəgə, sk tçudjítçk,
sk sísipk muusigis-kuduúk tulék.

7 Ak nuudəgıp tsn wen telimíp: Unəgəsi,
Piél, nəbdúks, midjisidúks.

8 Kəduu teluəép: Məgwé Uktçisəskumou, mudu
mə múnə kəgué muu usidədásinuk kunsə medji-
gék pidjəsinúk 'ntúnku.

9 Kəduu aptçə wedji-nsitegul-ulíp wəsəgə,
telimip: Tsn Niskəm kisi-wokumədok, nə muu
uktuluwídumu muu usidədásinuk.

10 Nə negulə sist kisi-tulédasik, sk 'msit ap el-
nepsədasiɡék wəsəgə.

11 Ns enkuseiiu nesisibuník tçinnumugwik igsibuník wendjigwómk tsn eumép, wedji-ulgimuwuník Sesaliaku, tsn eumép.

12 Ak Wedji-uli-niksksm telkimíp 'nwidje-uonu, sk muu 'ntsswi-dedum-unu. Ak wegulé usukum-tésidjik widjigud-ultákw widjeu-ibuník, sk piskwedseigup ns tçinnum wáku,

13 Tøkuu telagun-udum-uinámutup unumián ansalewilidjul wiku, tsn kskumíp sk teluép: Ulgimadúks tçinnumúk Sopáku, sk wigúum Simu tsn elp teluisit Piel;

14 Negum tulimultó keluswókunul tsnul utçuseds-duksu, kil, sk 'msit tsn telikdjiksuinu.

15 Ns tsn bøkçi-tule-wistuép, Wedji-uli-niksksm elnisiét utinewóku, stugé kinu uktin-enák tsn umskwés pøktumkiaku.

16 Tøkuu migwi-dedumép Uktçis-sákmou ukeluswókunum, tsn telués; Ssn bsdis kedlewé iktuuk bapteisewadegés sámugwon iktuuk, ksdu kilou bapteisewasulti-doksup Wedji-uli-niksksm iktuuk.

17 Ns mudu Niksksm teli-igunum-uóçç igunumadimkéwé telsmúk igunumúlkw kinú tsn teliktamsitékw Uktçisiskumou Sesu Guuli utinink, ? wen tu nin, 'nkikadjián Nikskámu.

18 Ns kisi nuudumiditç, bunewistúdidjik; kepmidelumádidjul Niksksmul, telwedjik: Kedul edúk Niksksm elp igunumuóçç uktugá tesuue-

miksilidji apskwedé-dskun memadjuokun tulé.

19 Nε tsnik sesedeskuuduniik tsn kistewσ-dskd-
dímκ igεgυp, utçit Fgiuνθ, elidssunák misøku
Pinísk, sk Seiplúsk, sk Antiokuk, pestunumiditç
ns keluswokun mou wenuł pestunum-ussdiksub-
un pssuk Leswibás.

20 Nε slt negumou teleouultidjik Seiplúsk sk
Seilinigu, tsnik tsn tilisip pedjidsditç Antiokuk
keluládidji Glikewás, etli-pestunum-ussdidji ns
uli-agúnu-dumókun tsn tulé Sssu Gulliéku, uk-
sskumssminsku.

21 Ak Uktçisáskumou upitun tegweuodji, sk
pigwelkik kedlamsitumiditç sk eli-kiwonskidss-
djik Uktçisáskumou iktuk.

22 Nε agunudumokun utçit negulá køguél
igák usituokunnuou iktuk tsnik eumúdidjik sss-
sudum-ewi-moui-óm iktuk Salusalémku : sk el-
kimádidjul Balnsbssul utulielín misøku Antiok-
uku.

23 Tsn tilisip pegisínκ sk nemáduótç Nikské-
mul utigunnumε-gwemkewεum, welidsssit, sk nes-
tuimadji utøkunssultinou Uktçisáskumél 'msit
ukwomlsm-únuuou iktuk.

24 Mudu welitçínnumuit ns, sk wodjuwedjul
Wedji-uli-niksksmul, sk uktlamsituókuu ; sk
pigwelkik wedji-widju-gwemudjik Uktçisáskumou
iktuk.

25 Tøku tutçu pøktumkssit Balnsbás, eliét
Talsusku nadji-kwiluadjul Söwl.

26 Wedjiátę elsladjul Antiokuuk. Ak neukti-
buunkuk moui-pedjidssdjik moui-sls-sudum-me-
wióm iktuk, sk keginudum-uádidji pigwelnidji
mimadjuinúw. Ak Antiokuuk pemi-kinu-dum-
udjik umskwés teluuduuk-sultidjik Klistewit-
-swwskw.

27 Ns negulés nsgwegul wedjidssdjik nagsnik-
-tęidji-tege-winúk Salusalémkw, pedjidssdjik An-
tiokuukw.

28 Ak neuktędjit négumou kskumssit, Agabus
teluisit, sk wedji-kinudum-uadji Wedji-uli-
-niksksm iktuk, meduék ouisousimk ukuuduigén
tsn telkák usitkumugw. Ns tsn kisabssik Kló-
dius Sisul unsgššmw.

29 Tøku tutęu pemi-kinudum-údjik ilidęd-
umiidítę tsn teli-kisip-kwoduwuditę abęgun-um-
adim-kewé utsbuonou widji-gudul-tiididji tsn
etlugsdummu-dilidji Leswipewęgígw.

30 Ak ns kisi-tuls-dęks-didjik, sk sbuádidji
kisiguw, Bslnsbás sk Søl upitunuwokw.

CHAPTER 12.

NA edúk tilisip Elegęwit tsn teluisit Helót si-
binskssit ukistewewón slt tsn moui-sls-sudum-
-ewióm iktuk tuléw.

2 Ak wedji-nebssdjul Sákul, widjigudádidjul
Ssnul espugwosik iktugw.

3 Ns mudu nemiátq Leswibák welidedum-ud-
ulítq, elp mesunadjul Pielul. Ns wegulés nágweg-
ul telégul pibunokun mu abids-dasinúk malkø-
dumugv.

4 Tøku kisimsunátq, pidjéladjul Isplisuunku,
sk igæduodjul neuktinskuk-silidji tçel úsukum
sumægunís utankwæsgun, kisi-delumadjul utuls-
lén mimadjuuinú tøn eumulidju, kisi pægewimku.

5 Ns utçit Piel etli-ankweút Isplisuunku, kædu
ælsuudum-ewimoui-ómi mu bunni-ælsuudum-el-
seukuk Nikskæme-wiktuk.

6 Ns tøn tutçu Helót kedulslatq mimadjuui-
nú eumulítq, ulés elmitpák Piel etlinpát megweiik
tæbusilítq sumægunísu, wedji-kulskubidéguł upá-
tunul tæbuగుł piskædákunul, sk nuudji-ankødeg-
edjik ankødumiditq Isplisuun kægumugv.

7 Ns edv Uktçisskumou utanselemul pegisil-
nidjul, sk wosøgwék wosadék Isplisuunku. Ak
tskumadjul Pielul epmébji-gulidju ; kækumáladjul,
eladjul : Kusikumási ! tøku upiskædákunumul
wedji-nisigul upátunku.

8 Ak ansalewit eladjul : Ukspisssi, uptuksun-
si. Tøku Piel telédeget. Ak ansalewit eladjul :
Pidugwæsi ukpidúgunum ; nusuuguui.

9 Ak tæwiét ansalewit sk Piel nusuugwodjul ;
kædu mu kedjidúkw ukwedul-ewein tøn ansale-
wilidjul telædegedidjulu : kædu telidétk utulabul-
-gigwæsinu.

10 Ns kisi siousdidjik umskwesewé sk tsbuoué skuməgun, igádítç kusəwəgwé kəgunədəsik tsn eliskəgunék uktçigunku, tsn neuktuktasik pantsik utçit négumou : sk wedji-tusdidjik, sk usukum-teskum-iiiditç neuktétçk outi, sk enkuseiiu (tçidjiguoku) ansaléwit naksinkuladjul.

11 Ns Piel sinuiétç, telimsit : Nigétç kedlewe-iktçidjidú Uktçisəskumou ukisilgimén utansalemul, sk wedjuh-suslit Helót upitun, sk Leswi-bək 'msit uteskibedskunum-uoku.

12 Ns kisi ankidétç, pegisínk Məlilul wík, Ssn ukwidjul, tsn tsbuoué Ssn uwásunum Malk ns, tsn tet pigwelkik etli-moui-dəsdjik, ələsuduma-djik.

13 Piel məsəkték kəgunədəsiké kəgun, sk əbités teluisit Ləds, pegisínk udjiksetumunu.

14 Ns nenustuiátç Pielul, məgwé pantsdukw kəgun, teli-uliəssit ; kədu piskwiibit telimadji Piel kəkumit kəgunu.

15 Kədu telimədidjul : Eluwewién kílul. Kədu əbités melki-tuluét utulianu. Negumou telwedjik : Utansalemul néguls.

16 Kədu Piel sioui-məəkték. Ak kisi-pantsduudítç kəgun, nemisdídjul, sk pskei-ul-tidjik.

17 Kədu Piel wedji-matkweduwadji upátunku ubunewistudilinu, sk pskei-tulimadji tsn teli-kisi-tuslutç Uktçisəskumal əplisunku, sk əladji :

Lidákw, agunuu-dumuúkw wéguls Ssk sk widji-gudul-tidjik. Tøku pøktumkassit Piel, eliét aptç nsdami.

18 Ns wopk eskitpúk sumsgunísk pigweli-sespenum-adjik : mu kedjisdigul Pielul tsn telssilítç.

19 Ns Helót kwiluátç, sk mu wedjiákw, ps-kumadjewadji nuudji-ankø-dsks-dilidji, sk teblumadji ukækei-nebøksilinu. Ak Helót wedji-ni-sggssit Leswibewsgík sk etlugátk Sesulisku.

20 Ns Helót løk wegeiadji tsni etlugsdum-udilidji Teílku, sk Seidvunku. Ksdu negulá ks-kei-moui-pedji-dádidjul, sk kiskisslsdítç Blastusul Helót unókubemul uwidabe-winouu, edsmsdítç snkuomku ; mudu umutkuouú wedji-ankódasik Eligewít umutkíku.

21 Ns neukté nsgwek keginugwosík, Helót nsskuk eligewitewé utøkwón, kekubítç eligewitewé ukudpudímu, butuuusit.

22 Tøku mimadjuuinúk nedouu-didjik, telu-edjik : Mu tçinumuúkw, ksdu niksksmewit tsn butuuusit.

23 Tøku tçidjiguokv Uktçisákumou utansal-εmul tskumadjul Heløtul, mudu mu kepmaidelum-sgul Niksksmul. Ak witík malkømádidjul sk egúlamit.

24 Ksdu Niksksm ukeluswókunum pemík, sk pemi-adjipugwelku.

25 Ns Balnsbás sk Søl wedji-apskwádidjik

Salusalemku kisi-kissduuditę utumσ-dskun-um-
uou, sk wedji-widjeu-śdidjul Ssnul teluisilidjul
sk elp Malk.

TEAPTER 13.

NA eumiditę moui-sls-sudum-ewióm iktuk
Antiokúk nigšnik-tęidjitege-winúk, sk nuudjiki-
-nsmu-śdidjik, teluisultidjik Balnebśs, sk Simú,
tsn elp teluisit Nigel; sk Lúkšs tsn teleouít
Seiliniku; sk Ménian, tsn widji-gwedibunul Hel-
otul, “gubulnolul;” sk Sol.

2 Ns tsn tilisip etlukwou-śdidjul Nikskšmul,
sk sunewultidjik, Wedji-uli-nikskšm et: Tep-
kissduík Balnebśs sk Sol uls lugšwokun ik-
tuk tsn nin wigumkik utulu-kwodumunou.

3 Toku sunewultidjik, sls-sudumadjik, sk
uputunwól igšdúdidjul utšnewoku, sk elkimś-
didji.

4 Toku negumou teliutęi-nlęi-dasidjik Wedji-
-uli-nikskšm iktuk, pøktum-kśdidjik, elśdidjik
Silusisku; ns tet wedji-busidjik, eliedjik Sei-
plusku.

5 Ns tsn tilisip eskw eumiditę Salemisk, pestu-
numiditę Nikskšmul ukeluswókunum, Leswibśk
utsls-sudum-σgwom-uwoku, sk kekunśdidjul
Ssnul unokubeminou.

6 Ns kisi-sapteskum-šiditę minigú, pegisinkik

misøku Paposku ; uls tet wedjiádidjúl buóinól mu kedlewei-nigánik-tçidjitege-winuulv, teluisilidjúl Balsesus ; Leswáp ns.

7 Négum tegweadiididjúl tsnól etli-alsusilidjúl nãdelv, teluisilidjúl Suldjús Pøl, nestuélidjúl tçinómúl, tsn wigumadjá Balnsbãsul sk Sølul, pãwótk unuudumúón Nikskãmul ukelus-wókun-um.

8 Kãdu Elimus, buóin, mudv negét uwisun-um tsn kiwon-skui-dasik matunadjá kwedjiu-tçikiwon-skéladjúl gubulnølul kedlewe-uktlam-situokun iktuuk.

9 Tøku Søl, tsn elp teluisít Pøl, wodjuiedjúl Wedji-uli-nikskãmul, snkãmadjul :

10 Eladjul : Kíl wedjutçuádasin 'msit uksibuwã-dskun, sk 'msit pãásuudi ! mundu undjun-itç uktinin : kíl buški-mãskskéltumun 'msit sabewuudi ! mã buniu-kudjuus-duoutçul Uktçisákumou pegãgul utoutilv.

11 Nigétç, snkaptén ! Uktçisákumou upátun uktinínk ék, sk 'nkabigwãduks, sk mã numiout nãgøsit metç talipkidjekv. Tøku enkuseiiu elnisãgul utinink eunék, sk bøgunitpék ; sk ouwis-sit, kwelwadjá tsní upumi-guldskun-aguun upátunkv.

12 Tøku gubulnøl nemidók tsn teligiskádjíak, kedlamsít, wedji-pãkulastúk Uktçisákumál ukeginuudum-adimkewé-umkv.

13 N_B Pəl sk wigumék búsidjik, wedjipkə-
-tumki-dsədjik Papuskv, pedjidədjik Pelgiskv
vktçigúnk Pampiliəskv. Təkv Sən buəsladji,
apskwəsit, eliét Salusalémkv.

14 Tən tilisip wedjip-kətumkidədjik Pelgísk,
pedjidədjik Antiokvuk Pisidíagv, sk piskwedədjik
əlsəudum-əgwomk ətləsmuudi-giskvgv, ebidədjik.

15 Təkv kisikidasik utpludskvə sk nəgnik-
-tçidji-tege-winuk utwigadigvəuó; əlsəusidjik
əlsəuduməgwom əbuədidi keləswokvə (Pəlv sk
wígumə,) telwedjik: 'Nsistut, uskədumók nes-
təsbu-guəmkewé utçit wəgulé mímədjwəinúk,
tvəwistv-doksv.

16 Təkv kəkvəsit Pəl, sk matkwədudji
upitv əúk, əladji: Kilou Isləlék wəsbeksiyók,
sk kilou tən k tçipalók Nikskəmv, djiksetwákw.

17 Wgulé Isləlék wəsbeksidjik uniksəmvó,
nənsəunəsvni kvutçənskúhv sk əspəlasvniçú mī-
mədjwəinugv, tən tilisip etlvğədum-uidisvniák
pəlvə-ouul-tiididék Esipték, sk əspék upitv iktuk
wedji-tvólks-ləsvni.

18 Ak edúk nəwənskvgi-buəkvkék telipkidji-
ənkwəwóbvni bsktskvəmiktuk.

19 Təkv kəkei-kisi-wiswígumvə-nəbədék əlvv-
gvəvk-təsvənemik-silisvniçú Kəvənkv, umskv-
mī-gəmvouék wəsvədvəosvniék kəkvədvəosvniék,
təkv legəwokvə iktuk wedji-utkvəsdji kvutçəns-
kvhv.

20 Ns kulabís edúk neu-kuskimtul-nskun-
-ibuunkugék tçel nsninskugi-buunkugék igunnumu-
-asunigú nudji-ilsudsks-dilítku, misøku Sam-
iuelók nigsnik-tçidji-tege-winuók unsgømu.

21 Kulabís edouedisunák, pøwotumidisunul eli-
gewilidjul; sk Níkskøm igunnumuósuni Sølul,
Kis ukwisul, 'nkuudsguudu iktuk Pasumeiók
tulé, utelige-witewilin, kulabís neuinskugi-bun-
kuk.

22 Ak kis kisi-djiguls-ladék, esplásunul Ds-
bidúl ap utelige-witewilin utinewokn, tøn utinin
wedji-luudumasis, telués: Wedják Dsbid Sesi
ukwisul, tçinum tulék stugé 'nksmlømun, tøn
tçadjigulugwotó 'msit nulide-døkunum.

23 Ns Nikskøm stugé kisi telués kisi-epsit-
kwøladjul wedsbeksilidjul ulé tçinum-uiktuk
nudjuu-setouiwelidjul utçit Islélék wedsbeksidjik.

24 Sønbtistók kisipsedunkus 'msit mimadjuu-
inú iktuk Islélék wedsbeksilidji, bapteisewø-
-dimkewé apskwedé-døkun tulé, økw mu pegisil-
nikw;

25 Ns tøn tilisíp Søn etlukwotkus utumó-dø-
kun, telués: ? Talidelumíók 'nwéninu. Nin mu
négumu. Kødu, øksptømúkw, nsdu wen
uhtétçk utødeskuidó, tøn umøkusún nskua-
dji, nin mu depkødiwék 'ntapkwøduon.

26 Tçinumutút, utçkinetút, Ablshamék weda-
beksiyók, øk 'msit tønuk tçipalók Nikskømu, weg-

ulís usetøguni-keluswokun petkidasik vktine-woku.

27 Kædu tsnik etlugsdumúdidjik Salusal-emku, sk usskumsmuó, mudu mægwé nenuás-diguul, kusné mu kedjiduásdiguul nagsnik-tçidji-tege-winúk ukeluis-wokun-umuól tsnul egí-dasigul tes stlæs-mudi-giskúgulu, kisse-duudidjul negulís keluswokunn ukwis-abidsnu, tsn tilisíp wenmadji-ilsuumadjul [Sesuu Gulilulu.]

28 Ak tiliís mu wedjidusdikw utininku tsn køgué wedji-depkædik unebnu, kædu metç eds-mádidjul Pilstul unebøksilinu.

29 Tøkuu tilisip kisi kiskadjs-duúdidjul 'msit tsnul teluwígasigul, utçít negum, wedji-nisslé-didjul kumúç iktuk, sk igslédidjul utkuðskun iktuk.

30 Kædu Nikskæm abidjibéladjul.

31 Ak kækeiyi-sugunék wedji-nuomásbunu tsni wedjiwidjæu-óbuni Galilétk misøku Salusalémku, tsni unudji-luidum-asidém mímadjuiánú iktuk.

32 Ak weli-agunu-dumwulék kelulkul agunudumókunul tsn Nikskæm telimasunn utigunumuón kutçjnsku, elt kisi-kækei-uli-igunumuúlk kinu undjnuwoku tsn abidji-béladék Sesusul :

33 Stugé tsn teluwígasik tsbuoué slæsudum-skun-sbegiskun iktuk : Kil nan 'nkwís ; kiskúuk wegwisíé vktinin.

34 Ak mudu abidjibáladjul me muná usugulnganu, teluét: Igunumultés Dsbid uteulidédskunumkul kedlewégulu.

35 Ns utçit aptç teluét uktúk slssudumskun-sbegi-skun iktuuk: Ms usidelumouú kunókubem sabewit usugulnganu.

36 Ksdu Dsbidók elukweu-odék wigumsku tsn telidétk Niksksm, nebásunok, sk igslutók utçiuouú iktuugu, sk sugulngasunók.

37 Ksdu negum tsn Niksksm abidji-báladú mu sugulngs-liksubunu.

38 Ns utçit utçiktçidjidúkw, utçkinetúú, wedjipsedunasik ut tçinun utininku, kilouú uktinewoku, eluwewuúdi abiksiktásinu.

39 Ak utinink wedji-sabs-lus-didák 'msit tsnik kedlam-situmu-didjik, 'msit eluwewúúdi iktuuk, tsn mu kisiutçi-sabslusdiákw Muás utublu-dskunumku.

40 Ns utçit ankwe-asultíkw tçel mu igsnutç uktinewók uls keluswokun nigsnik-tçidjitege-winuú:

41 Kilouú buski-alwoptum-udiyók, snkap-tumúkw, sk kskeiksngs-dasultidoksnp! Mudu elukwodum lugšwokun uknsğomuoú iktuuk, lugšwokun tsn ms uktlamsitumuók, tiliás wen pskeitulimulók.

42 Ns kisi tuidsadítç slssudumšgwómk Leswabku, tsnik uktugik tesunemiksidjik edsmá-

didji utulagun-udum-šgunul wegulś keluswók-
unul aptę stlssmuudi-giskugv.

43 Nš kis slssudumúmk pigwelkik Leswibśk,
śk sabewultidjik tsnik kisi kiwonska-dasul-tisv-
nśk uleswip-ewultilinu, pęktęi-widjewsdidji Pęlul
śk Balnsbśsul; tsnik weskumśdidji, melkigulul-
śdidji umvlguktumuonou Nikskśmul utigun-
umšgwemkewem iktuuk.

44 Nš aptę stlssmuudi-giskuk igśk, śk suel
'msit uktęigúnk kśkiutęi-moui-pedjidśdjik unu-
dumvnoú Nikskśmul ukeluswókunum.

45 Kśdu Leswibśk nemisditę teli-moui-pi-
gwelnitę, lęk wiskwodji-dśsultidjik, śk matvnum-
śdidjul Pęlul śk Balnsbśsul tsn telwelidju, etlin-
eskumśdidjik śk etli-pilsabuu-guśdidjik.

46 Tęku Pęl śk Balnsbśs pemvlgii-dśdjik, śk
telwedjik: Depkśdigup Nikskśm ukeluswókun-
um vmskwės utagunúdasin vktinewokv. Kśdu
mudv edjigulśduók, śk teliilsumsultiyók mu
vkvugwodunou aptęi uskidjinuudi, ankaptum-
úkw! eli-apskwśdiék vktugik tesunemiksidjik
emuidididju.

47 Mudv kisi telitpluminamvt Uktęisśkum-
ou, teluét: Kisi igślulęp vkwosęgwśduón vkt-
tugik tesunemiksidjik vkliusetógvún misęku
tsn wegwśk mśkumigėu.

48 Nš tsn vktugik tesune-miksidjik nuudmii-
didjul wegulś, welidśsultidjik, śk kepmededumu-

sditç Uktçisákumal ukeluswókunum. Ak tesi-
djik tsn kisiutçi-kiskadjç-dasultidjik aptçuskidj-
inúud iktuuk, kedlam-situmudidjik.

49 Ak Uktçisákumou ukeluswokun eli-alag-
unuu-dasik 'msit ns tsma uls mskumigeuu.

50 Ksdu Leswibák ssimsdidji sssudum-ewi-
nuiskwu sk kepmide-dasultilidji ebilidji, sk
mouiespøtilidji tçinumú, uktçigúnk tulé, sk ki-
ssduuditç kistewódskun utçit Pøwl sk Balnsbs-
sul, sk wedji-djiguls-Isdidji umutkiuokv.

51 Ksdu wedji-mundeskun-ididjul tçigsdje-
wedjul ukwoduwók utçit negulá, sk pegisinkik
Eikøniumk.

52 Ak pemikinsmudjik wedjiutçusdas-ultidj-
ik ulidssudi, sk Wedji-uli-nikskámulv.

TECAPTER 14.

NA kiskadjiák Eikøniumk tøkwi-piskws-didjik
Leswibák utslssudum-øgwomuokv; sk teli tul-
ewistuditç moui-pigwelkik Leswibák sk Glikewák
kedlamsitum-udiditç.

2 Ksdu wegulá Leswibák tsnik muu kedlamsit-
um-udádikw ksmidudulédidji vktugi tesunemik-
-silidji, sk ksslsdidji ukweiiuktuslin widjigud-
ultilidji;

3 Ns utçit pegitksdumiditç ulshv, melki-kel-
usidjik Uktçisákumou iktuuk, sk Uktçisákumou

wedji-luidumasit igunums-gwemkewé ukelus-wokunúmkw ; sk igunumuótę kinugwosudil sk pskuleiudil ututęi-kisédasin upitunuoku.

4 Toku tsnik pigweli-mouidsadjik vktęigunkw nouskiedjik : inkútcę tegweusdidji Leswibák, sk inkútcę tegweusdidji apóstalewilidji.

5 Ksdu tsn tilisíp Leswibák, sk vktugik-tesunemiksidjik, sk usskumsmuó sspenumalítę ukisteweuonó sk ukuundeu-tsnou,

6 Kedjiduidítę, sk wesimultidjik, elidsadjik vktęigúnk teluisik Listulw ; sk vktúk vktęigúnk teluisik Delbi, sk vktęigunul tsnul Leiksonik tulél, sk mskumigew ouwiiuw.

7 Ak sls tet uli-agunuu-dumokw etlipsoidu-numiditę.

8 Ns tęinum ebít Listúlkw, menskunsgul ukwodul, wedjitulék tuitęu weskidji-nuidék, tsn munák pemiekw.

9 Negum djiksetuodjul Pólul telewistulidju ; sk Pól snksmadjul, nemiadjul utuuskødumulín vktlamsituokw ukisin-sędasilínw.

10 Toku Pól kesigoui-kelusit, eladjul : Kkwodji-buguassi. Toku negum kskumudesink, sk pemiet.

11 Toku tsn mimadjuainúk nemisdidjul Pólul tsn teldegelítę, nedouudidjik, etliwistúdidjik Leiksonikewisimkw, telwedjik : Nikskámk kisi nisidsadjik tsn eumúkw, ulnuom-uksul-tidjik.

12 Ak teluidádidjúl Balnsbssul Súpítel, sk elp teluidádidjúl Pøul Melkiulius; mudu negum nigsnikelusit.

13 Ns Súpítel tsn usksluk utçigunnumuóh ek, upsduliássumul, pegisuladji wendjudismú sk wosøwegewél aptugøpisuidál; sk psduliás sk elp mimadjuinúuk keduiip-kitunnum-uididji apøstalewididji pegidunnum-adimkewe iktuuk.

14 Ksdu tsn apøstalewidjik, Pøl sk Balnsbss nudumsditç, segwisksdúdidjúl utøkwónuol, sk elíbidjik mimadjuinú iktuuk, nedouedjik,

15 Teluedjik: tçinnumutút, ?køgué wedjittulsdeks-diyók wegulés. Ninén psuk mimadjui-nuiék, teleiék snsómé stugé kilouu; sk weli-agunnu-dumulék, telimulék depksdik kwtçi-kiwonski-dsnoú negulés segewél, sk uktuli-kiwonski-dsnoú tsn mimadjit Niksksmu, tsn kisi-doksøp wssók sk mskumigeu, sk uktçigum, sk 'msit køguél tebiú ekul.

16 Tsn telipkidjegék pemiék usidelumábuni tesunemiksilidji upumáslin negumouú utoutiwokun.

17 Ksdu yaptçu enkásdasitç eluidumasudi tsn teli-ulsdegés, sk teli-igunnumúlk utçi-kikpesán wssøgu, sk weliutçuusdøgul memkøgul tesibúnkøgu, sk wedjuitçuusdøgul ukæmlsmunúl mitçiptçewé iktuuk sk ulidsswokun.

18 Ns negulés keluswokun iktuuk wedji-wsku-

dji-tulsdegedjik utkuulsnouú mimadjuinú uts-
lssumkounou pegidun-umadimkewé iktuuk.

19 Ns Leswibák wedjidsdjik Antiokuku, Eikø-
niúm k pedjidsdjik, tsn apøstalewilidji eumlidju ;
tsnik muunsmásdidji mimadjuinú tsnik kunn-
dewás-didjul Pølv, sk wedji-tuus-dedji-tuusditç
utinin vktçigunku, telidelum-sdidjul unbulinu.

20 Ksdu tsn tilisíp pemi-kins-mudjik ouis-
gwu-bugui-dsditç, Pøl kskumssit sk elmoui-pis-
-kwedsdjik vktçigunku : sk wopk Pøl sk Balnsbás
pøktumkásdidjik, elásdidjik Delbiku.

21 Ns kisipsudunum-áditç uls vktçigúnk sk
kisi-keginu-dumásdidji pigwelnidji, apskwásdidjik,
pegisinkik Listulsku, sk Eikøniúm k, sk Antis-
kuuk ;

22 Etli-muligun-ewalsdidji pemi-kinudumu-
dji utçi-djskumidjuohu, sk nestui-másdidji
umuligul-numulín vktlamsituokun iktuuk ; teli-
másdidji depkádik pigwelkul unmadji-dssudil
kuudji-piskwedónenu Nikskm uteli-gews-gimku.

23 Ak kisi-kinu-gwolásdidji tsni weni unudji-
-alsusilín utinewoku 'msit tsn tesilítç slssudum-
-ewimoui-óm iktuuk, sk kisi-sunewultidjik slssu-
-dumadjik, igslsdidji Uktçisákumou iktuuk tsn
utinink kisikt-lamsitumu-dádidjul.

24 Tøku sapteskumiditç mskumigew teluisik
Pisídiu, sk pegisinkik Pampílisku.

25 Kisip-sedunum-áidítç Nikskm ukelus-

wókunum Pelgiku, elniságsídijik Atelysku.

26 Tøku búsidjik, eliedjik Antiokuuku, tsn tet etli-kisi-kinu-gwolusu Niksksm utigun-ums-gwem-kewem utçit uls lugowokun tsn kisi-tulsduuditçv.

27 Ns pegisiniiditç mouslsdidji moui-slssuudum-ewiømí, agunnuudum-úsdidji 'msit tsn Niksksm wedji-tulsdoksup utinewokv; sk tsn teli-pantsduadjí vktugi tesune-miksilidji vktlamsit-wokuné ksagun.

28 Ak pegidjtkwe-úsdidji pemi-kinu-dum-wk-sultilidji ns tetv.

TECAPTER 15.

NA tsnik wenik wedji-nisskididjik Leswipewsgik, sk telikinuum-úsdidji widjigvduultilidji, elsdidji: Edúk mu upkwones-asultiuók Móís utvbludskunómk tsn telkít, ms kisiusetsdiuók.

2 Ns kisi wegwsmadultímk mu aptçetçdunúk, sk kisi pigweli-edumadultímk Pølv sk Balnsbsul utinewokv, teblumsdidji Pølv sk Balnsbsul sk vktugi weni, utvlidnou Salusalemku, apøstalewilidji sk kisigú evmlidju, utçit ugvls píbnim-timkewéhv.

3 Negumouú wedji-lsludjik moui-slssuudum-ewiømí iktuuk, spteskuuiditç mskumigev telu-isik Pinikiaku, sk Sameliaku, teli-alagunnu-dum-

uudiidítç vktugík tesunemiksidjik ukiwonskidslinu ; sk kislsldidji 'msit widjigudul-tilidji umouiuulids-sultilinu.

4 Ns pedjidsditç Salusalémku mouisls-sudum-ewiõmi sk apõtalewidjik sk kisigúk weswlsdidji ; sk agunudumuusdidji 'msit tsn kõgué Niks-ksm wedji-kisi-tulsdoksup utinewoku.

5 Ksdu slt Palusiák tsnik kisiktlam-situmiditç kskumidsdjik, teluedjik : Kesiu-tumi-dédasik upugwones-asultinouu ; sk utubludas-ultinouú ussktumusnouú Mõásul utubludéskunum.

6 Tõku apõtalewidjik sk kisigúk mouidsdjik umouit-pludum-unouú uls 'mtumõdékunuu.

7 Ns kisi-pigweli-edumadul-tiidítç Piel kskumssit, eladji : Utçkinetúit, kedjidudiyók Niks-ksm tumk wedji-ninssuníp nin kinú vktinenék kulsmén vktugík tesunemiksidjik ujdjinu-dum-unouú uliagun-udumokun nin 'ntininku ; kulsmén ukudlam-situmu-dinouu.

8 Ak Nisksm tsn nuudjik-tçidjidõgul 'mksmlsmúnul eluwidumasit negulís utinewók tsn teliigunumuótg Wedji-uli-nisksmul stugé teliigunumuúkw.

9 Ak mu telésgwi utistuoõtilín sk kinu, tsn teliutçj-wokum-sduadjul ukwom-lamúnuol vktlam-situokun iktugv.

10 Nõt ksdu kõgué wedjkwtslõkw Nisksmu, vknsss-duonouú utõgulwokuné keginu-

-dumudjik utøgølu-okønuoku, tøn kinu sk kuetçi-nskik muu kisi-pøms-duukwu.

11 Ak kedlamsitømúkw kinu kuudji-kuustøn-enu Uktçisækumou Sesu Guli utigønøms-gwemkewømk, sk elp enkuude negumou ansum-shu.

12 Tøkku 'msit tønuk mouidsdjik bunewistuididjik, muu nedousdák, sk djiksetuudidji Balns-bøsul sk Pølu agønudømølitç tøn telømsøgágul køguél Nikskøm wedji-kisi-tøladøgul upitønuk øktugi-tøsunemik-silidji ømudilidju.

13 Nø bunewistulitç, Søk øsitegøluøladji, øladji : 'Nsistút djiksetuúkw.

14 Simu agønø-dømúkw tøn Nikskøm ømskwés telimitugwolátç øktugi tøsunemiksilidji ututçusøsløn mømadjøwinú utçit øwøsunum.

15 Nø negølé wedjiutçi-øliwedjiidigul nigønik-tçidjitege-wønúk økeluswokøn-ømøól, stugé tøn teliwøgasik.

16 Elmigønøk apskwøsidés, [teluét Nikskøm,] aptç lidudés Døbid øsegigøn-igønø tøn kewøskøp ; sk aptç ølødudés tønul segwøskø-dígønul, sk kømédudés.

17 Kuløsmøn tønuk øskwiedjik mømadjøwinúk økwøluønu Uktçisækumø, sk elp tøn tøsunemiksidjik tønuk wedji-wøsunkeudjik nøn 'nwøsunø iktøk ; teluét Uktçisækumø tøn kisidøgul 'msit øgøls køguwél.

18 Wedjiktçidji-dásigul Niksksm utinink 'msit utluogø-wókunnumul wedjsdegémk umskwés pøktum-kiskv.

19 Ns utçit nin telidædum mu depkádinuuk uksepæuonenu tsnik uktugik tesuue-miksidjik kisi-apskwedssdjik Niksksm-ewiktugv.

20 Ksdv uktelgi-dumunenu keluswokun u-utçi-tugul-sultinou ðlnuokták umedjigs-geiun-uolu, sk wínsudi, sk weisísk kistunepiludjik, sk maldæu.

21 Mvdu kis ssk Møis kekunadji tsni 'msit uktçigúnk etlippedunum-udilidji utçit negum; mvdu utwiigádigun etligádasik slsaudumó-gwomul tes stls-muudi-giskvugv.

22 Tøku welidædumjídítç apøstaléwidjik sk kisigúk, sk 'msit moui-slsaudumewi-ømi, utul-gimsnou tçinumuú wedji-ninssun-kusilidji wigumou-ou iktuuk, utçit utukwæuonou Pøvl sk Balsbsul, utulidsnou Antiøkuuk; negulá Suddshul elp teluisilidjvl Balsbás; sk Silsul, tsnik nuudji-njgsnoutigedjik wigumouou iktuuk.

23 Ak wedji tvlisbaus-didji upitunuoól wigádigunul teli-wiigásigul: Apøstaléwidjik sk kisigúk sk widjgudultidjik, wesksgulmádidji widjgudultilidji tsni uktugi tesuue-miksilidji etlugsdum-uudilidji Antiokúk, sk Silísk sk Silisiskv.

24 Mvdu nuudmeiéek slt wenik udjipkøtum-kidsnou 'ntinenák, utulidsnou eumøkv, wedji-

sespemulók keluswokun iktuak, øbulsduløgul uktulidæswokun-umuuól, tsn teluedjik udepksdin ukpuwgwones-asultinoú, sk ðksaktumuonou Møís utubludáskunum; tsnik muné telkimáskudjik utuls-dæks-dinouu;

25 Welidedumék tsn tilisíp mouðsiék neuk-ten, 'ntulgimsenén ninssun-kúsidjik tçinumúik tsn eumuudiokv, sk widjigimkudjik kesalkusidjik Balnsbás sk Pøl uwidjeuonouu.

26 Tçinumúik tsnik kisi-igsduudíbuuul umi-madju-okunnumuuól 'nssnoksúð iktuak utçít Uktçisáskumal Sesu Guliuul uwisúnumu.

27 Ns utçít elkimkudjik Sudá sk Silás, tsnik telagun-udum-ulokták ugulá køgwælu.

28 Mudu welidedumék Wedji-uli-niksksm sk ninén, mu 'ntigsduunén uktinewók adjiksúk miusún muenkuude negulé ulsbedum-uókunul.

29 Nut négulæ; Ukmídad-udumunuú wius elipkidunasik ulnuoktsu iktuak, sk muldeu, sk weisisk tsnik kestune-piludjik, sk winsudi. Negulé midadu-dumuudiyók, ulsdæks-díðoksup. Adiu.

30 Ns utçít bunslútç pedjidádjik Antiokku : sk kisi mousládidji mouipigwel-nidji widjigudultilidji, igunnumusdidji wajigádigunu.

31 Ns kiskidumu-diíditç wedji-ulids-sul-tidjik negulé ulkwidjís-dækun iktuak.

32 Ak Sudá sk Silás negulé nagsník-tçidji-

-tegewinuidjik, sk negumouí wedjipigwelin-setui-
mádidji widjigudulidji pigwelkul keluswókun-
ul, sk melkigunewelsdidji.

33 Ns kisitulugadum-iiditç nsel mu pegidje-
nuuk bunslugwiididji wigumouou iktuuk wonto-
kód iktuuk. Tøku pedjidssdjik tsen apøstalewilidji
emmu-dilidji.

34 Ksdu Silés welidék métç ununkasin ulsu.

35 Ak Pøl sk Balnsbás metç etlugatkik Anti-
okuuku, etli-kinudum-wedjik, sk etlippedunum-
usditç Uktçisskumou ukeluswokun; sk elp
pigwelkik uktugik.

36 Ns kisitkelugunák Pøl eladjul Balnsbasul :
Lssdinétç sk mitugwolnétç widjigimkwik 'msit
uktçigúnk tsen tet etlippedunum-uugup Uktçis-
sékumou ukeluswókunum, sk numis-dúksunu
tsen teløtjididju.

37 Ns Balnsbás menwegét ususlín Senu, tel-
wisilidjul Msku.

38 Ksdu Pøl mu welidedumúkw ususlín
néguls tsen bunslábuni Pampilsku, sk mu widj-
eu-ogúbuni lugowokun iktuuk.

39 Ak teli-pødsksyedjik bunksltidjik, sk Bal-
nsbás weswladjul Malkul, tøku búsiiditç, elsk-
tugedjik Seiplsku.

40 Ak Pøl ninssuinadjul Silssul, sk pøktum-
kssit, (eli-slssudum-elseút) wedji-igslut widji-
gudul-tilidji Nikskám utuulsl-dimkewem iktuuk.

41 Tøku sæpteskvk Silisku, sk Silisiaku, pemi-mulgigun-ewsladjí moui-els-suudum-ewi-núu.

CHAPTER 16.

TØKU [Pø] igát uktçigúnk teluisik Delbi, sk uktúk tsn teluisík Lístulu. Tøku nædu wen pemikinu-dumuút ek tet, teluisit Timoté; tsnu ukwidjul leswipæ-oguudum-olidjul, tsn kedlamsítik Sesu Guuliúl utininku; kædu utçul Glikewædjul.

2 Næ Timoté wedji-ulimkuusit 'msit widjigud-ultilidji tsni etlugsædum-uudilidji Listulku, sk Eikoniumku.

3 Næ Pøl adjiptçuladjul uwidjedinouu, sk wes-wsladjul, pegwonesadjul, utçit negulé Leswibák tsnik etlugsædum-udidjik elæ; mudu 'msit kedji-ædidjul utçul uglikewædjuulinu.

4 Næ sapeskumæiditç uktçigunul, igunumu-ædidji utplu-dækunul tsnu apostaléwidjik sk kisigúk Salusalémk, kisit-pludum-ædidjul.

5 Næ utçit moui-els-suudum-ewiæmil melkigun-ewædásigul uktlamsituokun iktuuk, sk pemi-adjipægwelkik tesigiskugel.

6 Næ kisapeskum-æiditç Plidjisku, sk mækum-igæu teluisik Galétis, wedjiutuk-ulkuusidjik Wedji-uli-nikskæm iktuuk utulip-sedu-num-unou Nikskæm ukeluswókunum Èsisku;

7 Tøku kisi-igsditç Misiaku, kwedji-lsdidjik Betinigu, ksdu Wedji-uli-nikskam muu vsi-delum-egwi.

8 Tøku siousdiiditç Misiaku pedji-nissgá-didjik Tløasku ;

9 Ns depkák Pøl telabul-gigwssit, nemiadjul tçinumuúl Masidøniák tulél kskumilidjul, tsnuv teltamtçul, eltçul: tçugwi-usukumssi Masidøniák, sk sbøgunumuin.

10 Ns kisi tulabul-gigwssitç ns telnenskiu-kwedjildsiék Masidøniaku, pskeidædum-uidiék 'nwiguminamunén 'ntvli-uliagun-udum-uonén néguks.

11 Ns utçit wedji-busiék Tløasngu, elinami-ék Samøtlesiuku, sk wopk eliék Niapøliku.

12 Ak pøktumkidiék, pedjidiék Pølipiku mouik-pumi-dédasik vktçigún ns Masidøniaku, Lumkewák utçigunum-uoku; sk etlugsdum-uidiék ns vktçigúnk tsuugunsgu.

13 Ns stlæsmudigiskuk tewidiék, elidiék ksksisibuggu, tsn itli-slæsudumumku; ebidiék sk weskwimkudjik ebidjik tsnik elidsdjik ns tet.

14 Ns nsdu wen ebit, teluisit Lidis, tsn nu-djin-tuiskedøgul muskuni-mekwpedegul ssunul, tsn teleouit vktçigún teluisik Teisteilv; tsn tçi-psladjul Niksksmul, nuuuenamut; tsn ukwom-lsmun Niksksm psntsduotç udjiksétumun néguks tsnuv Pølv teluelidju.

15 Ns kisi-bapteisews-dasitç sk tsn telikw-tçikw-suítç, edami-namut, teliminamut: Tvlidelumiók n'twítklam-sítumun Uktçisékumou iktuuk, piskwedékw nik: tulugsdum-udikw uls. Ns teli-munsami-namut.

16 Ns tsn tilisíp elidsiék slssudumúm, ebités tsn buoinuskwëit, (nurdjiksigt,) tsn pigwelip-kwodwadji utalsusitém tsn teli-buoin-ws-degedju.

17 Widjwinamut nususguui-namuk, Pølv sk ninén, etlintouét, teluét: Wegulá tçinumuúk mouiespék Niksksm unókubemk ns, tsnik keginuudum-ai-námugik usetóguné outi.

18 Ns uls ebités kskéiyisugunák pemitulsd-egét; Ksdw Pølv apskwësit, eladjvl m'tçidjaskum-idjvl: Teblumúl Sësu Guli uwisunum iktuuk, utçj-tuolkssi utininku. Ns tutçu tesádjiet wedji-tuolkssidjvl utininku.

19 Ns utalsusitém nemidulítç utadjip-tçuds-kun-umuoú ukëniëwilín ukiskskëyëu, køkwsldidji Pølv sk Silssul, elldidji itlin-tuis-këdimku, uskëluók usëkumëmuoku.

20 Ak eligulds-kun-ëdidji uskëluók nudjitplu-dëks-dilidji, elldidji: Wegulá tçinumuúk kesespdum-äiditç uktçigun-uminuuv, mudu Leswibék ns.

21 Ak kskéi-kinuudum-wsldidjvl nskëls-dum-kewél tsnl mu vsidedasiúkw kuisws-dunenuuv, kusné uktuls-dunenuuv, mudu kinu Lømkewák.

22 Ns mouitkøðum-uididjik vktçigúnk pesuu-gwoduádidji, sk nuudjitplu-dskædidjik wedji-skwis-kins-duádidjúl utøkwnuol sk telkiged-umiiditç unibi-søkun-tøksilinn.

23 Ak kisi-pigweli-nibi-søkun-tæditç, pidjlsá-didji læplisuunkv, sk telitplumádidjúl nuudjødum-ðlitç læplisuun upegadji-ankweuolinu.

24 Tæn telitplumuutç, pidjlsadji bitui-læplisuunkv, sk keløkum-uádidjúl ukwóðuol kulø-kigun iktuuk.

25 Ns sktætpægek Pøl sk Silés slssuudumadjik, sk muuwoládidjúl Nikskæmul, sk tænik pæsuultidjik [vktugik] læplisuunk nuudwádidji.

26 Ak wiskiú meskák kiúkw igák, sk læplisuunél vðsegun-ígunnul wedji-madjé-digul; wiskiú 'msit kégunnul pantedeskul, sk 'msit wenik ukwul-pi-lækun-umwól apkuudeskual.

27 Ns nuudjótç læplisuun tugiét, sk nemidøgul læplisuunél kégunnul pantedegul, nalkwægsdok utespugwósikum, kedunæbsit, telidelumadjik kistedjú utwusi-multilinn.

28 Kædu nedouét Pølv, ét: Mu vktatçkunél-ðsiu, muðu 'msit tæn tæsiék emék ulsv.

29 Tøkuv wosøgunnumokun wigútk, piskwede-sínk, wetçkwi-nenkudesínk, meskunádesink usks-luók Pølv sk Silæsvl,

30 Tæwæladji, eladji: Sækumstúut ? talædegedés tæn teliusudadés.

31 Elædidjúl : Uktlamsidén Uktçisékumou Sesu Guuli utinink, sk usidadúks sk telikwtçikw-suinu.

32 Ak agunudum-usdítç Uktçisékumal ukel-us-wókunum sk tsn telikwtçikwsuilítçu widum-usdítç.

33 Tøku weswsladji snsumá tutçu tesádjiæt depkigu, sk kesisps-duadjul tsn teli-nanis-kuns-nelidju ; sk enkuseiiu bapteisewádasit, negum sk 'msit tsn telikwtçikwsuidju !

34 Ak kisi-piskwegimátç, esumadji, sk moui-ulids-sultidjik mouikt-lamsitum-äidítç Niks-kamewiktuk, negum sk 'msit tsn telikwtçikwsuidju.

35 Ns kisabuniák nudjitplu-dskædidjik elki-mædidji nudji-køkws-dskæ-dilidji utulimslín [nudjødumulítç Isplisuun :] Ussidelum negulá tçinnumúk upøktumksdinouu.

36 Tøku nudjótç Isplisuun telimadjul Pøbul : Abuidjik nudjitplu-dskædidjik, telwedjik n'tusi-de-lumulinouú upøktumks-dinouu. Ns utçít nuçú upøktumksdikw wontokód iktuk.

37 Kædu Pøl eladji : Meswi-nibisøkun-tein-ámudjik tsn mægwé tebludasiuék, sk pidjeli-námudjik Isplisuunku, tilis Lumkewædjuiék ninenu : sk ? nigétç kedui-djiguls-linámudjik kimuugv. [Amútç mægwé ;] kædu negumou tçuugwidæditç, tuaslinamutç.

38 Tøku nuudji-køkws-dsks-didjik telagun-
-uudum-śdidji nuudjit-pluudsk-s-dilidji, sk negumou
wegwods-sultidjik tsn tilisip nuudumsditç uløm-
ke-wsdjuulinu.

39 Tøku pedjidsditç, edsmśdidji, tewolkss-
didji, edsmśdidji u-udjip-køtum-kādi-lin uls
uktçigunnu.

40 Tøku tewsdidjik Isplisúunk, piskwsdidjik
Lídis wiknu; nemisditç wigumoushu, nestuimś-
didji; tøku pøktumksdidjik.

TECAPTER 17.

NA kisapteskumiiditç Ampipølísk sk Apøloniku,
igadjik Tesaløneiksku, tsn tet Leswibák utsls-
-suudum-øgwomuou edék.

2 Ak Pøl tsn telintswgsdok, piskwát tsn tet
eumolidju; sk kulabís nesiskul stlssmuudi-gis-
kugul wedji-edum-adul-tidjik tsn teliwígasik
[Niskkm utwiigádigu iktuk.]

3 Pantsdok sk pskeiagun-útk udepksdin Klis-
tewín utunmadjén sk utabidjabenu, sk, [teluēt,]
uls Sesu Guli tsn nin agunnuudumwólk smútç
uklistewinu.

4 Ns slt kedlamsitumiiditç, sk widugwśdidjul
Pøbul sk Silssul; sk moui-pigwelkik Glikewák
slssuudum-ewinuuugu; sk kepni-ebitewul-tidjik
mu tegaledjiikw.

5 Ksdu Leswibák tsnik muu kedlam-situmu-diikw wiskuodji-dassultidjik, sk weswslsdidji tçinumú winmudu-dilidji buski-iumulidji itlin-tuiská-dimku, tegalø-daks-didjik, tøku (mouslasilidji) kisslsdidji pigwelnidji mimadjuainú umouidsnouu, sk kissduuditç uktçigún usespenoktounnu; sk pesu-gwodum-usditç Djesunul wiiku, kwilusdidji apøstale-wilidji utuulsnou mimadju-inu iktuuk.

6 Ksdu møgwé wedjisdigwi: tøku elsdidji-mádidji Djesunul sk inkútç widji-guduul-tilidji tsn tet slsusuultilidji uktçigúnk eumulidju: Seskuudidjik, telwedjik: Ugulá tçinumúk tsnik kissduuditç usitkumú usespenóktounnu, tçel elp pedjidsdjik ulsu.

7 Tsní Djesun piskwegimadji. Tsn tesiditç elistumuádidjul Sisulúl utubludáskunnumul, telwedjik uktúk eligewít ek, tsn teluisit Sesus.

8 Tøku sespeusdidji mimadjuainú sk tsni slsusuultilidji uktçigúnk tsn tilisíp nudumulítç néguks.

9 Tøku wedjimsinumiditç agusewokun Djesun-ék sk uktúgiu, usidelumádidji upøktum-kidslinu.

10 Tøku widji-guduultidjik enkuseiiu pøktugi-mádidji Pøul sk Silsul depkigu, utuládilín Bilisku; tsnik pegisiniditç piskwsdidjik Leswibá utslsuudum-øgwomuók.

11 Ns negulá Biliskewák adjikpumøltidjik

muenkuude Tesaløneikiewák, sk kiskadjøltidjik ususduonóú Úktçisskumal ukeluwókunum ; sk tesigiskuk kwiludumiididjøl tønul ewiigásigul ukudji-djidunou negulák køguel ukedlewen kusne mu.

12 Ns utçit puçwelkik negulák kedlamsitumu-diditç, sk elp pigwelkik Glikewiskwák slsitudum-ewinu-iskwák kepmoeltidjik, sk elp tçinumuúk mu tegaledjiikw.

13 Ksdu tøn tilisíp Leswibák tsnik etlugsdum-uididjik Tesaløneiksku, kedjiduiditç Niksksm ukeluwókunum wedjipsudunasik Pølegu, Bili-sku, pedjidádjik slsu, kislsdidji mimadjuwinú usespenumslinu.

14 Tøku enkuseiia widjigudultidjik pøktugi-mádidjøl Pøul stugé utwielín uktçigumuugwelu : ksdu Sils sk Timótis nenksdidjik ulák tet meðju.

15 Tøku tsnik pøktumkslsdidjøl Pøul, elsls-didjøl misøku uktçigúnk telwisik Atens. Tøku wedjiusuu-sduuditç utplúdskun utçit Silsul sk Timótiul utwlin-kusip-kisilninu tøn Pøul eum-ulitç, elumi-dsdjik.

16 Ns eskw Pøl eskibátç Atensku uksmismun madjasik utininku tøn snkaptúk uktçigún wedjiutçuasdasik ulnuokták.

17 Ns utçit tesigiskuk etli-edumadul-tádidji Leswibæu, sk slsitudum-ewinúu slsitudum-øg-womku, sk tæni itlin-tuisksdimk eumudilidjiu.

18 Ns slt tçinummúk pigwelik-tçidji-dsks-didjik teluisultidjik Epikiuliák sk Støikák, ssuiguusdidjvl Pølvvl. Ak slt teluedjik : Køgué ut petku-duunkét keduiuskuútk. Alt teluedjik : Telidèl-umkút stugé unadji-nigsn-agunimán piluè Niksksmmv. [Ns teluedjik] mudv Pøl agunimadjuvl Sesusvl sk abidjibemkv.

19 Tøku weswlsdidjvl, èlsèlsdidjvl kekwojúk tsn teluisik Aliópags, teluedjik : Uksadumugwék 'nkvdjidjádunén' tsn teliák uls pilé kinu-dumasudi tsn wesdjuuskuúdasik kil vktininkv.

20 Mudv pegisuduvnl piluél køguél 'nsitu-okunuminskv. Kedwiiktçidjiduék tsn teluék wégvls.

21 Mudv 'msit tsn tsidjik Atinkewák sk tsnik piluék emuididjik møgwé teldsksdiikw, pssvk kedantuuditç utagunv-dummonó kvsns unv-dumvnoú køguél piluèlv.

22 Tøku Pøl kskvmitç Aliópagskv, èladji : Atinkewstút, pskeinvmidv vkbvski-slsvudvum-sdinouv.

23 Mudv tsn tilisíp alsisáp sk ankaptvmabvnn vktelssvudvum-øgwom-uól sk tsnvvl négvls tvél, batkvi-slsvudvum-okv wedjiduáp tsn teluigasiik kekwegv : " Utçit nvt Niksksm tsn mvv kedjiigv-sik." Ns utçit tsn slsvumók tilié mvv kedjiou-ók, nin kegi-nvsv-dvlók.

24 Niksksm tsn kisidoksvp vsitkvuvú sk 'msit

køgwél, tsn mouialsusit wssøk sk mskumigéu, mu etlugsdumugul uktçi-slssudum-øgwomul wedji-kisidasigul [tçinumuúk] upitunnuokv.

25 Kusns mu wedji-lugøwót tçinumuúk upitunnuól stugé edúk pswotkél køgwél; mudu negum kskeiigunnumuótç 'msit weni mimadjuwókun, ksmlsmuudi sk 'msit køgwél.

26 Ak wedji-kisidji neuktétçk muldéu 'msit tsn tesune-miksilidji tsni etlugsdum-udilidji 'msit usitkumugv; sk nigsnitplutkus tsn tilisíp teliuskidji-nultili-dvhu, sk tsn tet tulugsdum-udili-dvhu.

27 Kuulsmán negumóu ukwiluonóu Uktçisskumél tçel edúk ninaduunsditç sk wedjiadák: tilisí mu smaskslnúk tsn tesíikwv.

28 Mudu utinink etli-pumóu-sultiikw, etli-madjidsikw sk wedji-iumúkw. Stugé tsnik wenik etli-nudjiktsbegi-sdidjik uktinewók, telu-edjik: Kinu elp [Niksksm] unidjínk ns.

29 Ns mudu kinu Niksksm unidjínk, mu depksdinúk uktuli-dedumu-dinenu niksksmewuudi utulsmúktunvn stugé wisóusuliewé, kusnás suliewé, kusnás kundéu wedji-kisilsaktssik vlnú utlugøwokv iktuuk, kusnás utalidswokv iktuuk.

30 Ksdv negulés tuttçu tilisíp mu nestuøl-timugék Niksksm eliaptugv. Ksdv nigétç teb-lumadji 'msit weni 'msit nsdsmi, ututçi-apskwed-edumvnoú uteluwe-wuudiwolv.

31 Mndu kisi-ilitplútk nsgwek tsn tilisíp utçáilsutó usitkumú kəkwodja-dskun iktuuk ulé tçinunm utininku tsnul kisi-ninssun-adjul : utçít ns wedji-igunnumuótç eluidumasudi 'msit tsn tesilidji, abidji-bladék Səsu Gulinlu.

32 Ns nudumiditç abidjibemku, alt mali-gigedum-iiditç, alt teluedjik : ap djiksetul-tésinen utçít ns.

33 Təku Pəl teliutçip-kətumkssit megweiik negulshu.

34 Kədu alt tçinumuúk widju-gwsdidjul, sk kedlamsitumiiditç : Deionísius Aliopagusk tulé, sk ebit tsn teluisit Dəmelis ; sk ap vktugik, widu-gwsdidjik.

TECAPTER 18.

NA kulabis Pəl wedjip-kətumkssit Atensku, sk pegisínk vktçigúnk teluisik Kolint.

2 Ak wedjiadjul Leswípul teluisilidjul Akwilul, etligilidjul Pontusku, tsn kedjigouegél wedjiét Italiku, sk elp utébitémul teluisilidjul Plisila tegweadiididjul. Mndu Klədius [Eligəwit] kisitplumadji 'msit leswabás u-utçip-kətum-kidslin Ləmku, [Rəmku ;] sk Pəl pegisínk eumulidji.

3 Ns mndu Pəl neukté telsmúk utlugə-wokunuoú moukwotkik, sk elukwét : mndu

nudji-duudidjul segigunigunnul ns utluugσ-wokun-
vnuou iktuk.

4 Ns tes stlssmuudi-giskuk etli-edumuét sls-
sudum-σgwomku, pskei-kinuus-duodji Leswibák
sk Glikeweb.

5 Ns kisiutçidσdjik Silés sk Timoté Masidσ-
nigu, Pøl ssimút utalidsswokun iktuk, sk elui-
dumasit Leswibák utinewók Sesus-Guuliúl ukli-
tewilinu.

6 Kσdu tsn négumou kikadjidσdjik sk wins-
buuguásdidjik, Pøl madjsdok utσkwonu, eladji:
Ukmuldemuók étó kunutçewoku. Nin wokumei.
Nigé nuugú elié vktugik tesunemiksidjik eumu-
-diididju.

7 Tøku pøktumkssit, piskwát nsdu wen wiik,
teluisit Djüstus, tsn slsumadjul Nikskσmul; tsn
wiik kweítçk edék sls sudum-σgwomku.

8 Ak Klispus tsn vktçi-slsusit sls sudum-
-σgwom, kedlamsítk Uktçi-sσkumou [Sesu Guuli]
utininku, sk 'msit tsn telikwtçikw-suidju. Ak
pigwelkik tsnik telσou-ultidjik vktçigun teluisik
Kolint, nudumsditç, kedlam-situmäiditç, sk bap-
teise-wσdasultidjik.

9 Tøku Pøl telabul-gigwσssit, nemiadjul Uk-
sákumal [Sesu Gúliul] depkigu, eltçul: Mu
ukwegwodssiu, kσdu kelusi, sk mu ukbuu-
wistu.

10 Mudu nin tegweúl, sk ms wen upsugwod-

ulúkw uktatçkune-aguun: mudu weskwesgik pigwelkik mimadjuainúk uis uktçigunku.

11 Ak Pøl etlugátk ns tet neuktibuunkuk tçel usukum-tesidjik depkunusedjik etli-kinuudum-uodji Nikskem ukeluswokun iktuk.

12 Ns tsn tilisip tçinum teluisit Galio etli-gubulnøl-ewít Akysku, Leswibák mouip-sugwod-uwdidjul Pølu, sk elsdidjul nuudjitplu-degeli-djul ukwadpuudimku.

13 Teluedjik: Ut tçinum muunsmadji mimadjuainú utuli-slsuumanóu Nikskemul tsn mu usidedesinúk utpludskun iktuk.

14 Ns tsn tilisip Pøl kedui-touuldunssit ukelusin, Gáliø eladji Leswibák: Leswibstút; metç edúk igák uksubu-gwédakun kusné winids-sudi, depkedis 'ndjiksetulinou.

15 Ksdu pasuk pibanim-timkwé keluswokun iktuk, sk wisun iktuk, kusné ukublu-dékunou iktuk, kilou snkodumúkw: mudu nin nu teb-ludumuónn negulá koguelp.

16 Ak wedji-djigul-teskuadji ilsudskuné kuwpúdiu.

17 Tøku tesiditç Glikewák køkwalédidjul Søs-tinesul, tsnu uktçi-slsusilidjul slsaudum-øgwom, sk matsdidjul usksluk ilsudskuné kuwpúdiu. Ak Gáliø mu sespede-dumuugul negulá koguelp.

18 Ns kiskadjisgul négulá, Pøl metç pegitkátu uis tet, tøku tuitçu adie-wiktu-adjí widji-gud-

ul-tilidji, sk elsktegét Siliskv: sk Plisils sk Akwils widjeu-sdidjvl kisi-tvli-mvmgud-emasip vktçigúnk teluisik Kenklis, mvdv eluidvmasvdi kekvúnk utininkv.

19 Tøkv pegisínk vktçigúnk teluisik Epesvs, sk uls nskuladji wigvmsv; kvsv negvm piskvát slsvudvm-øgvómk, sk edvmad-ultiididji Lesvibsv.

20 Tsv tilisíp edsvmsditç utadji-pkitkvsvdvm-vl-iv, mu kedvi-tvlsdegékv négvvm.

21 Kvsv edievik-tvudji, eladji: Mismútç depkvdik 'ntvlién wegvls wigvbsltimkv, tvn kedv-vgák Salvsalemkv. Tøkv tvutçv apskvsvsids, vpvksintés svvudiyók, Nisksv ulidøtkv. Tøkv vedjipkvødvktegét Epesvskv.

22 Ns igátç mskvmigév teluisik Sesaliskv, eliét, veskvglvmdvdi slsvudvm-øvi-moui-øvi, tvkv elnisgvsvit Antivkv.

23 Ns mu pegíkvsvdvmúkv ulsv; pvkvvkvsvsit, kekeibkvsvsit mskvmigév teluisik Gvletis, sk Plidjis, melkvglvvladji 'msit tvn tvsilidji pemi-kinvudvm-uksvul-tilidji.

24 Ns tvn ven Lesvíp teluisit Apvlns, vktçigúnk tvlé teluisik Aleks-andvliís, nedv-bvutvvsvsit, pegisínk Epesvskv, tvn kedlami-dædegét tvn teliwivgsvik iktvgv.

25 Ulés tvjivm vedji-kinvudvmút Vktçisák-vmsl [Sesv Gúlivl] utvutik, øvsvk vksvmsvsv,

pestúnk, sk nalsgítk ukinuudumuén negulá kəgwéł Uktəisəskumov iktuuk tulél; kədu pəsvuk kedjəduótə Sənuł ubap-teisewəl-timkəwéumu.

26 Negum bəktəi-mulgi-kelusit ələsudu-m-əgwomku. Tən tilisíp Akwils sk Plisils nuudu-s-ditə, ələləs-didjəl, sk ədji-kinuudum-wədidjəl utət Niskəm utoutiv.

27 Nə tən tilisip keduwulietə məkumigəú tel-wisik Ekəyυ, widjigudultidjik əwiəkgedidjik, sk ədəmədidji widjigudul-tilidji utuswə-lənuυ. Ak tən tilisíp pəgisínk pəgweli-əbəgυn-υmuədji təni wədjikt-ləmsitum-υlítə igunums-gwemkəwé iktuuk.

28 Mədu melki-munssmədji Ləswibs, pəki-mulgi-kinuudumuədji məsuduəgυ, Niskəm utwiigədigunk, Səsu Gúlił uklistəwilinυ.

CHAPTER 19.

NA tən tilisíp Apolus etlögátk Kolintku, Pəl kisəpteskuk əspəgutkuł məkumigul, pəgisínk Ep-əsukυ : sk wədjiədji əlt pəmi-kinu-dumuuk-sul-tilidji :

2 Ak əladji ? kis məsunók Wədji-uli-niskəm tən kisikt-ləmsitum-əgυp. Ələdidjəl : Mə muné nuudumswék Wədji-uli-niskəm utəimunu.

3 Əladji : ? Kəgwé iktuuk wədji-bəptəisə-wədas-ul-tiəgυp. Ələdidjəl : Sən ubəptəisə-wəldimkə-wəwəmk.

4 Eladji Pøl : Kedlêwé iktuk Ssn wedji-bap-
teise-wsdegés apskwedédskuné bapteise-wsldim-
-kewewmk ; teli-tulimábuni udepksdin ulikt-
-lamsitum-udilín utinink tsnwl wetçkuwi-elidjul
utetçku, Sesu Guli ns.

5 Ns kisi-nuudumiiditç, bapteise-wsdasul-tidjik
Uktçisákumou Sesu Guli uwisuunum iktuk.

6 Ak Pøl kisi-igsduótç upútunwl utinewoku,
Wedji-uli-nikskem igát utinewoku, sk miladus-
didjik sk nigsnik-tçidji-tege-winu-sdaks-didjik.

7 Ns 'msit ugwls tçinwmúk edúk neuktins-
kuksidjik tçel tsbu.

8 Ns Pøl piskwát slssuudum-ogwomk sk mel-
kiwistok kulabís nesidjik depkunusedjik, kwedji-
-wegwemwét, (edumwét,) wedjimunsamadji nég-
wls tsnwl tulél Nikskemwl uteli-gewite-wuudimku.

9 Ns tsn tilisíp slt melkigi-gasudum-udidjik
sk mu kedlamsitum-udiikw ksdw wedjiwinewis-
-tuudidç uls outi usksluók tsni moui-pigwel-
nidji, Pøl edjigulslnsit, bunsladji, sk tepkissladji
pemi-kinuudum-uksultilidji, sk tesigiskuk etli-
-edumwét tsn tet tçinwm teluisit Teilanus itli-
-kinemwedju.

10 Ns telip-kidji-kiskadjiák tsbwi-bunkuk ;
ns utçít 'msit tsn tesidjik emuididjik Esyaku
nuudumwsditç Uktçisákumsl Sesu Guliwl ukel-
uswókunum, Leswibák sk tsn uktugik tesune-
-miksiididju.

11 Ak Nikskəm wedji-kissdøgul meskigul ps-kuleiudil Pølv upútvnku.

12 Ns utçít wedjsdásigul utinink musuél, kusnś lskpisudil, sk elsdásigul vksinu-gøwinú iktuk, sk ukusi-nuigø-wokun-umuwól nskulug-wiididjul, sk medjigøltidjik mundúk wedji-tuol-kidsdjik utinewoku.

13 Ns nsdu wenik Leswibák elsuwinúk, buø-inák, bøktçi-tvli-mśdidji Sesu Gvliúl uwásun-um tsní néguś mundú pisultilidji utinewoku ; telwedjik : Wedjit-plumulék Sesu Gvli utinink, tsn Pøl agvnimadjul.

14 Ns Leswíp vktçipədvlis teluisit Skibs, el-wigvnuv-tesilidji ukwisv ns telśdskś-dilidji.

15 Tøku mundu vsitegulvuladjí, eladjí : Pøl kedják, sk Sesu Gvli kedják ; kśdu ? weniýók kilou ?

16 Tøku tçinvm tsn mundúl pisilidjul utinink, pesøgwoduadjí, wiswigvnumadjí, elsumadjí : sk négv mou wedji-tvibvultidjik wendjigwomk emiskøltidjik sk tçilskvnuultidjik.

17 Ns ulś wedji-kśkeik-tçidjidasi k 'msit Les-wip-ewiktuk, sk 'msit Glike-wiktuk, tsní etlvgs-dvmudilidji Epesvskv ; sk wegwodśsvdi elnisisák 'msit utinewoku : sk Vktçisákvmou Sesu Gvli uwásunvm wedjim-kidédasi k.

18 Ak pigwelkik négv mou tsnik kedlamsitvm-iiditç, pedjidśdjik, agvnu-dvmvuu-didjik tsn teli-

-σβυλς-δςκς-διιδισυ, sk agunim-sultidjik tsn tels-δςκς-διιδισυ.

19 Ak pigwelkik tsnik nuudjiks-kums-δςκς-dibuník pegisiduudidjul utwii-gadigun-υμωól, kessduudidjul, nugws-duudidjul usksluók 'msitu. Ak moukwidum-iididjul tsn teloutigul, telkidumiiditç nsninskák bituimtul-nskunigul suliewélu.

20 Teli-mulgi-pumik Niksksm ukeluswokun sk melkigunák.

21 Nε kulabís kisi-kskei-kiskadjisgul úgυλς Pól kisilidétk uksmismuunk kisapteskuk Masi-donisku, sk Ekeysku, utulién Salusalemku, sk teluét kisi-iymán sls, mismútç depksdik 'ntulién numidúu Lomu.

22 Tøkuu elkimadji tsbusilidji unokubém Mas-idonisku, Timótiul sk Elástusul ns; ksdu negum adjipkitkátκ Esiák kitçksu.

23 Negulís tuitçu meskák madjásuadi igák utçit uls 'mtumódskun.

24 Mundu tçinum teluisit Dimátlius tsn nuut-lugwótk suliewe-ευ, tsn elidøgul suliewe-él sls-sudum-øgwom-tçiidjul utçit Deiens, elugwoladji upugweli-ksnie-wutilín tsni nuutluguu-dulidji.

25 Tsni mousladji sk elp tsni nuutluguu-dulidji witlugu-diididji, eladji: tçinumutút, kedjiduok wedji-milesultákw uls lugøwokun.

26 Ak nemiduók sk nuudums-diyók muu ps-

svk Epesuskv ksdu metç suel 'msit Esiskv, uls Pøl kisi-munssmadji pigwelnidji, etli-tuli-madji mu niksksmewultiikw tsnik wedji-kisi-dasul-tidjik [tçinumuúk] upitvnuwoku.

27 Ns utçit nesúdasik uls vktlugç-wokvnu-minú utalv-optasin, sk metç edv elp edúk kep-mék Niksksmewáskw Diens utçi-sls-sudum-çgwomv umçgwç-djuidé-dasin, sk elp ukup-mi-dedákvnuv ukskeiskwis-kédasin, tsnv 'msit tsn tesidjik Esiskewák sk elp vsitkvmuú buiski-slssumádidjvl.

28 Ns négv mou nuudvniiditç løk wegeiultidjik, seskúdidjik, telvedjik : Mouiespék ns Deiens Epesuskewák uniksksm-ewiskvnu-uól.

29 Ak 'msit vktçigún vedjutçu-ásasik tagalidédkv ; sk kçkwslsdidji Gévsul sk Alistákv, tçinumuúk Masidoniák tulék, Pøl widsbás, tsnik widje-dultibvnik ; tçkv moui-piskwi-bultidjik pspuokv-çgwomk.

30 Tçkv Pøl kedupiskwát pspuokv-çgwomk mimadvuinú iktuk, ksdu kegi-nuudv-udjik mu vsidelv-ádigvl.

31 Ns slt tsnik slsultidjik Esiskv, Pøl wigv-mák, sbvsditç, edsmádidjvl mu utvsi-delv-silín upiskvsn pspuokv-çgwomk.

32 Ns slt uls seskwodvniiditç, sk ap vktvçik pílué seskwodvniiditç, sk tsnik píami-pugwelkik mu kedjidvdkv tsn kçgvé vedji-moui-dsditç.

33 Tøku wedji-tuas-Isdidjul Aleksandulól etli-moui-edidju, Leswibák kedji-møktçs-Isdidjul. Tøku Aleksandul matkweduadjì kedui-ptu-gwolsusit uskæluók mimadjuinuuwu.

34 Kædu kedjisditç uleswipewilín, 'msit ne-ukté moui-sæsku-didjik eduk tsbuádjietç, telu-edjik : Mouiespék Deiena Epæuskwák uniks-kæm-ewáskw-umwól.

35 Næ nudji-nigæni-wiikugét ulé uktçigúnk, kisi-wontugslatç mimadjuinú, eladji : tçinumtuút, Epæuskwæstúut ? tegén tçinum mu kedjidúkw Epæus-kewák utçigúnnumwól ubuiski-sæsumén moui-espélidjul nikskæm-ewáskwol Deienlu, tsnuw wedji-næsi-elisunuw Djupitulegu.

36 Næ mudu néguæ mu kisi-pøkwodjius-kwadasinuugul, depkædik ukwontokøltinouw, sk mu uknæski-twæduwól køguæw.

37 Mudu pegæsulók wéguæ tçinumúuk tsnik mu kisiutçi-kumutun-sákw uktæssuudum-øgwómwou iktuk, sk mu kisi-almæms-diguw uknikskæm-ewáskw-umwól.

38 Næ utçít Dimátlius sk nuwluwuudidjik tsnik tegwægwídidji, utwmi-delumæ-ditç wenuw, utplúdskuw ek, sk nudjitplu-dskæ-didjik ekik : wldæditç, sk 'msimtuw-tiíditç.

39 Kædu piæni-gemultiók uktugul køguél, utpluwasidul tsn tilisíp køkwodji-mouslutç.

40 Mudu kinu nenestoui-nákw uktilsum-ku-

sul-tinenu utçt nigé uls kiskuk sespenák. Mundu edjili-teluekw tsn kogué wedjisespensgu.

41 Ns tulwétç néguks, pøktugimadji etlimoui-elidji.

CHAPTER 20.

NA kisi-sespenák, Pøl wigumadji pemi-kinuum-uksultilidji adie-wiktuadji : tøkku pøktum-kssit uttlién Masidøniskv.

2 Ns kis wéguks kskei-tebiutçjéçç mskumigól, sk kis-pigwelin-setuimátç, pegisínk Gláskv.

3 Ak nesilidji depkunuselidji telipkitkátv ulshv. Ksdv tsn Leswibák kedankigwoládidjv tsn tilisíp kedv-buuusilítç uttlielín Siliskv, kisi-déçv uttliabadjsin usabssin Masidøniskv.

4 Ak Belieçewátç teluisit Søpetv, sk elp Alis-tskvs sk Sikundvs tsnik Tesalønik-ewák, eliwidj-ew-ádidjv misøkku Esiskv ; sk elp Gevs tsn tele-ouit Delbikv, sk Timøtie ; sk Tikikvs, sk Tlópimvs, tsnik teleouultidjik Esiskv.

5 Néguks nigsnidsdjik sk eskibeí-námugik Tløaskv.

6 Ns kulabís néguks nágwegv tsn tuttçu pib-unokun møçwé abids-dasinúk malkødumúk, wedjibusiék Pilipskv, sk pedjidsiék nsnuçunák tsn tet eumiiditç Tløaskv ; ns tet telipksdiék eluigvunúk-tesuugvnsçu.

7 Tøku umskwesewé nsgwek kegundi-ewúid iktuk, tsn kegunu-dumudjik mouidsadjik usuwis-kibun-egsdunou pibunokun, Pøl pestunum-uadij, kiskadjék upøktumkssin wopku.

8 Ns pigwelkul wosøgu-numókunul edegul kekwek pøktuskssigu, tsn tet etli-moui-dsditç.

9 Ak slsduu teluisit Yútikus ebít tuøbút iktuk, melkinpát. Ak tsn Pøl telipkidjip-sedúink teli-mulginpát ut slsduu, wedji-nisiét sistewé eligsnik, sk wensglut nepk.

10 Tøku Pøl nissit, meskunádesínkul utininku kegi-djoktçsladjul, teluét, mu ukse-peds-sultíkw, mudu utçidjskumidjul eumulidjul utininku.

11 Tøku aptç kekwek eliétç, segwiskibun-egsdok pibunokun, midjisít sk pegi-djiuskwim-adjimisøku wetçkwobuniék, ns telip-køtum-kssit.

12 Ak elslsdidjul slsduul mimadjilidjul, sk pigweli-wulkwidj-sludjik.

13 Ns nigsnieék, elieék Asosku; uls telidudumék nwudji-tebslsnén Pøl nsdelu; mudu ns teli-kiskas-utkup, telidetakup negum umskumi-gewásínu.

14 Tøku ssuguinamutç Asosku, tebslugut, økwsieék Mitiliniku.

15 Ns ap buisieék, sk wopk tetpskudeskumék tetpugeiiu Keiosku, sk wopk igsieék Semosk sk nenkeieék Tlødjilyumku, sk wopk igsieék Militusku.

16 Mndu Pəl kisidétk usioui-sugwín Epesuskv, mndu muu kedui-nugssikw Esiakv ; ksdv nenskteskuk kisipkwodók uteptéskumun Salusa-lém ns nsgwek teluisik Pentikostv.

17 Ns wetkigesit Militusk misokv Epesuskv, wigumadji tsni etli-alsusul-tilidji slsitudm-ewi-moui-óm iktuk.

18 Ns pedjidslitç, eladji : Kedjiduók wedjsdegémk nsgwék tsn tilisíp umskwés pegisininék Esiakv tsn telciép yaptçu telitkwe-ulokv.

19 Etulugwoukup Uktçisákumou 'msit pskei-benoki-delsud iktuk, sk pigwélk vtkidemuokun, sk ukwtçinuugwol-timkewél, tsnul igsgubunn 'ntinink utçit tsn telik-tankei-gudiiditç Leswibskv.

20 Ak múná nenkum-uloçup tsn kogué ulslnoksv ; ksdv pskei-agunudumu-loçup mim-adjuwinú iktuk sk edasiu kíguol.

21 Wedji-luidum-asiép Leswip-ewiktuk sk Glik-ewiktuk apskwededskv utçit Nikskm sk uktlamsituokun utçit Uktçisákumou Sesu Guuli.

22 Ak nigétç elié Salusalemkv, wedji-kulsçup-isi 'ntulids-wokun iktuk, sk muu kedjäu tsn kogué igsdó 'ntinink slsv.

23 Tçel psuk Wedji-uli-nikskm eluidumasit, télimit 'msit vktçigunul vsukum-utkubi-lákvun sk unmadjødil eskibéigvl.

24 Ksdv mөгwé wéguls koguél madjalinuigvl,

sk mægwe telidédumu 'nmimadjuu-ókunum umugödin nin 'ntininku, pæsuk pæwotum 'nkiss-duun nuudumó-dskun uli-dæsud iktuuk, sk 'ntlug-wokun tsen wedjim-sinumép Uktçisékumou Sesu Gwuli-ewi ktuuk, 'nwudji-luidumasin Nikskæm utulewokuné uli-agunnuudum-okun.

25 Ak nigétç edv kedjidú kilou tsen tesiyók tsen uktinewók wedji-alip-sidunumáp Nikskæm uteli-gæwægim, aptçu ms numiduók 'nsiskw aptçu.

26 Ns utçít eluidumasi uktinewók kiskúik wedji-wokumé 'msit wenik umuldémuol.

27 Mudv mu nskst-keltum-uép 'nkegunus-duulinou tsen 'msit Nikskæm welidætkul.

28 Ns utçít uli-ankwe-asultíkw ! sk uli-ankweúkw 'msit mouiømi tsni Wedji-uli-nikskæm kisælnók uktnuudji-ankweu-onou ; uksumænou Nikskæm utslæ-sudum-ewi-moui-ømim, tsen wedjipkwodeluadji negum umuldemku.

29 Mudv kedjidu kisipkøtum-kæsián eluwe-wultidjik boktusumuúk pedjidædék mouadoksyp, tsenik ms æuli-delum-iidikw mouiømi.

30 Ak elp tçinumuúk kumidædék kilou moue-yók ukudjuu-wewistuu-didék wkiwon-skælnou keginuudum-udjik uwidjeuonou.

31 Utçít néguls skúmdíkw, migwi-dædumuúkw nin nesibunkuk mu buuni-kinuudum-uløgyp tsen tesiók depkik sk nægwek tsen tautçu-utkidemiép.

32 Ns nigé, utçkinetút, igslulók Nikskæm-

-ewiktuk, sk ulewokuné (igunum-egwemkewé) ukeluwókunum iktuk, tsn kisi-sbögün-umulók ukpumi-gultinóú sabewúd iktuk, sk kisi-moui-igunum-ulókw uktaligemuoú 'msit tsn tesiditq tsnik sabewultidjik.

33 Mu menwegewép tsn wen usulieweum, kusná uwisousuli-eweum, kusná utókwónul.

34 Ksdu kilóú kedjiduok kisiutelugweép negulé 'npútunul utqít tsn kogué nin wedumi-dedumép, sk tsnik tegweuibunígv.

35 Kisi-kskei-kinus-dulögup uktabögün-um-uonóú euledjuultidjik sk ukmigwi-dedumunóú Uktqisákumou Sesu GuLi ukeluw-wókunum, utadji-ulidas-wókunín igunumuémk muenkuude weswádúmk.

36 Toku tsn tilisíp kisi-wistok moui-mutkuuli-bugwai-dsdjik, slsaudumát.

37 Ak 'msít negumóú lók utkidem-ultidjik, ogulum-kwedesultidjik Pöl utögulu-wókunugv, weskgul-emg-didjul:

38 Piami-mouim-sugöl-tiididjul ugulé keluw-wókunul tsn telimátq, ap mu unmiduonóú uisiskwv. Toku eli-widjeu-ádidjul wendjuulkuudugv.

CHAPTER 21.

NA kisiutqip-kotum-kidsiék, búsiék, sk kkwodji-lieék Kkosku; sk wopk okwsiék Lódisku. Aptq búsiék okwsiék Patalku.

2 Ak uls tet wedjiduwék wendjúl k tsn kedui-usukumssik Pinisisku ; tebidsiék, búsiék.

3 Ns tsn tilisip nemiduwék Seipus, elinkudumék pds-dutçkelu, sk elisék Silisku, sk skwasiék Teilku ; mudu nsdél tet wendjúl kedui-tuli-sigul-kdsasik.

4 Wedjiigudjik kegi-nudum-udjik, etlugsdum-údiék uls eluigunuk-tesugunsk. Neguls keginudumudjik elsdidjul Pólul Wedji-uliniks-ksm iktuk mu utulielín Salusalemu.

5 Ns uguls nsgwegul kisi-kiskadji-egul, pøktumkiðsiék, sk 'msit negumou bøkçi-widjeui-námudjik, sk utebitemuók, sk umidjus-djidjum-uók, misøku kisi-tui-dsiék ukçigunku ; sk tesiék emutkuuli-bugui-dsiék mskumigegu kskøgu, sk slsudumeiék.

6 Tøku kisi-adiø-wiktadultiék tebidsiék wendjulkuduk, búsiék ninenu, negumou elumidsd-djik.

7 Ns kisiutsk-tegeék Teilku, skwasiék Tolime-usku, weskgelum-kudjik widjiigudultidjik, nenki-dsiék neuktigiskuk tan sumudiidiju.

8 Ns wopk tsn ninén Pøl wigumsk pøktumki-dsiék, pedjidsiék Sesalisku, piskwedsiék Pilip wiik, tsn nudji-bekwip-siduunku, negum ns ne-uktødjit neguls eluigunuk-tesidjik. Negum wiik etlugsdum-udiék.

9 Ns ut tçinvm nesilidji utusu, nokskwedjik ns, nigsnik-tçidjitege-winuiskwák.

10 Ak tsn tet telipkitkadumék pigwelugunák, nigsnik-tçidjitege-winu wedji-nissgsit Leswipewsgik, teluisit Agabus.

11 Ns kisipkisínk eumuudiék, weswsduótg Pø-lul ukuspisuunv, sk upátunul sk ukwodul wedjigulbikul, et: Wedji-uli-niksksm teluét, stogé ut Leswibák Salusalémk tuli-guls-gubi-ladásk tçinvmúl tsnul wedali-gemilitç uls ukspisuunv; sk igunvm-uodák vktugi tesune-miksul-tilidji.

12 Kisi-nudumék negulá, ninén sk negumou tsnik teleouultidjik uls tet, edamkut Pøl mu utvilitkudjuán Salusalemkv.

13 Ksdu Pøl vsitegul-uli-namut, telimi-namut: ? Talsdaks-diyók teli-utkidem-ultiyók sk teli-skwisks-duók 'nksmlsmun: mudv nin kiskadjei mu pæsuk 'ntuligulsgebisín Salusalemkv, ksdu el 'ntulinpún utçít Uktçisskumou Sesu Guli uwisúnvmv.

14 Ns tsn negvm mu kisi-munsam-kuisikw, bunewistudiék, teluék, tsn Niksksm teli-ulidék ns tuli-kiskadjiátç: Niksksm u-ulidédá-kunvm tuliátç.

15 Ns kulabís negulá nsgwegul, weswsduék nudapsunenv, elitkudjuai-dáiék Salusalemkv.

16 Ak slt keginudvmudjik tsnik teleouultidjik Sesaliskv, widjewinamudjik, sk pegisulá-

didjúl kisiguulidjúl keginuudumudjúl, teluuisilidjúl 'Mnesun, Seiplúsk tulé, tsn wiik keduitulugádum-
-uidiek.

17 Ns kisi-pedjidsiék Salusalémk, widji-gud-
ultidjik weliu-sugewiu-suusi-námudjik.

18 Ns wopk Pól widji-piskwasiék Ssk wiik, sk
'msit kisigúk [tsnik slsusuultidjik] uls tet mou-
idsdjik.

19 Ns kisiuusug-sgelumadji, Pól pskei-agun-
-dumwodji 'msít negulé kəgwél tsnul Niksksm
wedji-tulsəgul utlugəwokun, tsni uktugi tē-
sunemiksilidji utinewok.

20 Ns nuudumiidítg kepmidelumsdidjúl Uktgi-
sškumsl. Təku telimsdidjúl: 'Nsís, nemitgik
tsn tes bituimtulnskun-idjik Leswibék kedlamsi-
tum-údidjik, sk lək kisi-ulidədumiidítg [Məisul]
utublu-dékuum.

21 Ak kisi-nuum-sdítg uktinin kil ukegin-
muón tsn tesidítg Leswibək məueiididji uktugi-
-tesune-miksilidji ubunadji-dədum-uonóu Məi-
sul utubluu-dékuum, sk uktelwén, məgwé
eloutinúk upugwonesanóu undjunuohu, sk mu
upumidénoú telinkuls-gsdumkul.

22 Ns utgít s kəgwé tu. Mudu mismútg
mimadjuinúk mouidsék; mudu nuudumsdidék
pkpugisínun.

23 Ns utgít tulsdu tsn telimulék. Nəwidjik
tginumúk ekik emuidiék, tsnik kisi-luidum-
-asultidjik utgít negumou utinewok.

24 Negumou suál sk widji-wokumálsusi negulá negumou; sk widsbankudén kuksmán mumgud-emasultidák [sk kisasudák utpluwidumas-udiwou,) sk utçit 'msít wenik ukudjitçi-du-nou negulá telagunimulkul mægwe ukøguwe-ouinu, ksdu kil metç køkwojdjimtumán sk sáktumun utplúdskun.

25 Ksdu utçit negulá vktugik tesuue-miksi-djik tsnik kedlam-situmuuudidjik, kisi-sbuu-gudjik keluswokun, telimkudjik mu utankødum-uouú negulá køguél; psuk umidad-udum-udinou wius elipkidunasik ulnoktsu iktuk, sk weisisk kistunepiludjik, sk winsudi.

26 Tokuu tutçu Pøl weswsladji wegulá tçinumuú, sk wopk keduu-widji-wokumálsus-ultidjik, piskwát vktçi-slssudum-øgwomk, uwádumun wokumál-dimkewél nsgwegul ukisadásinu, (ukis-kadjianu,) misøku pegidun-umadim-kewé upkidun-umadímk utçit négumou tsn tesiditçu.

27 Ns tsn tilisíp eluígunnk-tesigul nsgwegul suel keduu-kiskadji-øgul, Leswibák tsnik wedjididjik Esisku, nemisdidjul Pølu vktçi-slssudum-øgwomk; tokuu ksni-duudulá-didji mimadjuinu, sk køkwsldidjul Pølu.

28 Seskudidjik, teluedjik : Kiloú Islélék wed-sbeksijók, sbøgunumwékw ! Nut ns ulá tçinum tsn 'msit nsdami kegi-nuudumu-odji mimadjínú upøkwojji-dedumunou mimadjuinú [Leswibé]

sk utplúðskun, sk uls úktçi-slsuudum-σgwom ; sk metç kisi piskwegimadji Glikewś úktçi-slsuudumσ-gwomku, sk telimtçigsdok uls kepmeç [Niksksm wiik.]

29 Mudu kis-nemis-dísunnul Tlepimusul Epesuskε-wsdjul úktçigunku, tsn tegweadiidíbunnul [Pølul,] sk telidelums-dísunnul Pølul upiskwegimslín úktçi-slsuudum-σgwomku.

30 Tøku tsn telkák úktçigúnk sespenák, sk weswslsdidjul Pølul, wedjitus-lsdidjul úktçislsuudumσ-gwomku, sk telinkuseiiu kégunnul kepsaks-dasigul.

31 Tsn kwedji-nebsdidjul, sumsguniswé úktçiképitin elút Selusalém tsn telkák sespenák.

32 Tsn telinkuseiiu weswsladji sumsgunís, sk sbísulu, sk pesøgwoduadji ; sk nemisdítç sumsguniswél úktçikepitinul sk sumsgunisu, buanima-tádidjul Pølul.

33 Tøku wedjuoussit úktçiképitin sk weswsladjul, sk telimádjul u-udjigulpisilín tsbuugul pisksdáskunnul, sk pißnimadji tsn wenu wéguls sk tsn teldegelidju.

34 Ns kesigou-udidjik slt aptçugél køgué widuk, ap úktúk pilué widuk, tsn moui-édidju ; sk mesik-tçidjidók tsn telisku : mudu sespenoksilidji telkagesit upiskws-dasilinu skumsgun iktuk.

35 Ns tsn igsdítç ulgusuokunúk wedji-pums-

lut Pəl suməgunisuu-iktuugu, telmou-oktes-ks-
didjik.

36 Mudu mouipigwelkik madjuul-kwolsdidji,
nedouudidjik, teluedjik : Djigulslukw !

37 Ns tsn tilisíp Pəl keduiipiskwslutę skuma-
gun iktuuk eladjul uktęikepitunul : Ǿ Uśidédasik
'nkuulunín. Eladjul kil Ǿ kisi-glike-woduék tu.

38 Ǿ Muu nut kil esiptegewátę sskutęátęk kiss-
dęup sespenák sk elslabunigú neu bituimtul-
nskuni-libunigú tęinnumugwu tsnkv nuudji-nebs-
daks-dilibunigú bskskumiktuuk.

39 Eladjul Pəl : Nin Leswipewi, Talsúsk tele-
oui, uktęigún Silisis iktuuk : [teleoui] uktęigún
męgwé benęgwénuk : sk edamúul uktusidélumin
'nwuskwimán mimadjui-nuuugu.

40 Ns usidelumátę, Pəl kskumit ulgusuoku-
núk wsdumuadjji mimadjuinú ; sk tsn lęk kesi-
djikték keluladjji Leswipewisit, eladjji :

CHAPTER 22.

TĊNUMUTUT, utękinetút, sk nutęitút,
djiksetuikw ! tsn teliptugwolsusi kilou uktine-
woku.

2 Ns tsn tilisíp nuuduśítę uleswipewisilín
adjinękei-wistúdidjik. Tęku eladjji :

3 Teliák nan Leswípewi etliuskidji-nuiép uk-
tęigún teluisik Talsus Seilisisku : Ksdw etli-gisi-

-gimkup uls uktçigúnk wedjuou Gamelyul ukwotku : kisi-tetpskei-kinuudum-uksiép kutçinák utublu-dskun-umuoú iktuk. Melkili-dssiép Niksksm-ewiktuk, snsuumés stugé kilou teløti-yokup kiskúk.

4 Ak tsnkik tulgik uls outi kistewe-skunniik misøku 'npuokun iktuk, kulsgubilkik læplisúnk tçinuumugwik sk ebitkik.

5 Ak mouiespék uktçipsduliás kisi-tuli-lu-idumasis utçit nin 'ntinin, sk 'msit kisigúk ukskumsmínsku, tsnkik wedjim-sinumabun-igul wiigadigun-tçidjul utçit widjigudultidjik, sk eliép Damaskusku, 'ntulslén Salusalémk kulsgubi-sultibunniik utunmadji-ilsudasul-tinoun.

6 Ns igák etli-púmie pemiutçuas-teskum Damaskúsk eduuk mjoulsgwét, wiskiú kiutø-gibsk-tsték éumu tsn wedji-bsktsték wssøgu.

7 Meskunsdesín mskumigék sk nuðák tsn wen telimít : Søl, Søl, ? køgué wedji-kistewein.

8 Usiteguhúlk, [telímk,] Sskumou, ? wenin kil. Telimít, Nin Sesu Guuli Nasaletkewátç, tsn kil kistewiit.

9 Ns tsnik tegweuidjik nemiduuditç negulés wosøgwék, sk wegwodø-sultidjik, ksdum mu nuðusdigul tsnul etliwistulidjul.

10 Nin telímk ? Talsdegedés, Uktçisákumou. Uktçisákumou telimit : Wnsøssi, liyú Damask-

uskv, sk tulimultén 'msit kəgwéł tsnvl wedji-
-kiskadjı-sgul kil vktvlsduuv.

11 Təku tsn mu kisi-nvmıdegóú utçıt negulś
wosəgwék wesamik-sıbsktəsték, kelınskslıdjık ts-
nik tegweuidjik, sk pegısın Damaskvskv.

12 Nə tçınvm telvısit Ananeıvs, sabewıt vt-
pludskvıv ıktvuk, wedjıksı-dədəsit tsn tesılıtç Les-
wıbś etlvğ-sdvm-udılıdjı Damaskvskv,

13 Pegısınk tsn evm, kskvmıt, et : Səl, vtçkán,
aptç nvmıdege! Təku tilısıp tesadjıétç ankámk.

14 Negvm telvét : Kvıtçınskık unıksksmwók
nınsúınsk vkvıdjıdjıdún tsn velıdétk, sk vknv-
mısn négulś sabewıt, sk vknvduón wedewıstok,
etlıwıstok.

15 Kvılsmśn vkvıdjı-lvııdvm-ısn 'msıt mıma-
djvıınú ıktvuk tsnvl kisi-nvmıduvıv sk kisi-
-nvıdvmıvıvıv.

16 Ak nıge ? kəgwé wedji-nvğsın : unsgası !
baptısewədəsı ! sk utçı-mvns-bədvıdúks vktel-
wə-wudıl tsn tvlı-sısvı-madıks Vktçısıkvımvı
vıvısvıvıvıv ıktvuk.

17 Nə ıgəgvı kisi-pegısınép aptç Salvsalemkv
tsn sısvıdvıv-eıep vktçı-sısvıdvıv-əgvımvıvıv,
vıgvıé, telavıv-ğıgvısvı.

18 Nemık [Vktçısıkvımvı] tsn telımıt : Kvı-
şdege! kvısvı-tçık-talksı Salvsalemkv ; mvıdvı
mś 'msıvımııdjıkv vktelvıı-dvımsıdvıvıv utçıt nıv
'ntıvıvıvıvıv.

19 Telímk : Uktçisískumou, kedjiduiditç nin pidjs-lugubuník, lsplisuunku 'msit slssuudum-øgwom iktuuk 'msit néguks tsnkik kedlam-situm-iidip vktininku.

20 Ak tsn tilísíp vknudji-luudum-asitemák Egjenók umuldemék kuudsasigék, nin kskumiép kweiitçku, welidédumép, sk ankødumsk-úbunul utøkwónuol tsnkik nebs-díbuul.

21 Ksdu [Uktçisískumou] telímít : Upkøt-umkssi! mudu vlgimultés smssék wedjsdegémk ulsu, tsn vktugik tesunemiksáiditç eumáididju.

22 Ns mimadjuinúuk djiksetuádidjul Pølu misøku uls keluswokun, tøku nedouedjik, teluedjik : Utçidjigulslúkwwu sitkumúuk tsn teltçinummuidju. Mudu mu depksdinúuk upum-ousinu.

23 Ns teli-souudiiditç, yalegedidjul utøkwónuol, elegedidjul tçigsdjewedjul musigiskudúuk :

24 Tøku vktçáképitin teblumadjul upiskwø-dasilín skumsgun iktuuk, sk telkítk utunmadji-pibsnim-kusilín nibisøkun iktuuk ; kuulsmén ukudjidjidún køgué wedji-tuliseskudilítç utininku.

25 Ns tsn wedji-gulpi-lsditç ulugwes-uiktuk, Pøl eladjul kepitínul kskumilidjul kweiitçku. § Usideðasik ukmatén tçinum tsn Lømkewádjuit, sk tsn mu kásitplúðasik.

26 Tsn tilísíp képitin nuuk néguks, eliét, teli-

madjul vktçi-kepitinul: Ankweasi tsn telsdegén; mudu ut tçinuv Lømkewádjuut.

27 Tøku pegisínk vktçiképitin, eladjul: Tóli-mi, ʒ kil Lømkewádjuin. Pøl eladjul, εε.

28 Usitegululadjul vktçiképitin, eladjul: Pigwélk suliewé iktuk wedjipkwodelumép uls slsú-dskun vktçigunk Lømku, (Rømku,) tulé. Eladjul Pøl: Ksdu nin wedji-nespiuskidji-nuiép uls sl-súdskun.

29 Tøku teliwiskeí-pøktumkídsdjik utinink tsnik kedui-unmadji-píbsni-mádidjul; sk elp vktçi-képitin wegwodssit kedjiátç ulømkews-djuu-ilinu, mudu kisigulpiladjul.

30 Tøku wopk mudu pswótk ukudjidjidúu ukedlewein køgué wedjimsimút Leswipe-wik-tuk, wedji-apkwsladjul ukulskubi-láskunum, sk telkimadji vktçipsduliás sk 'msit nudjitplu-dskæ-dilidji upedji-dslin. Tøku elsladjul Pølu, sk kskumsladjul megweiik eumulítç usks-luokv.

CHAPTER 23.

TØKW Pøl kesi ankamadji mouitplu-dskæ-dilidji, eladji: tçinuvutút! widjigvduultiikw, kisiutçi-ulipumousi 'nkæmlæmunk uskéluk Nikskæm misøku kiskuk.

2 Tøku Ananeius, mouiespék vktçipsduliás

teblumadji tsni kskumultilidji kweiítçku upsk-
tunedslinu.

3 Tøku Pøl eladjul: Niksksm keduitkámssk
kil wobøguups-kunasin; mudu ? ebin kil vktvli-
-ilsumín utpludskun-iktuuk, sk telitplumín 'nts-
kumugún tuliskwisksdun utpludskun.

4 Tøku tsnik kskumultidjik kweiítçk elsdidjul
? Almímt tu Niksksm mouiespélidjul utvktçi-
-psduliássumul.

5 Eladji Pøl: Utçkinetút, muu kedjiásk utvkt-
tçi-psdulissewín mouies-pék; mudu teli wiigasik,
muu vktslmu-dumuoú kigumák usskum-smuók.

6 Tøku Pøl kedjiátç mouitplu-dskss-dilidjiv,
slt upalvsi-øtilín sk slt usadvsi-øtilín, etlintou-
ét, mouitplu-dskss-dilidji eumudilítç, teluét:
'nsistút, Nin Palvsi, sk Palvsi ukwisul, (eutçi
Palvsi utinin) sk wedji-ilsumkusi kiskuk adjip-
tçúúdkun abidjibémk tvlé.

7 Kisi-tvluétç néguvs, nouskumkádskun igák
Palvsiø-wiktuuk sk Sadvsiø-wiktuuk, nouskumki-
dsdjik; sk mouegik nouskumkídsdjik.

8 Mudu Sadvsiák teluedjik møgwé abidjibem-
kewé etvínk, kivsns ansalwit, kusné 'mtçidjiskum-
ítç: ksdv Palvsiák teluedjik kitk ekík.

9 Ns kesigou-tøksultím k igák, sk nudjiwii-
-gugedidjik tsnik Palvsiák utelkss-kumuoók
eumudidjik kskumídsdjik, kwedji-wegvss-madul-
tádidji vktúgv, teluedjik: Muu wedjiduokvç

paðssuði uls tçinnum. Ksdu edúk skudékum-
útc kusnás ansalewit tvliuskumátç, mu matvns-
etç Niksksmu.

10 Ns tsn meskák sespenák igák, vktçiképitin
nesuðuadjul Pølv utçuhsu-gwiskæ-luksilín
negumóu utinewoku, sk telkimadjí sumsgunís
unísíðslín, sk ukwi-kadjíuk-suaslsín Pølv meg-
weiik eumudilítç, sk upiskwælsnouú skumsgun
íktuk.

11 Ns elmitpák Uktçísákumou kskumít kwei-
ítçk eumulítç, eladjul: Ulkwídjssi, Pølv, muðu
stugé teli-luwidumasíp 'ntínin Salusalémk, dep-
ksdik metç vktvli-luúidumasin Lømkv, [Rømkv].

12 Ns wopk slt Leswíbsk mouíðsjík teli-
-mouagun-uðumadjík eluúidumasúð íktuk mu
umídjí-sultínouú, sk mu unsamugøltínouú eskw
mu nebsdikw Pølvu.

13 Ak píamíu-neuínskvk-sídjík tsník teli-
-mouagun-uðumadjík.

14 Tøku pedjíðsjík tsn vktçípæðvlíesk sk
kisígú usákumæsmuók eumu-dilídjv, teluedjík:
Teli-mulgi-luúidum-asultíegv mu 'nmídjí-sul-
tínén kusnás 'nsamugøltínén mísøku kisinébsgvtç
Pølv.

15 Utçít néguks kílóu tvlímadoksvp vktçíkepí-
tin sk mouit-pluðskæ-dídjík upvgísuks-nouú Pølv
sbsøuk tsn eumudíyók stugé psvotumuúdíyók
vktadjí-ulípíbsnigem-ultínouú utçít utínin: kæ-

du ninén kiskadjøltiék 'nnebsnén eskumunák teboú pegisinuku.

16 Ns Pøl widjigudiididjul ebilidjul ukwisul nuudumátç ukudan-keigudilín, eliét piskwát skumsgunúk, teli-agunuum-wadjul Pølul.

17 Tøku Pøl wigumadjul neuktedjilidjul kepitinul, eladjul; Læl ut slsdu tsn vktçiképitin ek; mudu nsdu køgué kedu-agunuumuótç.

18 Tøku weswsladjul, elsladjul vktçiképitunul eumvidju, eladjul: Pøl tsn pisit lsplisunku wí-gumit, edamít 'ntulslén ut vlsdu tsn évmun, tsn kedu-agunuumúsk me køguwe.

19 Tøku vktçi-képitin kelinskéladjul, widjediididjul kimuduugu, pibsnimadjul: ? Køguwé kedu-agunu-dumwín.

20 Eladjul: Leswibák teli-mouagun-udum-abuník vktudsmkun vktulslsn Pølul mouit-pludsksk-didjik eumiiditç sbsønuugu, stugé edúk kedu-adjí-uli-pibsní-gemuul-tiididjul.

21 Ksdu kil mu ukedlamsituoú; mudu kedankeigudidjik neuinskeksidjik tçinumuúk tçel me, tsnik kisi-luudum-asultidjik mu umidjisultinoú sk mu usamugøltinoú eskw mu nebsdikw [Pølul.] Nigé kiskadjøltidjik eskibeduditç ukel-uswókunum.

22 Tøku vktçiképitin pøktugimadjul vlsdul, telkimadjul mu wen vktagunuumuouú vktulmín negulá køguelu.

23 Tøku [uktçikepitin] wigumadji tsbusilidji kepitinnhu, eladji : Fladjikw tsbu kuskim-tulns-kun-idjik sumægunisku uttulidánoú Sesalisku, sk eluigunuk-tesinskuk-sidjik tesibou-øltidjik, sk ts-buai-kuskim-tulnskun-idjik tçinumuúk tsnik nu-dji-pums-dúdidjnl utkúdigunul, peskunadvk-te-sadjiétç welsægwu.

24 Ak ilslúkw weisku ukekubsánoú Pølnl sk u-ultçadji-pumsánoú Piliksék, tsn etli-gub-nlnølewitu.

25 Ak uktçiképitin teliwiiguk wigadigun-tçi-dju ; uls ns :

26 Klød Lásius nánv : Kíl mouikpumæin gubul-nølewin, Piliks ; wesægelumúl.

27 Uls tçinmm wedjususlus Leswibe-wiktuk sk utçi-nebs-dasisók utçít néguls ; ksdu nin pedji-widje-ukwik sumægunisk sk wedjusus-lúk-ntup, tsn tilásíp keginus-duímik ulømkæ-wsdju-ilinv.

28 Tøku mudv pswotømép 'nkvdjidjidún kø-gué wedjimsimsditç, elslugup tsn tet mouit-plu-dsks-ditkik emmidipv.

29 Ns wedjigup utçimsimkusin utçít køgué pibsnim-timkewé negumouú utvblu-dskun-vmu-okv ; ksdu muná pegwodásigup 'npwokon, kusná kulpilskun.

30 Ksdu telinkuseiiu agunv-dumuímik Leswi-bák ukudæn-keigwol-ænoú, elkímk tsn emmn

sk teblumkik tsnik mesimádidjúl vktulimkúin tsn kəgué wedjip-kwodji-delum-sditə. Adiw.

31 Təku suməgunísk tsn telsumútcə weswəlé-didjúl Pəwł, sk elələ-didjúl depkigə Antipletiskə.

32 Wopk usidelumədidji təsibouətilidji uwidj-əuolín Pəwł, negumou etli-apskwedədjik skuməgunkə.

33 Nəgələ tsn tilisíp pedjidsditə Sesaliakə, igənuməsditə wəigədigə Gəbulnəwł, sk igəlé-didjúl Pəwł.

34 Təku Gəbulnəl kiskitk wəigədigə, pibənimadji təmə tet teləuit ; sk kedjiátə utwəuolín Silisiskə,

35 Wlidjiksetultés, eladjul, tsn tilisíp tsnik mesimskik pedjidsditə. Təku telkimadjul uskuməl-kusilín Helót ugəbulnəl-əwigwom-umkə.

CHAPTER 24.

TƏKW kisi nənuəgunəsk mouiespék vktəi-pəwłiəs Ananias nisəke-widjəwodji kisigəwəw, sk tsn wen butusəwənu teləisit Təwłəw, tsn mesimadjul Pəwł Gəbulnəl-əwiktəgə.

2 Nə wigumútcə Pəl, Təwłəw bəktəimsimadjul, teluét : Mədu meskík wontokədi wedjəwskəwəmək kil vktininkə, sk pəgwełkəwł meskəgəwł kelwłkəwł kəguəl wedji-eli-wli-kiskadji-əgəwł nəgəlé 'nkəw-

dun-emik-súgu, kil uktankwe-adimke-wéumu ;

3 Yaptçu sk 'msít nsdami welimsinümék mu-
iwolsúd iktuuk, mouikpumein Piliks :

4 Ksdu mudu mu kedu-tume-ulw medju, edam-
úl ukdjiksétuin kitçká, uktuls-dáskunum iktugu.

5 Mudu kisi wedjigut uls tçinum ubuski-
-eubuls-degenu : etli-ksmidú-duladji 'msit Les-
wibás 'msit nsdami usitkumuugu, sk etli-wundjewít
Naselinkewák utelksmkúumuou iktugu.

6 Negum kwedji-ebulsdok uktçi-slssudum-
-ogwom, sk ninén kçkwslúkutup sk kedu-ilsu-
-kutup 'ntubluds-kunum-inouú iktugu.

7 Ksdu Lásius uktçi-képitin, pegisinkup sk
wedji-mulgi-apkwil-tçsli-námudjul.

8 Ak negum teblumásuni tsni mesims-dísuni
upedjidslinu, tsn kil émun, kulsmán kil uli-
-pibsn-gemidúks sk twliutçiktçidjidúks 'msit
ugulá kçguél tsnul ninén wedjimsimkudjul.

9 Ak Leswibák [tsnik kskumultidjik] welide-
-dumiditç, telwedjik, nútnás, teliák tsn telwedju.

10 Ns Gubulnól kisi-matkwedju-adjul Pçlul
ukelusilín, sk Pçl usategululadjul, telwet : Mudu
kedjidú kil kis tesibuunkuk nudji-ilsudegép neg-
ulá 'nkudun-emiksugu, piami-uli-kiskadjei
'nmusigélusin.

11 Mudu depkædik kil ukudjidjidún pæuk kis
metlssuguanák elitkudju-siép Salusalémk 'ntsls-
-sudumsnu.

12 Ak muu wedjigwikw uktçi-slsuudum-
-øgwómk 'nkuudju-wegwís-muáñ wenu; kusnás
'nteli-ksmi-duuudulén mimadjuinuugu, slsuu-
dum-øgwomk kusnás uktçigunku.

13 Ak muu kisi-luudumasultákw negulá kø-
guél tsnul nigé winagun-imiididjul.

14 Ksdu pskeitulimúul wedji-tuli-slsúmk
nutçinsgik unikskémuol ulé outi tsn negumou
teluwidumiiditç nousks-dumkewew: etlikt-lamsit-
umáññ 'msit køguwél tsnul tuli-wigásigul utplu-
dskun iktuuk, sk nigsnik-tçidjitege-winu iktuuk.

15 Ak weskodum adjiptçúidskun Niksksm-
-ewiktuk; stugé négumou elp teli-skábe-duuuditç,
abidjibémk utigán; sabewultidjik sk eluwewul-
tidjik utabidji-badinouu.

16 Ksdu metç néguls yaptçu wedji-utigunssi
'nkisi-køkwodjsduun 'ntulidsswókunum Niksksm
ewiktuk ak elp tçinumu-iktuk.

17 Ns kulabis kiskskei-yisi-bunkuk pegisín
'npegisuudún aptçidimkéwé neuktuue-miksiikwu,
sk pegidunumad-imkéwé.

18 Tøku tutçu nsdu wenik Leswibák tsnik
wedjidsdjik Asisku, wedjiidjik tsn etli-wokumá-
dasi uktçi-sls-suudum-øgwomku, møgwé mouipuu-
gwelúkw, sk møgwe tegødumu sespensgu.

19 Tsnik depksdik utimnouú kukskluk sk
'nmusimkún, uktçidjiduuditç køgué muu nuls-
duuu.

20 KUSNÉ wéguls nigé eumudidjik tulimsditç wedjidúdíswnn psdsuudi 'ntinink.

21 Pssuk néguls neuktétçk tsn kskumiép uskélwok mouitpludskk-ditkik, nedouéép, telwéép, Utçit abidjibemkewé nin wedji-ilsuwmím kiskúuk kiloué uktinewokw.

22 Ns Piliks tsn kisi nuutkul néguls, edjigul-gimadji, mudu adji-ulik-tçidjidók neguls outi : eladji : Tsn Lásius uktçi-képatin upkisínk, tedçgum-adjödés kuudumç-dskunumuoué.

23 Ak metç telkimadjul tsnul etli-kepätin-ewil-idjul utankweuolin Pølw, sk utusidelumán utalsumsilinu, sk mçgwé utkulslin wigumák umitu-gwolkuunu, kusnæ utsbçgun-umsgun.

24 Ns kisitkelugunák tsn Piliks pegisínk sk Dlusila utebitemul tsn Leswipewáskw, Piliks wigumadjul Pølw sk djiksetuadjul u-udjiagun-udumsgun uktlamsituokun Sesu Guli utinink tulé.

25 Ns tsn tilisíp Pøl weskuútk (sabewuudi) kçkwodjádskun, wetkuúlsuudi, sk ilsudumúm k tsn kedwigák, Piliks nenkudesínk [teliwegwodssit]. Ustegulwuladjul, eladjul : Upkçtumkssi nigedju : tsn tilisíp tçenssián aptç wigumultés.

26 Ns adjiptçuodok Pølw utigunumsgun sulliewé kulsmán u-udji-usidelumán utçip-kçtum-kasilín. Ns utçit adjisiouiww wigumadjul sk weskuumadjul.

27 Ksdu kis-tsbui-buunkuk Pølsus Pestus nspunewodjul Piliksul, sk Piliks teliktui-ulseladji Leswibís, nskuladjul Pølul kulsgupisilidjul.

CHAPTER 25.

NA Pestus igátç slsúsuud iktuk, kis nesugunák elitkudjuást Salusalemku.

2 Tøku moui-espék uktçipsduliís sk Leswibák moui-espøltidjik winagun-udum-usdidjul Pestus-
ul utçit Pølul.

3 Edsmádidjul ütuli-ulselugunou Pølul utul-gimslin Salusalemku, sk kedwiktsn-keigulsdidjul outik unebsnou.

4 Ksdu Pestus usitegulul-ladji, eladji : Pøl ankødasidó Sesalisku, sk nin liedés nsdél ubuuktçigu.

5 Aptç eladji : Kilou tsnik moueyók espøltidjik nisske-widjeu-odúksunu sk 'msimadák wegulés tçinumuúl, edúuk pødsdegedju.

6 Ns kisi nukssitç tegweuadji piami-metlssu-gunák, elnissgssit Sesalisku. Ns wopk ebsit ilsudskuné kudpuudi, sk telkimadjul Pølul upug-
isu-dasilinu.

7 Ns pegisilníç Leswibák tsnik wedjidsdjik Salusalemku, ouwi-bugui-dsdjik, sk pugweli-mulgi-winagunimédidjul Pølul : tsnul mu kisi-luidum-asul-tiidigulu.

8 Ak elp negum petkwolsusit, téluet: Munné kisi pædsduók Leswibék utubluwskun-umuoú, kusné uktçi-slssuudum-øgwom, kusné munné pædsduók uktçi-eligewit Sisulw.

9 Kædu Pestus mudu kedu-ulsladji Leswibés, eladjul, Pøwul ? Welidédumun uktulit-kødjuán Selusalémk, æk sls kuwji-ilsuwasin néguks nuwksluk ninu.

10 Tøku Pøw et: Etli-kumi Sisul ilsuwskuné ukwudpuwimw, tsen tet depkædik 'ntwli-ilsuwm-kuwsinu. Munné pædsduwégik Leswibék, tsen teliwliktdjidúun kilu.

11 Kædu kisi pædsdegeán, kusné kisi twlsduón 'npugwodasin 'npuokun, muw slústwmu nunbunw. Kædu ouwné edúk muw telisnuwguw tsenul winagunimádidjul, ms wen kisi igunuwuwsgwi 'ntinin. Egsduw 'ntinin Sisul utilsuudumunw.

12 Tøku Pestus kisi mouagun-udumadul-tiiditç mouitplu-dskædidjik, wsitegululadjul Pøwul, eladjul: ? Egsduw uktinin Sisul utilsuudumun. Sisulék liedúks.

13 Næ kisitkelu-guwnék Aglips tsen eligewitewit, æk Belnisi igædjik Sesalisku u-wssgelumænoú Pestusul.

14 Næ tsen kisi etlugædumiáiditç kækeiyisuguw-nék, Pestus agunuw-dumwadjul Eligewilidjul utçit Pøwul: eladjul, tçinuw æk uls, etlipisit lsplisunku, tsenul Piliks nskuladjul kelsgupisilidjul:

15 Tsn pegisinép Salusalémk uktçipaduliésk sk Leswibék usskum-smuók wedji-agunuu-dumwidjik utinin, edamidjik 'ntunmadji-ilsuumsnu.

16 Ksdu nin vsitegul-ulkvbuník : Lømkewák mu elintsws-gsdsksdikw utigunumuonóú tsn wen unbunu eskw mu tsn mesimúút sk tsnik mesimádidjul vsidebugu-dadul-tiidigwu, sk vsidélumut uputkwol-súsin utçit ns mesimtim-kewehu.

17 Tøku tsn tilisíp négumou pedjidádidék ulsu, mu nenksiuép, ksdu wopk ebssiép ilsudegem-kewé kuudpuði, sk telkimkup uls tçinuu upugisudasin.

18 Ksdu tsn tilisíp kskumádsididék mesimádidék, møgwé telip-kisi-duidiguu padssuði telsmúk stugé kisi tuldssiép.

19 Ksdu wedji-pøkwolsdibun pibsnim-timkewél tsn teli-slssudum-sdidítç. Ak utçit wenók teluisibunók Sesusók 'nepkusunók tsnu Pøl telwés umimadjilinu.

20 Ksdu mudu sswi-dedumabunn telsmuugul pibsnim-timkewél, pibsnimkup ukuduélién Salusalémk, sk nsdél ututçji-ilsudasin negulís køguél.

21 Ksdu Pøl kisi igsdoksup utinin utanødasin ututçji-ilsuum-kusin møiespék eligewít ukçji utininku, teblumkup utanødasin misøku kisi ulgimadés Sisul eumulítç.

22 Tøku Aglips eladjul Pestusul : Nin kedui-

nudák ulá tçinuv. Eladjul: Ssbønuk nuuduodúks.

23 Ns wopk pegisinkik Aglips sk Belnisi, moui-keluuusud iktuuk, piskwedssdjik itul-agun-u-dumumku; sk vktçikepitińsk sk tsnik moui-espøltidjik vktçigunku; sk tsn tilisíp Pestus tebludegétç pegisuluút Pølv.

24 Tøkuu tutçu Pestus et: Eligewít Aglips, sk kilou tsn tsisyók tçinumul-tiyók eumudiyók tsn eumudiegu, nemiyók wls tçinuv tsn wedji-moui-pedjidsdjik sk edamidjik Leswibák Salusallemku, sk elp tsnik eumudidjik ulá, sk etlintou-údidjik, telwedjik, muu depksdinúk umimadjin medju.

25 Ksdu tsn tilisíp wedjiduép negum muná pegwodásikwsup 'npuokun, sk metç negum igsdoksup utinin ututçi-ilsuumkuusin mouiespék eligewit, telidedumép 'ntulgimanu.

26 Ksdu muu weskódumu tsn køgué kedlewé utçít negumu 'ntwäikumwón 'nsakumsmu. Ns utçít pegisúlk kuksluók, sk vptçiliú kil eligewit Aglips, kuksmán kis tøgumadje-adimk nuuskódumun køgué 'nwäikumwonu.

27 Mudu keluski-dedumép 'ntulgimán kistedju, sk muu 'ntagunúduumun tsn køgué wedjimsmudju.

CHAPTER 26.

TOKW Aglipa eladjul Pøwl, usidelumúlk uk-tagunimsinu. Tokw Pøl sibinskssit sk etliptu-gwolsusit : et :

2 Telidædum nulein, (telidæusi 'nmouiulids-sin,) eligewít Aglipa, mudu kuusksluk kil wedjip-tuugwolsusi kiskúk, 'msít néguls tsnuł Leswibák winagunimádidjulu.

3 Ak aptçiliú mudu kedjuł kil kuulikçidjidegén Leswibák tsn telintaws-daks-diiditç, sk tsnuł 'msit pißnimtimkewél tsnuł Leswipæ-wiktuk ekul. Ns utçit edamúł uldjsku ukdjiksetwinu.

4 Tsn telæíp wedjsdegémk nutkweianék, tsn tilisíp umskwés eumanék neuktunæ-miksiék Salusalemku, welik-tçidjidjik 'msit Leswibsku.

5 Tsnik kedjidjik wedjsdegémk umskwés pøk-tumkisk, eluidumas-ultiditç, nin 'npalusiewinu, sk 'ntulein stugé néguls elkæmkuk 'ntsls-sudum-skunum-inouú iktuk tsnik bedjili-ulitetpski-tels-daks-didjik.

6 Ak någé kskumi sk ilsumímk mudu adjiptçuudu tsn køguae Nikskæm telimasunigu nutçinék utigunumuonu.

7 Tsn metls-sunæmiksiék tçel tsbu etli-nsnkum-lugøws-didjul Nikskæmul depkák sk någwek, adjiptçuuduuditç elp umsinumunouu. Ns, eli-

gewít Aglips, utçít ulé adjiptçúidskún wedjim-sámk Leswip-ewiktugv.

8 † Kogué tv wedji-tuli-dedumók muu kisikt-lam-sitasinúk Nikskm utabidjibslén nebuu-dilidji.

9 Nin telidedumép smútç depksdiksup 'npu-gweliatçkunsduun Sesuís Nasuletkewástç uwaisunum.

10 Ak kisi-tulsdegeép Salusalémk, sk pigwel-kubuniik sabewultitkik pidjshuk-ubuník lspli-suunku ; tsn kisiutçimsinumép slsúsudi vktçipsaduliás-ewiktuk ; sk tsn tilisíp nebødek, nin welidédumép.

11 Ak siouwu kistewe-egubuniik 'msit slsuudum-øgwom iktuk, sk elugwol-kubuniik utslmi-manoú [Sesu Guliulu,] sk mudv lók wegeiut-tskubuniik, nadjinegubuniik misøku piluél vktçigunvl.

12 Ns utçít néguis elieép Damaskusku, kisiutçim-sinumép slsúsudi, sk kinugwosuudi mouiespék vktçipsaduliaskigu :

13 Miouløgwétç, Ø eligewit, etli-numidú outigu wosøgwék wæsók wedjiák, adjibæktsték muu enkude nsgøsitv, kiutøgi-bæktsték évvv, sk tsnik widjauídjiku.

14 Tøku kisimsakun-sdesultiék, nudák wen etliuskumít, telimit Leswipewisimku, Søl, Søl, † kogué wedji-nadjinein. Meduék uktesø-gøwed-éskumun kiniskwegv.

15 Tøku télueép: Sskumóu, ¿ wenin kilu. Teluét: Nin Sesu Guuli tən kil nadjineinu.

16 Kədu unsgssi, utqibuuguai vksdiktugu; mudu utqít ulé wedji-neyssi vktinin, 'nkisslnin 'nnókubemin vktinin; sk kuudji-witnisewiktumun tsnvl nemidunvl, sk tsnvl utqí-neyssidés vktin-ink elmigunigu.

17 Utqusetouultés mímadjuinú iktugu, sk vktugik-tesuue-miksididju, tən tet keduiulgimúl nígedju.

18 Kuulsmén vkpantsduón upvkiqulo, sk kuudji-kiwonskslən négumou bəgunitpák, sk vktuli-kiwonskslən wosəgwék iktugu, sk kuudji-kiwonskslən mundú utslsúsuudimv, sk vktuli-kiwonskslən Niksksmewiktuk: kuulsmén négumou umusinvmunou utabiksiktasin uteluwe-wuudiwól, sk umouim-sinvmunóu utaligamuól 'msit tsnik wedji-kissdasul-tidjik usabewul-tinou, vktlamsituokv iktuk nin 'ntininkv.

19 Tøku tūtqu, σ eligewít Aglips, mu elistuák tən wedji-tulabul-gigwəsi wəsgv.

20 Kədu tumk agunv-duməgik etlugsdum-uididjik Daməskvskv, sk Salusaləmkv, sk 'msit nədsmi Leswəbskik, sk vktugik-tesuue-miksul-tidjik utinewokv, utapskwedədmunóu uteluwe-wuudiwolv, sk ukiwonskidənv Niksksmewiktuk, sk utvlədmunóu tsnvl weliwedjiidigul apskwedədkv eluwe-wúid iktugu.

21 Utçit néguls Leswibák kəkwalidjik uktçi-slsaudum-øgwomku, sk kwedji-nəbsidjik.

22 Kədu mudu wedjimsinum abøgunumasudi Nikskəm ewiktuk, misøku kiskúuk kəkumi, etli-witnisewiktuməgik aptçedjuultidjik sk meskilultidjik, etli-tulimkik pəsuk tənul nigənik-tçidjitege-winugwik sk Møisók teluədisənik ukuduui-tuli-kiskadje-dasinu. [Nvt ns.]

23 Tən Klistewit utunmadjódasin sk negum utumskwesəwín tən kedui-minunsitu, sk ukugi-nuasduón negulś mimadjuinú wosøgwegu, sk elp uktugi tesunemiksilibji.

24 Nə Pəl teliptugwolsusitç, Pestus kesigou-wét, teluét: Pəl, eluwəwién! teli-piami-kinudum-uksin eluwəwəlsk.

25 Eladjul Pəl: Møgwé eluwéwiou, mouiespein Pestus: kədu kelusi kedlewél keluswókunul, sk tənul kəkwodji-ankidé-dasigul.

26 Mudu Eligewit weliktçidjidøgul negulś kəguwél; tən uskəluk adji-mulgi-wistu: mudu kedlamsitum møgwe nəuktətçidinúk negulś kəgu-él wedji-mimu-gwodasinúk uktinin: mudu néguls møgwé etli-kisi-dasi-nuksəbən kimuduugu.

27 Eligewit Aglips, § kedlamsitadjik nigənik-tçidjtege-winúk. Kedjuul uktlamsitumun.

28 Tøku Aglips eladjul Pəlu: Swel kisəlin 'nklistewədjuinu!

29 Eladjul Pəl: Edámk Njkskəm mu pəsuk

kil, ksdau 'msit tsnik etlidjiksetuidjik kiskuk utuløltinou mu *suel*, ksdau *ansuma'* stugé nin, pasuk wegulá vktçipiláskunul.

30 Kisi tulwétç, wenskidsdjik eligewít sk gubulnól, sk Belnás, sk tsnik witpultidjik.

31 Ak kisi 'lidsadjik kimuudugu, agunuudum-
-adultidjik, telimtultidjik : Ulá tçinum mu tel-
sdegeksup upugwodasin 'npuokun kusná vktçi-
-piláskunul.

32 Tøku Aglips eladjul Pestusul : Ut tçinum kisi apkwásasis, mu igslusíksubun Sisulól util-
sumkunul.

CHAPTER 27.

NA kisitpludasik 'ntulienén Itali iktuk, igsls-
didji Pøbul sk tsni vktugi kistedjú képitin telu-
isit Djuulus, utslsusú-dskunúm, tsn etlikepi-
tinewít mouumadjik tsnik teluisultidjik Augustus
usumsgun-isumpmu.

2 N_B tebidáiek wendjúlkw tsn tulé mskumi-
geu teluisik Adlemítium, buásiék, keduli-tçadji-
-kaktegeék Esieku, tçinum teluisit Alistalkus
widusminamut, Masidøniawátç ns, vktçigúnk
teluisik Tesaløneiks tulé.

3 Wopk økwsieék Seidunk, sk Djuulus weleu-
adjul Pøbul, sk usidelumadjul utulielín wigumshu,
ututçi-ulødasilinu.

4 Ns wedji-busiék, tçadjigsk-tegeék minigú teluisik Seiplus; mudu ssum-igwed-unumiék.

5 Tsn tilisíp kisi vsukum-siék vktçigum tsn wedjuouú Silisiu sk Pampiliu, økwsiek Meilsku, vktçigún Lísis iktuk.

6 Alé képatin wedjidók wendjúlkw vktçigúnk teluisik Aleksandule tulé, tsn keduwliák Itali iktuk, sk tebálinámut.

7 Ns kskei-yisugunák kegwoktegeek, sk wsgutç tetpska-teskumék Neidus, mudu utçuusun mu vsidelumnamuk ns pemigik-tçitçadji-gsk-tegeék Klitu, tetpsgeiiu Salmónis.

8 Ak medui-siou-teskumék økwsiek mskumi-geu teluisik "Kelulku kømil," wedjuouú vktçigún teluisik Lísis.

9 Ns kisi kskei-yisu-gunák sk tsn nigétç nenestouinák teli-slsktegemku, mudu sunewimk kskeikiskadjiák, Pøl keginusduadji:

10 Eladji: Tçinumutút, nemidú ulé elsktegemkewé atçkunsdasidó sk kisksdumk igsdó, mu psuk wendjúlkw sk telipitkumásiku, suk elp metç kinu vkmimadjw-okunum-inú.

11 Ksdw képatin adjiktlamsituadjul tsnul alsusilidjul, sk tsnul wedaligamilitç wendjúlkw mu enkuðe Pølvu.

12 Ak mudu kømi mu weli-gulul-tinúk utulibuunsinouú neuktibuugu, piami-puigwelkik telitpludumiiditç ubusinouu, kuulsmén utøkws-

noú Pinísk kisipkwodudidju, utwlibuunsinóu ná-
dél. Ns uls kómi Klit iktuk, sk wedjiwolnék
sinusoktónúuk sk kulabís utkusunúgu.

13 Ns tsn pektæesuk, nuusuk, telidædumiditç
uumsinumónóu tsn menwegedidju ouiokskigudidj-
ik, buusidjik, pemtçadji-gsktegedjik Klitku.

14 Kædu mu pegidjenuk medus-muugwssik
utçuusun igák teluisik Yulóklidun, wendjúlkw
edjigulsúk.

15 Tøku wendjúlkw mesnasik, mesi-kikates-
kuk utçuusun, buuni-kikadjø-dumék sk telipkø-
dji-namsinék.

16 Tøku elnamsinék minigú teluisik Klæds,
sk wægutç kisi-alsudumék welibøtu.

17 Ak kisi natkæduék, abøgun-umad-imkewél
eumiididjul, kegispilum-iiditç wendjúlkw. Tøku
nesudumék 'ntøkwod-esinenu, tøku nisegigæék,
sk teli-namsinék.

18 Ns telimtus-muugwssik, wopk sigulksæduék
medju.

19 Ak nesugunák wedjipkæsdæuk kunusun
wendjulkwé 'npátunou iktugu.

20 Ak tsn nsgøsit, kusné kuløkwétçk mu
nemidjik kækai-yisugunák, sk løk medus-mu-
gwssik tsn teli-adjiptçu-duegup nuustsnén kulabís
kækaidjigulsigék.

21 Kædu kisip-kidji-sune-wultím, Pøl mis-
wék kækumssit, eladji : Tçinumuutút, depkædiksup

ukdjiksetuainoú ninu, sk muu kuudji-businoú Klitku, sk muu tuli-puugweli-atçkune-igokpun, sk tuli-puugweliksugε-dεgokpun.

22 Kεduu nigé edamułók kułkwidjε-sultinouu ; mudu mε uksugεnuuk kilou wen umimadjju-ókunnu ; pεsuk wendjúlkw uksugεdó.

23 Mudu utpúk Nikskεm tεn wetaligemitç 'ntinin sk tεn elugwoúkw, utansalemul kakumilidjul wedjuoú éumu.

24 Ak telimilidjul : Muu wegwođεsiu, Pεl, depkεdik uktulεługun uskεłuk Sisululu, sk ankap-tén, Nikskεm igunumuśk 'msit tεn tesidjik widu-εmεku.

25 Nε utçít, tçinumuutúut, ulkwidjε-lusultikw ; mudu kedlamsitεk Nikskεmu ukwiskadjián εnsumá tεn telimímk.

26 Kεduu depkεdik uktεgwodesinenu nεdami minigú.

27 Nε metłεsugunák tçel neu kis telipkidji-slugwod-εgwεék Edliatikuεu, matulotεk edúk sktstpεk telidεdum-ıiditç nεdami kweıtçk utεk-wεnoú mskumıgeεu.

28 Kwedεmkεmıiditç sk wedjiduiditç utεbuin-skegu-nεsinu. Nε aptç nεkudjitçkél igεditç sk aptç kwedεmkεmıiditç wedjiduiditç umtłεsun-εsin tçıl nεn.

29 Tεkuu nesudumuıiditç utε-gwodésinou kúnde-wiktuk, nε utçít sedámk wedjip-kεεε-duuidi-

djul neuwul kuulpisuunul sk kesi-pawotumiiditç wóbuun.

30 Tøkuu tsn tilisip matwleték kedui-buuns-duuditç wendjuúlkw, sk pæksæduuuditç welibót stugé uskálk kedui-yuitçip-kæss-duuudidjul kuulpisuunul,

31 Pøl eladjul kepituunul sk sumægunisw : Néguis muu nenkeidsdikw wendjuulkuuduuk, kiloué ms kisusetouók.

32 Tøkuu sumægunísk pesikpedés-didji sbsbi welibót iktuuk wedji-guldsk-pisuul-tilidji, sk usidædum-idaditç unisianw.

33 Ns pemsbuniék Pøl muunssmadji tesilítç ususdulín mitçiptçewew ; eladji : Kiskúuk metlssugunék tçel neu eskibe-dæks-diyók, etlisunewul-tiyók, sk mægweé kægweé weswsduók.

34 Kædu muunsamuulók kususduunoué mitçiptçewew ; mudu uls utçit kuustøgunuoww. Mudu ms 'nkuudetç-dunúk muusabúun utçi-nisi-ænuuk kuundjewokw.

35 Kisitúluwetç weswsdok pibunokun, muuwoladjul Nikskæmul uskæluók 'msitu, segwiskibunegædok, bœktçi-midjisít.

36 Tøkuu welkwidjs-luksultidjik 'msitu, sk elp négumou weswsduuditç mitçiptçewew.

37 Ns tsn tesiék mimadjuuinúk wendjuulkuuduuk tebuultiék, tsbuu kuskim-tulnækuniek tçel luugun-úktæsin-skukæiek tçel úsuukum ns.

CHAPTER 28.

NA kisiusedsditç kedjiduditç uls minigú uteluisin Militi.

2 Ak mimadjuuinúk løk welsli-námudjik ; ut-kussdsksdidjik sk weliussusli-námudjik utçít tsn teli-kikpesák, sk tsn telitkegv.

3 Ns tsn Pøl kisi nebadøgul puugwelkul kispadegul kumudjøl, sk kisi kesegedjøl, 'mteskum wedjinateksit buktewiktuk sk økski-dadesinkul Pølv upátunku.

4 Ns mimadjuuinúk nemisditç uls weisisul økskidalítç upátunku, telimtuultidjik : Mismúitç edúk kedlewε-iktuk nuudji-nebsdegét uls tçinuv, sk tilié wedjiusetát vktçiguvmúk metç ksdu il-súdskun mu usidelumøgul upumousilinu.

5 Tøku Pøl etli-mundesumadjøl weisisul bukte-wiktuk, sk møgvé atçkuneagugul.

6 Ksdu négvou snksmédidjøl, eskibeduididitç umvgwilinu kusnó umvskunε-desilnín unbulninu. Ksdu kisipkidji-snkmsdítç, sk nemidjøl mu utatçkun-ødasilinu, apskwedε-sultidjik, teluwedjik : Nikskm ns.

7 Ns uls tet mskumigúl ekul tsn slsútk minigú utaligamul, tsn teluisit Públius. Negum weliu-susli-namut sk weli-nsduε-linamut misøku neu-gunák.

8 Ns Públius utçul elisilnidjøl, epsimkewé

matunítç, sk muldewiktçamkewé. Tøku Pøl piskwát tsn eumvlítç, slssuudumát, sk igadøgul upitun utininku, sk kisinssladjul.

9 Ns néguis kiskadjiák ap uktugik ns minigúk tsnik kesi-nuugudidjik pedjidædjik sk kisinsøltidjik.

10 Tsnik moui-pugwelik-pumidelum-inámudjik, sk tsn tilisip pøktum-kidsiék, wedji-abøgunum-uinámudjik tsn køguél psotumuuudiegul.

11 Ns kulabís kisi nesidjik depkunusedjik, buisiek, wendjuulkwæmek wendjuulkudúk tsn Aluksandulé teleu, tsn kisi-tulibuunsik uls miniguugu, tsn ukugun-ugwosudim Kæstul sk Poluks ns.

12 Ns økwæiek minigú teluisik Seilekyús nenkeiék nesugunsku.

13 Búsiék kiutø-gweigæék økwæiék Lidjumku, ns wopk pekteesuk wedjuusuk, sk wopk økwæiék Piutisøleiku.

14 Als wedjikudjik widji-gudultidjik tsnik edami-námudjik nunkeidsnen uls tet eluigunuktesugunák. Ns telidsiék Lømku, (Rømku.)

15 Tøku tsn tilisíp widji-gudultidjik sls nuudumsditç 'ntininén nutçkwidsnén, pedjidædjik æsuguinamudjik misøku Apeipølum sk Nesiskul ftli-nækidæmkul. Tsn tilisíp Pøl nemiadji, mu-iwoladjul Nikskæmul sk welkwidjælsut.

16 Ak tsn tilisíp igsiék Lømku képatin igædu-

adji kistedjuu képitunnul skumsgun iktuuk etli-sl-susilidjul: ksdou Pøl vsidélumúut unuuktugádu-mun pasuk neuktedjilidjul sumsgunisul tegweadiididjul tsnul ankweadjul.

17 Ns kisinsuugunák Pøl mouiwigumadji Leswibás tsni moui-espøl-tilidji uls. Kisi-mou-idsdjik eladji: Utçkínetút, tiliás munás atçkuns-lugik mimadjuinuugv, sk mune atçkunsdu kwtçinák utvblu-dskunumuou, metç okwtç igslimk 'nkistedjuinu Salusalemk Lomkewsk upitun-uokv.

18 Tsnik kisi tøkku-madje-ibuník kedou-buuns-libuník, mudu muu pegwodasiuép 'npuokun.

19 Ksdou tsn tilisíp pøkwodji-dedumidip Leswibák 'ntalsuumsinu, ('ntapkwsdasinu,) edjelsduu-ép muu 'ntigsduun 'ntinin u-udji-ilsuudasin Sisulegu. Tiliás muu kedui-winagun-imsigik tsnik neuktune-miksiekwu.

20 Ns utçít wedji-moukwi-mulók nenumuulinou, sk nuskumulinou. Mudu utçít Islelék wedsbeksidjik utadjip-tçuudskun-umuou, wedji-kulskupisi ut piskádskunv.

21 Tøkku elsididjul: Munás wedjimsinum-uegul wigádigunnul Leswipewsgik utçít kil, kusnás widji-gudultidjik tsnik pedjidsdjik mouwen winagunimulukw.

22 Ksdou pswotumudiék 'ntudji-nuudumunén kil vktinink tsn teli-dedumunu; mudu kedjiduék

negulís enkuudun-emiksúk 'msít nsdami kenskulu-
mudjik.

23 Tøkuu keginu-gwodum-íditç nsgwek tsn
pigwelkik pedjidadjik tsn tet etlugátk, tsni wedji-
-pskei-tulimadji sk wedji-witnise-wiktumuadji
Niksksm uteli-gewit-ewuudimku, sk wedjinsetui-
madji Sesu Guli iktuuk Møis utublu-dákuunum
iktugv sk nigsnik-tçidjitege-winu iktugv, wedj-
sdegémk eskitpúk misøku welékw.

24 Ak slt kedlamsitum-udidjik keluswókunul,
ksdu slt møgwe kedlam-situm-uidiikw.

25 Tøkuu tsn tilisíp mu neukté teli-dssul-
-tiidikw pøktumkidadjik, kisi Pøl telimadji ne-
ukté keluswokun. Wedji-uli-niksksm welutçi-
-telimas-inigú kuitçinsku Æssiók nigsnik-tçidji-
tege-winuók tsn elasunigv :

26 Liyú, negulís mimadjuinugv ; tulimadúks
tsn nuudumu-diyók, nuudum-udidoksyp ksdu ms
'nsetum-uidiuók : sk tsn snksptum-uidiyók, sn-
ksptum-uidiyók ksdu ms numidiuók.

27 Mudu negulís mimadjuinúuk ukwom-lsmu-
nuól wigewigul, sk usituokunuwól mu weli-
nuudum-udinugul, sk sebigwedadjik kuulsmén
mu wedji-numi-dskadiikw upuki-guokv, sk
kuulsmén mu wedji-nuudum-udákw usitu-okun-
-uokv, sk kuulsmén mu wedjin-setum-uidiikw
ukwomlsm-unuokv utçít ukiwonskídsnou sk
'nnuselsnu.

28 Ns utçít vktçidjidúkw Niksksm usetógun elisbútç vktugik tesuue-miksidjiku, sk négumou djiksetumuudidák.

29 Ns kisi teluét néguis, pøktumkidsdjik Les-wibák, sk wedji-pigweli-edumad-ultidjik.

30 Ksdu Pøl etlugátk tsbuui-bunkuk negum wendjigwomk tsu sbsnkutku, sk weswsladji 'msit tesilidji tsni pedjidslidji.

31 Etlipsedúnk Niksksm utelige-witewudim, sk etli-kinu-dumuodji Sesu Guli iktuuk, sk mouwen wetkuulsgul.